2023-2024 YILI COĞRAFYA LİSANS BİTİRME ÇALIŞMASI POSTERİ

ENDÜSTRİYEL MİRAS TURİZMİ VE BURSA

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ 1975

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ÇEVRE BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ÜLKÜ ÜNİVERSİTESİ

BUSE TURAN

Prof. Dr. Serhat ZAMAN

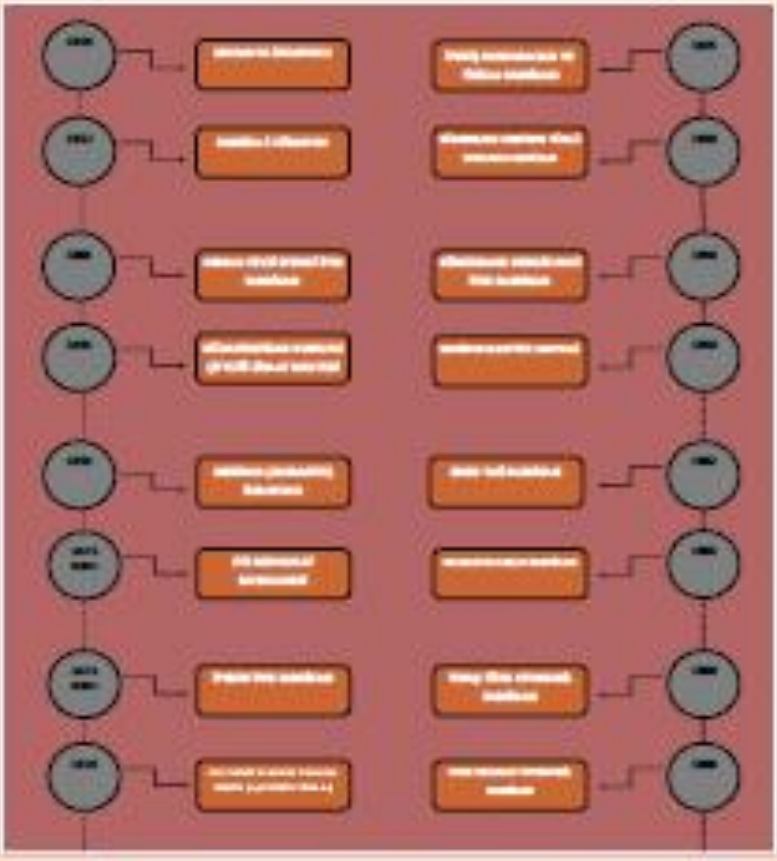

2023-2024 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BİTİRME ÇALIŞMASI I ve II DERSLERİ
Bursa 9 Mayıs 2024

KENT KİMLİĞİNİN OLUŞMASINDA COĞRAFİ UNSURLARIN YERİ VE ÖNEMİ: ULUDAĞ ÖRNEĞİ

Ece DOSTER
Prof. Dr. Serhat ZAMAN
Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

GİRİŞ

Kentler, kimliği olan yerleşim yerlerdir. Bir kentin kimliği, o kenti diğer kentlerden ayıran özelliklerdir. Kentler kendine özgü beşeri ve fiziki coğrafi özelliklerle farklılık oluştururlar. "Kent, hareketli ve hareketsiz doğal ve yapısal çevresiyle bize kendini anlatır, bir toplumsal kimlik sunar" (Kaypak, 2010). Her kentin kimliği değişik unsurlardan oluşmaktadır. Bu kimlik unsuru bazen doğal özelliklerden bazen de beşeri özelliklerden meydana gelir.

YÖNTEM

Çalışmada Bursa kent kimliğinin coğrafi unsurlarından biri olan Uludağ, coğrafi bakış açısıyla analiz edilmiştir. Uludağ' ın, Bursa' nın kent kimliği üzerindeki etkisi incelenmiştir. Uludağ' ın şehrin yerleşmesine olan yakın konumu, ulaşımın kolaylığı, İklime olan etkisi ve kültürel ve tarihi geçmişiyle ele alınarak kent kimliğinin üzerindeki etkisi analiz edilmiştir. Çalışma sahasına gidilerek anket formu ile veriler elde edilmiştir. Anket sonuçlarına göre Bursa' nın kent kimliğinde Uludağ' ın yeri ölçülmüştür.

Şekil 1. Araştırma sahasının konumu

BULGULAR

Şekil 2. Bursa'nın kent kimliğini oluşturan unsurlar

Şekil 3. Kelime bulutu yazısı

SONUÇ

Kent kimliğini oluşturan unsurlar zaman içerisinde değişebilir ve birden fazla olabilir. Bursa' nın kent kimliğini tespit etmek için yerel halk ve turistlere sorular yönelterek ölçülmeye çalışılmıştır. Yaklaşık 40 kişi ile anket formu farklı zamanlarda ve mekanlarda yapılmıştır. Çalışmanın hipotezi; Bursa' nın kent kimliğini yansıtan unsurun Uludağ olduğu yönündedir. Çalışma sonucunda Bursa' nın kent kimliğini temsil eden birden fazla unsur olduğu anlaşılmıştır.

TEŞEKKÜR

Tez hazırlama sürecimde bana yol gösteren sayın danışman hocam Prof. Dr. Serhat Zaman'a, çalışma süreci boyunca bana yardımcı olan Arş. Gör. Soner Duman ve lisans hayatım boyunca bana emek veren tüm hocalarıma teşekkürlerimi sunarım. Saha çalışması sırasında bana destek olan tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim.

KAYNAKÇA

KAYPAK, Ş. (2010). Antalya'nın Kent Kimliği Açısından İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7*(14), 373-392.

ZAMAN, S. & DUMAN, S. (2022). KENTSEL MARKA İMAJININ TURİZM AÇISINDAN ÖNEMİ: BURSA ÖRNEĞİ. Ömer Şen (Editör), Coğrafi Boyutlarıyla Kent ve Kentleşme (s.111)

SİPAVUŞ, A. E. (2023). Zonguldak Kent kimliği bileşenlerinin coğrafi analizi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*

2023-2024 LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ
09/05/2024

TÜRKİYE'DEKİ GÜMÜŞHANELİLERİN DAĞILIŞI: BURSA ÖRNEĞİ

ENES AKSOY

DANIŞMAN: PROF. DR. SERHAT ZAMAN

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

COĞRAFYA BÖLÜMÜ

ÖZET

Çalışmanın odaklandığı grup olan Gümüşhanelilerin mensupları olan Gümüşhane, Türkiye Cumhuriyeti'nde 81 İlden bir tanesidir. Gümüşhane, Türkiye'nin Karadeniz bölgesinde yer alan bir İldir. Gümüşhaneliler Türkiye topraklarına birçok yayılmış ve çeşitli nedenlerden dolayı göç etmişlerdir yerde İlanat ticaret olmuştur tanınmışlardır. Gümüşhane Türkiye'nin en az nüfuslu İlleri arasında yer almaktadır ve göç veren İller statüsündedir. Gümüşhanelilerin en çok göç ettiği ve yaşadığı İlleri başında metropol ve gelişmişlik anlamında Türkiye'nin en büyük İli konumunda olan İstanbul gelir. İstanbul'un hariçtinde diğer birçok İlde de çeşitli nedenlerden dolayı yaşayan Gümüşhaneliler bulunmaktadır. Gümüşhanelilerin oluşturduğu nüfus sayısı ve nüfus yoğunluğu ortaya konmak, Gümüşhanelilerin Türkiye'deki dağılışını yapmaktan sonraki, çalışmanın temel hedefleri arasında yer alır. Genelde ve yerleşik konumdaran alınan veriler ile veri ağı oluşturulmuştur. Bu çalışmada, çalışmanın gidişat, kimlaşmaçtan yöntemi ile gerekten ilerde olacak şekilde planlanmıştır. Önce Gümüşhane'nin genel özellikleriyle bakılacak ve Türkiye'deki göç durumundan bahsedilmiştir. Bu aşamalardan sonra çeşitli konular geçilmiş ve konular aşamalar ile okuyucuya sunulmuştur. Analizmada çeşitli haritalara, grafik ve tablolara da yer verilmiştir. Çalışma konusu, Türkiye'nde yaşayan Gümüşhanelilerin Türkiye'deki genel yayılışın konu almakta birliktir, Gümüşhanelilerin grup halinde ne gibi özellikleri sahip olduğu ve göç olmalarındaki temel sebepleri ile de ilgilenmektedir. Ayrıca en çok hangi İlleri ve hangi coğrafi şartları tercih etmiştir de okuyucuya sunulmaktır. Gümüşhanelilerin Türkiye'deki diğer İller ile karşılık ve farklılıklarına da yönelmel şekilde değerlendirilmiştir.

GİRİŞ

Gümüşhane, Türkiye'nin Doğu Karadeniz bölgesinde yer alan ve eski bir tarihe sahip olan İllerinden biridir. Gümüşhane güneyden Erzincan, kuzeyden Trabzon, batıdan Giresun ve doğudan ise Bayburt ile komşudur. Coğrafi anlamda dağlık bir görünüme sahip olan Gümüşhane güney kısmında ovalarla buluşmaktadır. Engebeli ve dağlık bir coğrafyaya sahip olması yerleşim ve tarım alanlarını sınırlamakta ve göçe neden olmaktadır. İlden kalkınmadan ötürü bir coğrafyaya sahip olan Gümüşhane geçmişten madencilik faaliyetleri ile nüfusu kıtalıbirlikleriyle, madencilik faaliyetlerinin azalması ve maden işletmelerinin kapatılması ile nüfusu ekonomik anlamda kötü etkemiş ve göç veren bir İl statüsüne getirmiştir. Çalışmamızın asıl konusu Gümüşhanelilerin Türkiye'deki dağılışını incelemektir. Bu konuyu sayısınındaki en büyük hususlardan bir tanesi Gümüşhane'nin de içinde bulunduğu dağlık Karadeniz bölgesindeki birçok İlde olduğu gibi önemli bir göç kaynağı olmasıdır. Gümüşhane, İllerinin en çok göç veren ve en az nüfusa sahip İleri arasında yer almaktadır. Gümüşhane'nin bu özellikleri, göç veren ve daha da göç verme potansiyeli olan bir İl olduğunu bize göstermektedir. Ayrıca Gümüşhane'nin bu kadar göç veren ve göç kaynağı olan bir İl olması, Türkiye'nin genelinde dağılımının yüksek olduğunun göstergelerinden biridir. Çalışmamız ile bahsettiğim bu dağılımın Türkiye genelinde nasıl şekillendiğini incelemekte ve bu incelemeleri haritalar yoluyla ortaya koymaktayız. Ayrıca bu yayılışın nedenleri ve etkileri de bu çalışmayı ilgilendirmektedir. Gümüşhanelilerin genel olarak katılımında yayılan çişlerin çeşitli sebepleri olmakla birlikte temelde ekonomik sebepler ve daha iyi yaşam koşulları nedenleriyle göç olmuştur gitdiklerini gösterebiliyor. Ayrıca yaptığımız çalışmada Bursa İlinde İlanat eden Gümüşhaneliler örneğini ele aldığımızda Gümüşhanelilerin göç etmeleri yerlerde İlçelilerdeki ve hemşerilik bağlarını kuvvetlendirmiştir. Bu bağlamda yardımlaşma ve dayanışma adına derneklerinin faaliyetlerinin göç eden Gümüşhaneli nüfus üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu söyleyebiliriz.

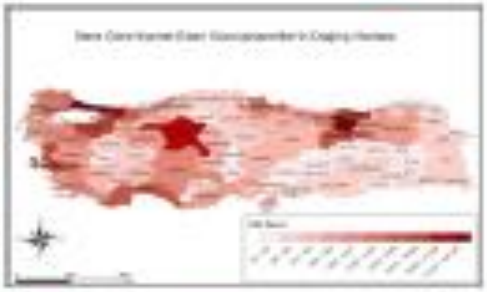

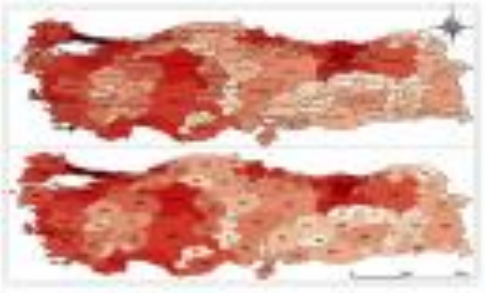

AMAÇ VE KAPSAM

Bu çalışmanın hazırlanmasındaki amaç Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içerisinde yer alan ve İlçesi Gümüşhane İli olan Gümüşhaneli nüfusun İlde genelindeki dağılış ve yayılış alanlarını tespit etmek ve ortaya koymaktır. Çalışmanın temel amacı bu olmakla birlikte Gümüşhaneli nüfusun İlde çapındaki yayılışına neden olan göç etme sebepleri ve göç etme şekilleri de incelenmektedir. Ayrıca dolayısı olarak göç olgusu üzerinde genel bir İncelemeye yapmak ve göçün ne olduğuyla ilgili okuyucuya bilgilendirmekte amaçlanan birisi. İlde olgusunun günümüz itibarıyla göçü ile ilgili verilen bilgilerin insanlar bilgilendirme açısından yararlı olacağı düşünülmüştür. Çalışma temelde coğrafya İlde ve yöntemleri çerçevesinde hazırlanmış ve göç olgusuyla ilgili diğer İllerde İlçelerde de okumalar ve çıkarımlar yapılmıştır. Çalışmanın kapsamını, Türkiye Cumhuriyeti Devleti İnde yaşayan ve Gümüşhane İline kayıtlı olan Gümüşhaneli nüfus oluşturmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti sınırları ile sınırlı olan çalışma, Gümüşhaneli nüfusun yer aldığı İller İleri kapsamaktadır.

VERİ VE YÖNTEM

Öncelikle çalışmanın yazım aşamasında Word programından yararlanılmıştır. Grafiklerin hazırlanması konusunda ise Microsoft powerpoint programından yararlanılmıştır. Ham istatistik verilerin düzenlenmesi konusunda ise Microsoft excel programından yararlanılmıştır. Çalışmanın hazırlık aşamasında literatür taraması yapılmış, çalışmanın konusu ile ilgili geçmiş yıllarda yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çalışmanın konusu çerçevesinde çeşitli yazılı ve sözlü kaynaklar incelenmiştir. Veri toplama aşamasında retrospektif yöntemden yararlanılmış ve sanal ortamda okumalar yapılmıştır. Bursa'nın ana ve Bursa İlinde yaşayan Gümüşhaneli vatandaşlardan Anketlerin alınmalı anket yöntemi uygulanmış ve veri toplanmıştır. Bu veriler incelenmiş, sınıflandırılmış ve yorumlanarak raporlanmıştır. Çalışmada kartografik ürünler; haritalar ve grafiklerde kullanılmış ve çeşitli görsellerden yararlanılmıştır. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) programı kullanılarak Gümüşhane İli ilçesinin haritası ve Türkiye'de yaşayan Gümüşhanelilerin yayılış alanlarını göstermesi İçine dağılış haritası hazırlanmıştır. Çalışmada kullanılan nüfusla ilgili veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve ulusalarasına göç İnfoBİL (IOM) başta olmak İçere diğer yetkili ulusalarası / ulusal kurum ve kuruluşların rapor ve veri kaynaklarından alınmıştır.

SONUÇ VE BULGULAR

Yapılan bu çalışmada Gümüşhaneli nüfusun İllerinde daha çok İlçe bazındaki yayılış gösterdiği görülmüştür. Gümüşhaneli nüfusun en fazla yaşadığı İl İstanbul olarak saptanırken, en az yoğunlaştıkları İlçe ise Kilis olduğu görülmüştür. Gümüşhaneli nüfusun en az bulunduğu bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesi olurken en fazla bulundukları bölge Marmara Bölgesidir. Bursa temel sebebi ekonomik gelişmişlik sıralamasında daha yüksek olması ve refah sıralamasında daha fazla olmasıdır. Gümüşhaneli nüfusun en fazla bulunduğu İller İstanbul, Gümüşhane, Kocaeli, Ankara ve Bursa'dır. Bursa farkın en az verdiği gösterdiğimiz İler ise Kilis, Tunceli, Ardahan, Bingöl ve Iğdır'ın olduğu görülmüştür. Gümüşhane'nin İlçesi göç veren bir İlçe olmasının temel nedenlerinde ekonomik gelişmişliğin az olması ve coğrafi şartların elverişsizliği ile yerleşim ve tarım alanlarını sınırlandırmasıdır. Gümüşhaneli nüfusun göç ettiği İler arasında Bursa'nın ve Trabzon İlçesinde en fazla nüfusa sahip çıkmanın gruba oluşmuştuğu saptanmıştır. Ayrıca Gümüşhane'de yaşayan Gümüşhaneli nüfusun 127 bin civarında olduğu fakat Türkiye'de yaşayan İnsanın Gümüşhaneli sayısının 436 bin civarında olduğu belirlenmiştir. Gümüşhanelilerin göç etmeleri yerlerde hemşerilik İlçeleri yürütülüğü ve İnsana bağlı olarak derneklerin kurulduğu gözlemlenmiştir. Gümüşhanelilerin göç etmeleri yerlerde de kültürlerini yaşatmaya çalıştıkları ve kültürel unsurlarını korumaya çalıştıkları görülmüştür. Yapılan çalışmalar sonucunda Gümüşhaneli çişlerinin daha çok İlçeler ağı İnsanına bağlı olarak gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Yapılan anket çalışmaları ve TÜİK verileri sonucunda Gümüşhaneli nüfusun göç etme nedenleri arasında en başta ekonomik nedenlerin ve eğitim bağlı göç nedenlerinin geldiği görülmektedir. Anket sonuçlarına göre daha çok erkek bireylerin göç etmeleri görülmektedir. Bursa ve İstanbul ekonomik nedenler ve iş İnsana olanaklarına sahiptir. Bu İstanbul eğitim sonucunda ise ülkemiz eğitim bağlı çişlere gerçekleşmektedir. Yapılan anket sonuçlarına göre, 2000 yılı sonrasında Bursa İline olan Gümüşhaneli nüfusun göç etmelerinin artığı görülmüştür. Yapılan çalışmaya ve anket sonuçlarına göre Bursa İlinde Gümüşhanelilerin en fazla yaşadığı İlçelerin Osmangazi başta olmak üzere Nilüfer ve Yıldırım İlçeleri olduğu görülmüştür. Bursa'ya göç eden Gümüşhaneli nüfusun mahalle ve İlçe İnsanlarında en fazla etkili olan nedenlerin; akrabalarını ve İnsanlarını yok olmasını, kolayca İnsanlarını ve İnsan İnsanlarını sağlamak gibi olmak nedenlerinin olduğu görülmüştür. Bursa'ya göç eden Gümüşhanelilerin Bursa'ya İnmiş olan nedenleri arasında en fazla payın, Bursa'nın ekonomik İmkanlarının ve iş olanaklarının fazla olması ve sanayinin gelişmiş olması, Bursa'nın büyüklüğü olabilecek yer olması ve İnsanın olmasın kolay olması gibi nedenlerin yer aldığı görülmektedir. Gümüşhanelilerin daha çok eğitim göç etmeleri ve bu konunun ise İnsanın göç gerçekleştiğini saptamıştır. Bursa'ya göç eden Gümüşhanelilerin olduğu büyük bir kısmının Gümüşhane İle bağlantısı kesmediği ve bağlantı fazla olabildiğini görülmektedir. Gümüşhane'den Bursa'ya göç eden nüfus arasında bağlı İnsanın İnsanlarına rastlanmamıştır olduğu sadece Gümüşhaneliler arasında vatandaşlarını İle bağlantı sürdürmekte olmasının yüksek olmasına karşın Gümüşhane'ye geri dönme niyeti olanların az olduğu sadece.

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ
Bursa, 09.05.2024

Türkiye'de Trafik Kazalarının Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Zamansal ve Mekânsal Analizleri Üzerine Yapılan Çalışmaların Literatür Değerlendirmesi

Ferhat ŞİMŞEK
Danışman: Prof. Dr. Serhat Zaman
Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET
Trafik kazaları, insanların can ve mal kaybına neden olan en önemli konulardan biridir. Artan nüfusla birlikte kullanımı artan araç sayısı beraberinde trafik yoğunluğunu meydana getirmektedir. Bu nedenle trafik kazalarını azaltmaya yönelik çalışmalar hayati önem taşımaktadır. Trafik kazalarının önlenmesinde ilk yapılması gereken işlem kazaların yoğunlaştığı noktaların belirlenmesidir. Bu konu hakkında çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmada CBS yöntemiyle yapılanlar ele alınmıştır. 2003 ve 2023 (20 yıl) arasında yapılmış, Dergipark ve YÖK Tez Merkezi'nde yayınlanmış makaleler, yüksek lisans tezleri ve doktora tezleri değerlendirilmiştir. Dergipark'tan 20 makale, YÖK Tez Merkezi'nden 8 yüksek lisans tezi ve 2 doktora tezi çalışmaya eklenmiştir. Materyal ve metot ile sonuç kısımları incelenerek kronolojik olarak sıralanmıştır.

GİRİŞ
Trafik kazaları nadir ve rastgele olaylardır. Buna rağmen tüm dünyada birçok insan trafik kazaları nedeniyle yaralanır veya ölür. İstatistiklere göre Türkiye, Avrupa'nın diğer ülkelerine göre trafik kaza sayısı yönünden daha tehlikelidir. Bir çok sebep bu sonucu ortaya çıkarabilir; bunlar; sürücü hatası, altyapı eksikliği, çevre, hava şartları vd. olabilir. Trafik kazalarının maliyeti Gayri Safi Milli Hasılanın (GSMH) yaklaşık % 2'si kadardır (Elvik, 2000). Fakat bu oranın Türkiye'de, kaydedilmemiş kazalar nedeniyle daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. Örneğin, tek araçlı kazalar veya yaralanma ve ölüm meydana gelmeyen bazı hafif kazalar. Trafik kazalarının meydana geldiği tehlikeli bölgeler (kara noktalar) her geçen gün arttığı için bu kesimler; sıklık, kaza oranı, sıklık oranı, kalite kontrol oranı ve kaza yoğunluk metotları gibi sayısal metotlar kullanılarak belirlenebilir (Zeeger, 1981). Bununla beraber, son yıllarda Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) trafik kaza analizinde kullanılmaya başlanmıştır (Spring and Hummer, 1995; Anon., 2002).
Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), planlamada ve farklı sektörlerde çalışanlar tarafından yaygın bir biçimde kabul edilen bir teknolojidir. Fiziksel planlama aktivitelerinde CBS kullanımı her geçen gün artarak devam etmektedir. Planlayıcıların talepleri çok karmaşık olmasına rağmen iyi bir veri yönetimi, katı ekonomik kısıtlar, güncelleme, düzeltme, saklama, ilişkilendirme ve konumsal ve konumsal olmayan verileri beceri ile kullanmayı gerektirir (Stillwell et al., 1999). CBS bu ihtiyaçların tümünü karşılar.
Trafik kazalarının zamansal ve mekânsal analiziyle yapılan çalışmalar gelecekteki muhtemel kazaları engelleme ve nasıl azaltmak için bir kılavuz görevi görür.
Bu çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemi ile yapılmış analizlerin literatür çalışması yapılmıştır. Elektronik ortamda yapılan incelemelerle ilgili makale, yüksek lisans tezi ve doktora tezleri toplanarak incelenmiştir. Materyal ve metot ile sonuç kısımlarının incelenerek kronolojik olarak sunulacak bu çalışma, konuyla ilgili yapılacak çalışmalar için bir başvuru kılavuzu olacaktır.

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

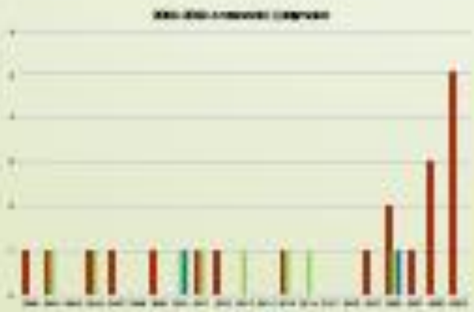

Materyal ve Metot
Türkiye'de Coğrafi Bilgi Sistemleri ile yapılmış zamansal ve mekânsal trafik kazalarına ilişkin literatür analizini temel alan bu çalışmanın kapsamı için önce zamansal olarak 2003 ve 2023 yılları baz alınmıştır. Dergipark üzerinden makaleler, YÖK Tez Merkezi üzerinden de yüksek lisans tezleri ve doktora tezleri gözden geçirildi. Bu sayede 30 yayın bulunmuş ve incelenmiştir. Çalışma biçimlendirilirken belirli bir sıralama izlenmiştir. Bu çerçevede öncelikle yayınlar oluşturuldukları tarihe göre sınıflandırılmış. Konuya ilişkin çalışmaların tamamına erişilmeye gayret edilmiş olsa da, bazı yayınların gözden kaçmış olması olasıdır. Böyle bir durumun yayın sahipleri ve okuyucular tarafından hoşgörüyle karşılanacağını umut ediyoruz.

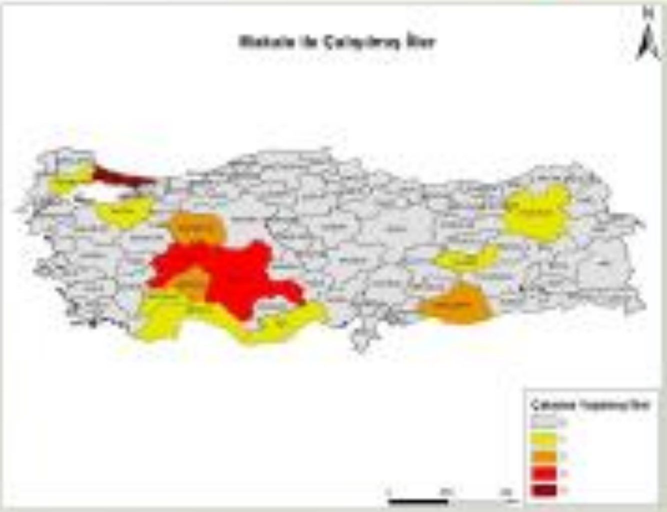

SONUÇLAR
2003'den 2023'e kadar geçen süre dikkate alındığında; makale, yüksek lisans tezi ve doktora tezlerinin dahil olduğu yayın sayısı 30'dur. Konu hakkında 2019'a kadar durgun ve hatta yer yer çalışılmamasına karşın 2020'den itibaren bir artış ön plana geçmiştir. Genel olarak makalelerin (20 adet) başını çektiği çalışmaları yüksek lisans (8) ve doktora tezleri (2) takip etmektedir. Çalışma sahalarının değişimine bakıldığında, Türkiye genelinde olduğu gibi İstanbul'un başını çektiği çalışma sahasını İç Anadolu bölgesi takip etmektedir. Akdeniz ve Marmara Bölgesindeki illerin haricinde diğer bölgelerde çalışma sahaları seyrekleşmektedir. Bir doktora çalışması hariç genel olarak detaylıca çalışılmamış bu illerin boşluğu doldurulabileceği ortaya çıkmaktadır.

TEŞEKKÜRLER
Lisans bitirme tezi çalışmamda bana yardımcı olan, danışmanım Prof. Dr. Serhat ZAMAN hocama teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Kaynaklar
Dergipark
YÖK Tez Merkezi

2023-2024 BİTİRME ÇALIŞMALARI I-II DERSLERİ
BELEDİYE LOGOLARININ COĞRAFİ ANALİZİ : BURSA ÖRNEĞİ

ÖĞRENCİ: Çağla Özkurt
DANIŞMAN: Prof. Dr. Serhat Zaman

ÖZET

Şehirlerin barındırdığı doğal ve beşeri unsurlar kent kimliğini oluşturur ve bunlar simgeleştirilip logolarda yer alır. Beşeri özellikleri tarihi eserler, mimari yapılar temsil eder. Fiziki ise dağ, akarsu, ova, göl, bitki örtüsü, yöreye ait zirai ürünlerdir. Belediyeler de logolarında bu sembolleri kullanır. Belediyeler logoları bölgenin kimliğini, değerlerini ve hedeflerini yansıtır. Bu çalışmanın amacı Bursa ili belediye logolarının şehrin coğrafi ve kültürel özelliklerini nasıl yansıttığı incelemek ve coğrafi bakış açısıyla değerlendirmektir

YÖNTEM

Çalışmamda veri topladığım ve kullandığım kaynaklar ise görüşme, doküman analizi ve ilgili belediyelerin web sitesinden bilgi edinme ve gerekli iletişim kurularak sağlanmıştır. Aynı zamanda konu ile ilgili tez, makale, kitap, dokümanlar incelenmiştir. Belediyelerden logolar hakkında gelen bilgiler toplanıldı ve kaydedildi. Bilgiler şehrin fiziki ve beşeri özelliklerine göre coğrafi bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

LOGOLAR VE YORUMLAMASI

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

18 Haziran 1987 tarihinde çıkarılan 3391 sayılı yasa ile Bursa Büyükşehir statüsüne girip Bursa ovasında bulunan birçok köy sınırları içerisine alınmıştır. Aynı dönemde Bursa Avrupa Kenti unvanı almıştır. Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin logosunda yöreye ait olan kılıç kalkan, değerli mimari yapılarından biri olan Ulucami, doğal güzelliğiyle ve turizme turist çeken Uludağ'ın silüetleriyle Bursa'nın değerleri ön plana çıkarılmıştır. Aynı zamanda logo etrafı 12 yıldız ile çevrilidir. Bu yıldızlar Bursa ilinin Avrupa kenti olduğunu belirtmektedir. Kullanılan Ulucami, kılıç kalkan beşeri coğrafya ile ilgili sembollerdir. Uludağ ve yıldızlar ise fiziki coğrafya ile ilişkilendirilen sembollerdendir. Uludağ ve Ulucami Bursa'daki önemli turistik mekanlardandır.

İznik Belediyesi

Türkiye'nin Marmara bölgesinde, bölgenin güneydoğusunda ve kendi adıyla anılan gölün doğu kıyısındadır. İlçe 29-30' (Deminşik köyü batısı) ve 29-57' (Elmalı köyü doğusu) doğu boylamları ile 40-21' (Hisardere tepesi) ve 40-37' (Ayvaşa dağı) kuzey enlemleri arasındadır. İznik'te belediye tarihi ile ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır. Yapılan salname araştırmalarında 1875 yılında İznik'te belediye başkanı olduğu belirtilmiştir. İznik, Yenişehir'e bağlı bir bucak merkezi iken, 15 Mayıs 1930 tarih ve 1612 sayılı yasa ile ilçe merkezi yapılarak Bursa'ya bağlanmıştır. İznik'in nüfusu 44.988'tir. Logoda tarihi Yeşil Cami, Türkiye'nin 2. büyüklükteki surları, coğrafi işaretli Müşküle üzümü ve ülkemizin 5. büyük gölü olan İznik Gölü bulunur. Logoda kullanılan beşeri coğrafyaya ait semboller Yeşil Cami, surlardır. Müşküle üzümü ve İznik Gölü fiziki coğrafyaya ait sembollerdendir.

SONUÇ

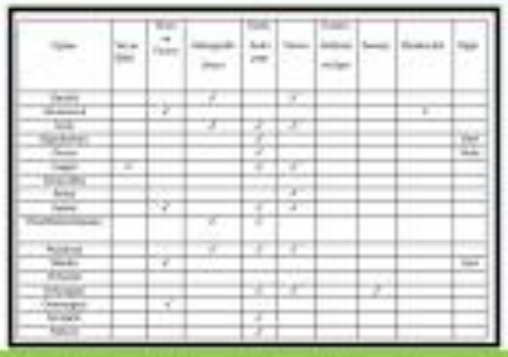

KAYNAKÇA

- Coney, Sühra (1995). Şehir Coğrafyası. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 3908
- Ubun, Murat ve Ozcan, Sibel (2014). Belediye Logolarındaki Coğrafi Sembollerin Analiz: Kocaeli Örneği. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, s. 7(32), s. 272-288.
- S. Zaman And A. Yiğit, "Bursa'nın Doğal ve Kültürel Coğrafi Yapısı," in Bursa'da Zaman, Mekân ve İnsan, Bursa: Sentez Yayıncılık, 2022, pp.39-69.
- İlgili belediyelerin resmi hesapları

2023-2024 BİTİRME ÇALIŞMALARI I-II DERSLERİ
COĞRAFİ AÇIDAN BURSA'DA OTOMOTİV SANAYİSİ

ÖĞRENCİ: Aynur Karakaş (082015032)
DANIŞMAN: Prof. Dr. Serhat Zaman

ÖZET

Türkiye'de motorlu araç üretimi ve bununla bağlantılı faaliyetler 1955'te montaj sanayi şeklinde başlamıştır. 1980'lere kadar montaja dayalı olarak büyüme gösteren motorlu araç üretimi, 1990'lardan itibaren çeşitli gelişmelerin etkisiyle günümüzde küresel ölçekte
üretim yapacak seviyeye erişmiştir.
Türkiye'de motorlu araç üretiminin montaja dayalı olarak sürdürüldüğü yıllarda (1955-1970) üretim faaliyetleri ağırlıklı olarak İstanbul'da yer almıştır. Sonraki yıllarda İstanbul dışına da yayılan otomotiv sanayi faaliyetleri, 1970'lerden itibaren Bursa'da, 1980'lerde ülkenin iç kesimlerinde (Aksaray, Eskişehir, Ankara, Adana) ve 1990'lardan sonra ise ağırlıklı olarak Kocaeli ve Sakarya'da yer almaya başlamıştır. Bu mekânsal dağılışın oluşmasında otomotiv sanayiinin kuruluş ve işleyişinde etkili olan çeşitli faktörlerin (pazar, ulaşım, işgücü, sermaye, devlet politikaları, enerji kaynakları, kişisel kararlar vb.) yanı sıra ülkede yaşanan şehirleşmenin de etkisi olmuştur.

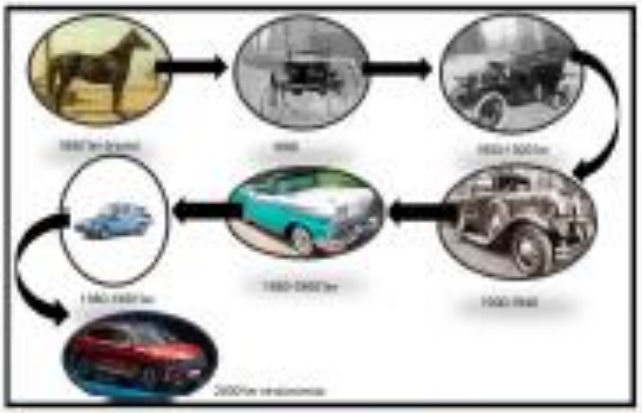

Otomobillerin Tarihsel Gelişimi

AMAÇ

Bu çalışmanın amacı Dünyada ve Türkiye 'de sanayi ve bilhdam alanında önemli bir yere sahip olan otomotiv sektörünün coğrafi bir bakış açısıyla Bursa İli nezlinde yer , bölge, iskasyon kapsamında otomotiv sanayi kuruluşlarının (Otomotiv ana- yan sanayi kuruluşları ve arge ve merkezleri , otomotiv sanayisi ve bunlarla bağlantılı tesisleri) mekânsal dağılışını ve özelliklerini mekân dahilinde haritalarla incelemektir .

YÖNTEM

Konuyla ilgili olarak yapılan literatür çalışmaları dahilinde dergiler , makaleler , tezler , elektronik belge kaynakları , otomotiv kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık ve bölgesel raporları , bunun yanı sıra coğrafi yöntem ve teknikler olarak CBS dayalı haritalar , uydu görüntüleri , fotoğrafik görseller , coğrafi mekân gösterimleri , ilaveten anket ve mülakatlar incelenmiştir.

SONUÇ

Otomotiv sanayisi, diğer birçok sanayi kolunun aksine, daha çok otomotiv yan sanayi tesislerinin ürettiği mamul ve kısmen de yan mamul maddeleri kullanan bir sanayi koludur. Bu yüzden, Türkiye'nin farklı bölgelerinde konumlanan otomotiv ana sanayi tesislerinin hemen yakınlarında yüzlerce otomotiv yan sanayi kuruluşu da yer almaktadır.
Yan sanayi kuruluşlarının mekânsal dağılışında göze çarpan en önemli özellik, bu kuruluşların da Bursa, Kocaeli, Sakarya, İstanbul, Konya, İzmir, Ankara Adana, Eskişehir ve Aksaray gibi ana sanayi kuruluşlarının bulunduğu yerlerde yoğunlaşmış olmalarıdır. Ancak bu tesisler (her ne kadar özellikle ana sanayinin yoğun olduğu yerlerde toplanmış olsalar da) ana sanayi tesislerinin olmadığı şehirlerde de (Manisa örneğinde olduğu gibi) bulunmaktadırlar.

Ülkelere Ürettiği Araba Markaları

Türkiye Otomotiv Fabrikaları

BURSA- TOSB Otomotiv Fabrikası

BURSA- Karsan Otomotiv Fabrikası

GEBZE- Tofaş Otomotiv Fabrikası

GEBZE- Renault Otomotiv Fabrikası

KAYNAKÇA

- https://arsivler.ankara.edu.tr
- https://doi.org/10.33202/gaze.620981
- https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1877167
- https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1311122
- https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/07/Ic_Bolgelere_Yayilma_2019-2023.pdf
- https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/372017

2023-2024 YILI LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ

Bursa 9 Mayıs 2024

11.08.2021 TARİHİNDE MEYDANA GELEN KASTAMONU-BOZKURT SELİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR

DESTİNA SEMİRLİ

PROF. DR. HASAN ÖZDEMİR

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Sel ve taşkınlar, önemli ölçüde can ve mal kayılarına sebep olan, dünya genelinde artış eğilimi gösteren afetlerdendir. Bu artışta, yağışın yağışlar, dere yataklarına müdahaleler, kontrolsüz gelişimlerin ve iklimsel sorunlar gibi bir çok faktör rol oynamaktadır. Türkiye jeolojik ve iklimsel özellikleri nedeniyle doğal afetlere duyarlı bir ülke konumundadır. AFAD verilerine göre 10 İl'de'de depremlerden sonra yaşanılan ikinci en fazla can kaybı, sel ve taşkınlardır. Sel ve taşkınların en sık yaşandığı bu bölgede yapılan çalışmaların artırılması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, Bozkurt İlçesinde bulunan Büme Çayı havzasında meydana gelen sel olayını etkileyen unsurları ele almaktır. Bu amaç doğrultusunda, Büme Çayı Havzasındaki topoğrafik ve iklimsel özellikler incelenmiş olup sel ve taşkınların meydana gelme potansiyelini belirlemek için Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama teknikleri ile çizilen haritanın eğim, yağış ve topoğrafya, arazi örtüsü değişimleri, havzanın akım toplama noktası ve hem arazi hem haritadan kullanılmıştır.

GİRİŞ

Sel ve taşkınlar dünya yüzeyinde meydana gelen önemli afetlerdendir. Bu iki olay birbirleriyle aynı anlamda kullanılsa da gerçekte birbirinden farklı iki mekanizmayı ve olayı tanımlamaktadır.

Özsan (2006) yaptığı çalışmasında, sel olayının, en kısa ve en net ifadesi dahil Dünyanın hemen her yerinde meydana gelebildiğini açıklamakla beraber, sel olayının çeşitli nedenlerle ortaya çıkan büyük su kütlelerinin akarsu yataklarında, vadi yamaç ve taban larında, çukur alanlarda ve kıyılarda kontrolsüz bir biçimde akması ve yayılması olarak tanımlamış, ayrıca taşkınlardan en yaygın olanının akarsu selleri olduğunu vurgulamıştır.

Çelik (2007) çalışmasında bir taşkın olayının ve İçinde taşıdığı sedimanın ayrıntıdan sahil mukayese edildiğinde daha az ve ince unsurları bünyesinde barındırarak ve akarsu yatağından taşarak taşkın yatağına yayılan sular olarak tanımlamıştır (aktaran Turgu ve Ceylan (2006)). Dünyada ve Türkiye'de taşkınlar can ve mal kayıpları bakımından tüm afetler arasında birinci sırada, meteorolojik afetler arasında ise ilk sırada yer almaktadır (Demir S. Ülke Kesitin, 2022). Ülkemizde meydana gelen afetlerin veri tabanının tutulması gündeminde Afet ve Acil Durum Başkanlığı (AFAD) tarafından yürütülmektedir.

AFAD (2022) verilerine göre meydana gelen doğa kaynaklı olaylarda sel ve su baskınları, depremlerden sonra en çok gerçekleşen afetlerdir. 2022 yılında toplam 650 adet sel ve su baskını kaydedilmiştir. Bu sayı 2020 yılına göre %15'ini oranında artış göstermiştir.

VERİ VE YÖNTEM

Çalışmanın konusu ile ilgili Google Scholar ve YÖK Tez sayfalarından elde edilen bilgiler doğrultusunda literatür taraması yapılmıştır. Yapılan taramalar derlenerek ilgili konulmuştur. Çalışma alanını daha iyi belirlemek için ArcGIS Pro programı ile bakımsız haritası hazırlanmıştır. Hem gerçekleştiği Büme Çayı havzasını daha iyi tanımlayabilmek için USGS Earth Explorer sayfasından 10 m değerinde SRTM DEM görüntüsü alınmış olup, ArcMap 10.3.1 programında hidrolojik analizlerine ilişkin bulguları işlenmiştir. Hem Arazi Örtüsü Kılıflı sayfasından Sentinel-2 uydusuna ait 10 metre çözünürlüklü uydu görüntüleri elde edilerek sahanın 2017-2022 yılları arası arazi örtüsü verileri alınmış ve ArcGIS Pro programında işlenip sınıflandırılarak İşlenmiş ilgili bulguları arazi değişimi incelenmiştir. Hem meydana gelmesiyle birlikte havzayı etkileyen unsurları daha iyi belirlemek için İçerik nem İçeriği ve akım verileri Copernicus Browser sayfasının geliştirdiği Avrupa Çevre Parlamentosu Ajansı (EEA) veri setinden alınarak, ArcGIS Pro ve ArcMap 10.3.1 programlarında hidrolojik modellemesi yapılmıştır. Ancak bu veriler olayın gerçekleştiği 11.08.2021 tarihi baz alınarak kısmen 4 gün karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

[illegible]

Şekil 1. ÇALIŞMA ALANI LOKASYON HARİTASI

Çalışma alanı olarak seçilen Büme Çayı Havzası 23°44'30"-23°49'0" doğu meridyeni ile 41°50'0"-41°55'0" kuzey paralelleri arasında K-G doğrultusunda uzanıp göstermektedir.

Şekil 2. BOZKURT İLİNİN ÇAYI HAVZASI 2017-2022 ARAZİ ÖRTÜSÜ HARİTALARI

Tablo 1. 2017-2022 ARAZİ ÖRTÜSÜ DEĞİŞİM TABLOSU

Arazi Tipleri	2017 Alan (km²)	2018 Alan (km²)	2019 Alan (km²)	2020 Alan (km²)	2021 Alan (km²)	2022 Alan (km²)
Kıyılık Alanlar	0,07	0,08	0,08	0,07	0,05	0,05
Ağaçlık Alanlar	25,520	25,609	25,684	25,687	25,578	25,725
Bakımlar	3,271	3,208	3,223	3,243	3,242	3,402
Çayırlık Alanlar	7,784	8,099	7,96	7,725	7,586	8,05
Çıplak Alanlar	0,73	0,679	0,76	0,61	0,811	0,512
Kırsal Alanlar	10,108	10,087	10,023	10,047	10,086	10,075
Toplam Alan	174,931	174,931	174,931	174,931	174,931	174,931

Şekil 3. Taşkınlardan Önce Kısmen Temizlenmiş

Şekil 4. Taşkınlardan Sonra Kısmen Temizlenmiş

TEŞEKKÜR

Çalışmamda bana her türlü desteği sağlayan ve yol gösteren, Sayın hocam hayatımın bilgi ile ışık tutan Prof. Dr. Hasan Özdemir'e hocam çok teşekkür ediyorum.

Şekil 5. HAVZANIN BİTİM, BAKI VE TOPOGRAFYA HARİTASI

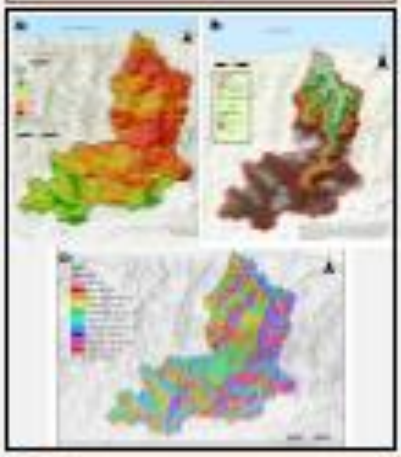

BULGULAR

- Yerleşim birimi, dağlar arasındaki vadide bulunan taşkın yatağında ve Büme Çayı'nın başladığı alan üzerinde kurulmuştur (Şekil 1).
- Havzanın ortalama yüksekliği 1200 metre olup havzanın büyük bir bölümü dağlık, sarp engebeli arazilden oluşmaktadır (Şekil 5.K).
- Analizler sonucu elde edilen eğim derecelerine bakıldığında havzanın büyük bir bölümünün %10-15 eğime sahip olduğu görülmektedir. Ortalama deniz yatağı eğimi Bozkurt'ta binde 11'dir. Yüksek eğim yükseyici alan, sulama miktarını ve kısmak nemini doğrudan etkileyerek sel afetinde önemli etki etmiştir (Şekil 5.A).
- Havza kuzey-güney doğrultusunda uzanıp göstermektedir (Şekil 5.C).
- 2017-2022 arazi örtüsüne göre, havzadaki ağaçlık alanlar, çayır alanlar ve sulak alanlarda artış görülmüştür. Sulak alanların sel afetinden 1 yıl sonra artış oranı dikkat çekmiştir. Yapılı alanların artması ve çıplak alanların azalması sel oluşum mekanizmasında insan etkisini ortaya koymuştur (Şekil 2. Tablo1).
- Sel afetinden 4 gün önceki kısmak nemlilik değerine bakıldığında, akarsu yatağı noktası ve çevresinde kısmak nemliliğin fazla olduğu gözlemlenmiştir. Bu da topoğrafyanın geyiğendiğinin düşük olmasını, dolayısıyla da kısmağın nemde doymuş olduğunu göstermiş. Nemde doymuş kısmak, tam yükseğe taşkın riski taşımaktadır (Şekil 6).

Şekil 6. 4 GÜNLÜK TOPRAK NEM ORANI DEĞİŞİM HARİTALARI

SONUÇLAR

✓ Bu çalışmada elde edilen veriler doğrultusunda 11.08.2021 tarihinde Kastamonu-Bozkurt İlçesinde meydana gelen sel afetini etkileyen unsurlar CBS ve Uzaktan Algılama teknikleriyle ortaya konulmaya çalışılmıştır ayrıca farklı yayınlarda çalışmalara katkı niteliğindedir. Analizler sonucu ortaya çıkan değerler sel afetinin sebebini fiziki ve beşeri olarak ayırmıştır.

✓ Havzada ve akarsu yatağındaki antropojenik faaliyetlerin azaltılması veya doğru uygulanması, hanca sürelerinin daha iyi analiz edilmesi olası bir doğal afette tahliyenin en az hasarla gerçekleşmesinde etkisiz gerçekleşmesinde önemli katkı bulunmaktadır.

✓ Çalışmada elde edilen eğim haritası ve topoğrafya haritası da arazinin engebeli ve yüksekliğinin fazla olduğunu göstermektedir. Bu gibi fiziki özellikler sel mekanizmasına tetikleyen önemli faktörlerdendir.

2023-2024 YILI LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ
Bursa 9 Mayıs 2024

KOCASU DELTASININ ALANSAL VE MEKANSAL DEĞİŞİMİ

Emirhan ÖZCAN
Prof. Dr. Hasan ÖZDEMİR
Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Özet

[illegible]

Giriş

Kocasu Deltası, Güney Marmara'da Kocasu Çayı tarafından oluşturulmuş önemli bir delta'dır. Tam kurak iklimden 8000 taş eylemlerde su ve karlı mevlet tahlil. Delta yansı ağıtlılı ve dalga kontrolündür. 2,5 km derinliğe ve 68 km²'lik bir alan kaplar. Delta, kuzeyindeki rüzgârların oluşturduğu dalgalarla yansı olarak genişler. Delta tam bir ana kanal üzerinden gelişir ve denize farklı ulaşan ferrel hayatlar tarafından ayrılanır. Birken Holocen dönemiyle oluşmaya başladığı düşünülmektedir. Deniz seviyesinin son kilometli yükselmesinde tatlılar kazanmasıyla, son bin yılda deltada uzun balıklık kum sırtları oluşmuştur. Kocasu ve Gönen çayları, Güney Marmara havzasının yükünü taşır. Şu anda Kocasu Deltası'na bol miktarda eski yükü getirilen, yalak yükü azalır. Çalışmanın amacı; Kocaçay, Çayırlı Çayı'nın Marmara Denizi'ne döküldüğü alanda oluşturmuş olduğu deltanın 1990-2022 arazi kullanımındaki farklılıkların ortaya konmasıdır. Bu delta sahip olduğu özellikleriyle bağlı olarak dal alanda da olası yerleşmelere ve tarım alanlarına ev sahipliği yapmakta olup normal delta özelliklerinden kısmen farklılık göstermektedir.

Şekil:3. DELTAYI BESLEYEN ÇEVRE HAVZALARIN STRAHLER HARİTASI

Şekil:2. KOCASU ÇAYI SU YILI AKIM GRAFİĞİ (m³/s)

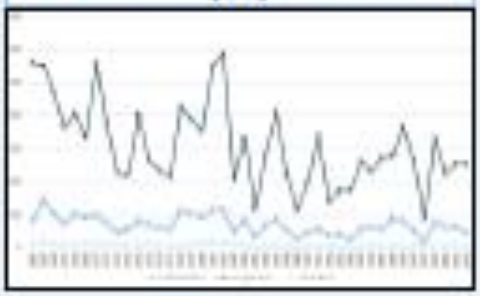

BULGULAR

- Kocasu Deltası Marmara'nın güneyinde oluşum ve gelişim gösteren bir delta'dır (Şekil:1).
- Su yılı grafiğine göre en az akım 2002 yılında en çok akım ise 1982 yılında gerçekleşmiştir (Şekil:2)
- Deltayı besleyen çevre havzaları Strahler analizi yapıldığında 3 dünden oluştuğu görülmektedir (Şekil:3).
- 1990-2022 yılarına ait arazi örtüsü kullanımı haritalarında 2020 ve 2022 yılına ait "Aktide Alleyn" hazır veri olduğundan gösterilememiştir. 1990-2000 ve 2010 yılına ait haritalarda gösterilmiş ve alanlar hesaplanmıştır. Çıkan sonuçlara göre en fazla alanı bir tarlıda "Su" kaplamıştır. "Orman" ise en fazla alan kaplayan ikinci unsurdur. En az alanı ise "Çıplak Zemin" kaplamaktadır (Şekil:5).
- Su tarlası arasında en yoğun "Aktide Alleyn"un görüldüğü tarih 1990'dır.
- Literatür taramalarından elde edilen bilgilere göre delta köy bölgesindeki tarlanın olan denize akım yönünün batı-doğu yönünde tarlalar ve tarlalar tarlaları doğuya doğru da olan arazilerde doğudan batıya doğuda akım yönünün gösterildiği anlaşılmıştır (Şekil:4)

Şekil:1. ÇALIŞMA ALANI LOKASYON HARİTASI

VERİ VE YÖNTEM

Üç ulaşım Kocasu nehrinin ve genel olarak deltanın oluşum, gelişim süreçleriyle Google Earth'ten ve DergiPark gibi sayfalardan genel bilgiler edinilmiştir. Bir alanın Kocasu Deltası'nın alansal ve mekânsal değişimini gösterebilmek ve incelebilmek için ArcGIS Pro programı kullanılmıştır. SVM verisi için FMORPH V1.2 kullanılmıştır. 12 parça birleştirilmiş ArcMap 10.8 programında analizlere başlanmıştır. USGS Earth Explorer sayfasından Landsat 8-9 uydusuna ait yer merkezlerinde çekilmiş olan görüntüler temin edildi ve çalışma bölgesi kırpıldı. analizlerimiza tabi tutuldu (1990-2000-2010). Daha yüksek çözünürlüğe olan Bari Arazi Örtüsü Kaptif sayfasından 2020 ve günümüze en yakın olan 2022 arazi kullanım verileri indirilmiştir. İndirilen veriler çalışma alanı kapsamında tarlanın düzenlenmiştir. Deltanın oluşumda en büyük etkiye sahip Kocasu Çayı'nın 1968-2008 yılarına ait su yılı akım verileri EIEI'den temin edilmiş ve grafiği oluşturulmuştur.

Şekil:5. 1990-2022 KOCASU DELTASI ARAZİ ÖRTÜSÜ KULLANIM TABLOSU (km²)

	1990	2000	2010	2020	2022
Su	58	72	71	82	84
Orman	30	28	28	25	25
İki Bölme Bitki Örtüsü	20	20	20	9	20
Yapılaşmış Alan	8	10	7	8	8
Mekânlı	22	9	11	22	11
Meyve	21	20	21	21	21
Çıplak Zemin	4	2	2	1	0
Aktide Alleyn	[illegible]	[illegible]	[illegible]		

Şekil:4. 1990-2022 KOCASU DELTASI ARAZİ KULLANIM HARİTASI (SVM)

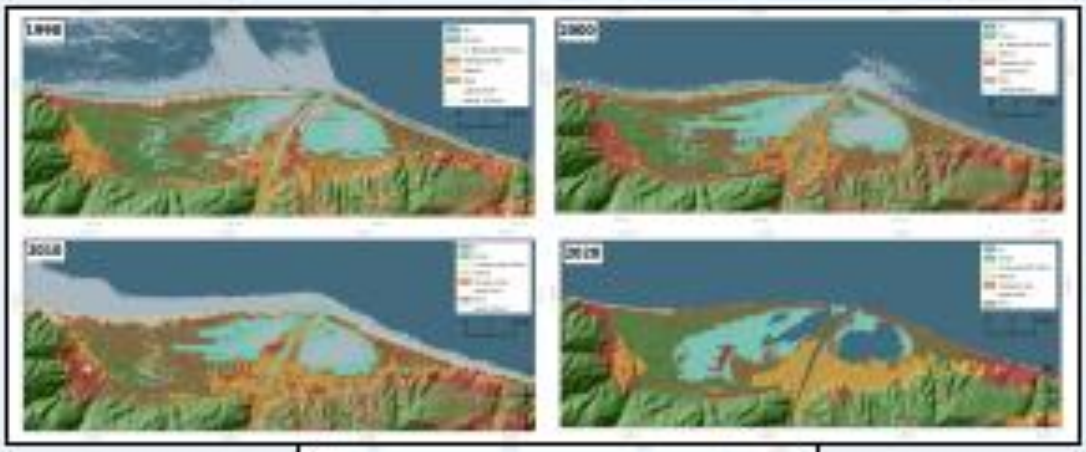

SONUÇLAR

- Bu çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama teknolojileri kullanılarak yapılan analizler doğrultusunda 1990-2022 yılları arasındaki arazi örtüsündeki değişimi gösteren haritalar oluşturulmuştur.
- Bu alanların büyüklüğü hesaplanmış ve tablolarına getirilmiştir. Elde edilen bu tablo ve haritalar bize deltanın gelişimi ve değişimini açık bir şekilde göstermektedir.
- EIEI'den alınan su yılı akım verisi de, akımla birlikte taşınacak olan erozyon miktarını destekleyici amacıyla grafikleştirilmiştir.

KAYNAKÇA

- YILDIRIM, C. (2002). Kocaçay-Mudanyeçiftlikleri Arasının Kıyı Jeomorfolojisi. İSTANBUL.
- Özgümüş, İ. (2006). Marmara Denizi Havzası Deltaları. İSTANBUL.
- DÜNDAR, N., BİKSİN, M., İLKİ, Ö., HİKİL, T., SHİİN, Ö., & KUZANCI, N. (1989). Kocasu ve Gönen Çayı Deltalarının (Marmara Denizi Güney Kıyısı) Güncel Morfolojileri ve Turizm Faaliyetleri. MTA Dergisi, s. 33-50.

TEŞEKKÜR METNİ

Üniversite öğrenciliğim süresince bu çalışmamda kıymetli bilgi birikimleriyle katkılarını esirgemiş olan Prof. Dr. Hasan ÖZDEMİR hocama sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

2023-2024

SANAYİ COĞRAFYASI AÇISINDAN ULUDAĞ ÇEVRESİNDEKİ SU FABRİKALARI: AROMA ÖRNEĞİ

Aleyna GÜL

Danışman: Prof. Dr. Bayram ÇETİN

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Su, hayatın vazgeçilmez bir öğesidir ve endüstri coğrafyası açısından su kaynaklarının etkin bir şekilde kullanımı, özellikle de içme suyu üretimi hem ekonomik hem de coğrafi açıdan büyük önem taşıyor. Bursa, bu anlamda Türkiye'nin önemli su kaynaklarından biri olan Uludağ'a ev sahipliği yapmaktadır. Bu iş, "Sanayi Coğrafyası Açısından Uludağ Çevresindeki Su Fabrikaları: Aroma Örneği" başlığı altında, bu bölgedeki su endüstrisinin detaylı bir analizini sunmayı amaçlamaktadır.

AMAÇ VE YÖNTEM

Bu bütün temel amacı, Bursa'nın Uludağ'a ilişkin faaliyetini gösteren su fabrikalarını sanayi coğrafyası perspektifinden incelemek ve özellikle Aroma markasını ele alarak bu fabrikaların depolarının konumlarını, üretim parçalarını, pazarlama parametrelerini ve bölge ekonomisiyle olan etkileşimi analiz etmektir. Ayrıca, su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, çevresel etkileri ve bölgesel kalkınma üzerindeki etkiler gibi bilgi sağlamak ve su endüstrisinin coğrafi dinamiklerini anlamak, araştırmanın diğer amaçları arasında yer almaktadır.

Araştırma kapsamında, Uludağ çevresindeki faaliyeti gösteren Aroma markalı su fabrikasına ait bir veri toplama ve analiz süreci gerçekleştirilmiştir. Veri toplama yöntemleri içerisinde gözlem ve mülakat bulunmaktadır. İlk aşamada, su fabrikalarının çevresel etki değerlendirmeleri ve coğrafi konumlarına ilişkin dokümanlar incelenecektir. Arşivden, saha çalışmaları kapsamında su fabrikaları ziyaret edilerek üretim süreçleri, teknolojik altyapı, hizmet konumları gözlemlenmiştir.

ÇALIŞMA ALANI

Uludağ, zengin su kaynaklarına sahip bir dağdır. Bu kaynaklar, su fabrikaları için önemli bir hammadde kaynağıdır. Bu nedenle, Bursa'da birçok su fabrikası bulunmaktadır. Bu fabrikalar, doğal kaynak suları ve mineralli suları şişeleyerek Bursa halkının, Türkiye'nin diğer bölgelerinin ve yurt dışı ihracatlarıyla birçok farklı ülkenin su ihtiyacını karşılamaktadır.

BULGULAR

AROMA BURSA DERELİZİK DOĞAL KAYNAK SUYU TESİSİ

Aroma Bursa Derelizik Doğal Kaynak Suyu Tesisleri, Bursa ilinin Kestel ilçesinde, Uludağ'ın eteklerinde yer almaktadır. Tesisin bulunduğu bölge, su kaynakları açısından zengindir. Uludağ'dan gelen sular, bölgedeki birçok tesisin su ihtiyacını karşılamaktadır. Tesisin ürettiği ürünlerin pH'ı olan 8,15 ilk kaynak ölçümlerinde elde edilen bir sonuçtur çünkü pH mevsimsel olarak değişkenlik göstermektedir. Fabrikada kullanılan sular tamamen yer altı kaynaklarından alınmakta ve kaynağa mülkünde edilmemektedir. Sular tek kaynaktan alınmaktadır. Sağlık Bakanlığı Enstitüsü kaynak analizlerine göre kaynağın %80'ini kullanabiliyorken ve %20'si doğaya can suyu olarak aktarılmaktadır.

BURSA'DA BULUNAN SU FABRİKALARI

[illegible]	[illegible]	[illegible]

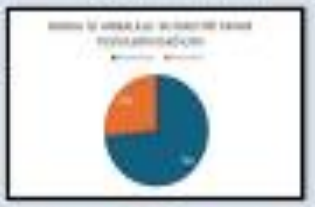

AROMA ÖMER DURUK DOĞAL KAYNAK SUYU ETİKET DEĞERLERİ

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

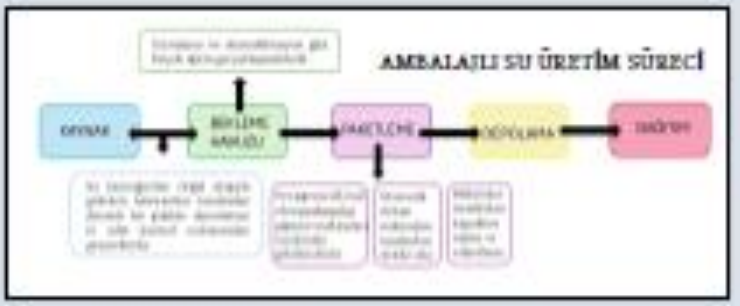

Her aşama birer süreçtir. Birçok küçük sistem bir araya gelerek büyük resmi oluşturmaktadır.

SONUÇ

Uludağ çevresindeki su fabrikaları, Sanayi Coğrafyası açısından önemli bir yere sahiptir. Bu fabrikalar, bölgesel kalkınmaya ve istihdama katkıda bulunmaktadır. Aroma Su Fabrikası, bu anlamda örnek teşkil eden bir fabrikadır. Ancak, su fabrikalarının çevreye zarar verme potansiyeline de dikkat edilmesi gerekir. Bu fabrikalar, su kaynaklarının aşırı kullanımı ve atık su kirliliği gibi sorunlara yol açabilir. Bu nedenle, su fabrikalarının faaliyetlerinin sürdürülebilir olması önemlidir. Fabrikaların faaliyetlerinin sürdürülebilir olması ve çevreye zarar vermemesi için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- TÜMERTEKİN Prof. & ÖZGÜÇ Nazmiye. Genel Beşeri Coğrafya Kavramlarıyla ve Kaynaklarıyla. 17. Baskı. İstanbul: Çantay Kitabevi, 2020.
- ÖZER. Doç. & ÇALIŞKAN Yrd.Doç. Sanayi Coğrafyası Açısından Sektörel Ve İnovasyon Bakımından Kalkınma Boyutunun... 2018. Coğrafya Dergisi. sa.1-12.
- ÇALIŞKAN Yrd.Doç. & BOSKOY Kamile. Sanayi Coğrafyası Perspektifinden Doğu Ege-Batı Karadeniz Sanayi... 2015. Turkish Studies Dergisi. sa.299-309.
- https://www.aroma.com.tr/bir-bursa/

2023-2024 ÖĞRETİM YILI

EGE ADALARI VE EGE SORUNUNA DAİR (YERLİ) LİTERATÜRÜN TESPİTİ VE TASNİFİ

Betül ÖZKAYA

Prof. Dr. Bayram ÇETİN

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Türkiye ve Yunanistan arasında Ege Denizi'ndeki egemenlik hakkı tartışmalarının nedeni Ege Denizi'nin özel yapısı, farklı coğrafi formasyonlara bölünmesinde karanlıkta kalmasıdır. Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanmasına ile başlayan bu süreç tarihsel bir süreç olup ile devamlılığını sürdürerek günümüze kadar gelmiştir. Tüm bu sorunlar Ege Sorunu adı altında toplanmaktadır. Ege Sorununu daha yerli ve yabancı literatürü ortaya atılmış konuya daha farklı disiplinlerde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı hedef gayesi Ege Adaları ve Ege Sorununu yerli literatür ölçeminde incelemektir.

Giriş

Ege Denizi coğrafi konum ve özellikleri, Ege Denizi'nin coğrafyasının kendisinin kıtaya yok sayıda ada, adacık, karaada, kay ve kötülükleri bünyesinde barındırması ve de Akdeniz karasal ve Karadeniz arasında geçiş güzergahı olması bilinçli ile Akdeniz ve dünya genelinde önem kazanmış stratejik bir konumdadır. Türkiye ve Yunanistan arasındaki siyasi ilişkileri farklılıkla ortaya bir bakımıyla olan Ege Denizi, iki ülke arasında yüzeyler olmuştur bir sorun halini bürünmüştür. Genelde diplomatik bağ yıllarda geçen ilişkilerin başlangıcı Yunan isyanı ile Yunanlıların bağımsızlığın kazanmasına kadar dayanmaktadır. (Turan, 2004) İki kardaş devlet arasındaki egemenlik hak iddiaları, anlaşma metinleri kendi lehine yorumlamaları sorunun yılış kaynaklarındandır. İki devletin de bu siyasi uyuşmazlıkları kalıcı sömürgeci sorunun gözlemlenmesi de devam etmesine etkileyici vermektedir.

İki ülkenin Osmanlı Dönemi'nde Yunan isyanı ile başlayan siyasi çıkışma, Cumhuriyet dönemiden günümüze kadar devamlılığını sürdürmektedir. Türkiye ve Yunanistan'ın kıyılar olduğu Ege Denizi, karasular ve hava sahalığı sınırlandırmaları, hava sahası, egemenliğinin hangi derinlik ve olduğu konusunda sınırlılık olmamasına sebep, adaların askerlen sivrilmesi statüsü problemlerinden dolayı Türkiye ve Yunanistan arasında sürekli bir bilge sürekli sürdürülmektedir. Sorunun yılış nedenlerinin gözlemlenmesi doğru yapılan ilmi çalışmalar araştırılarak bilgi toplanarak ve insan, kimyalar, mahallelerin gibi kaynaklar doğrultusunda bir literatür taşıdı ve tasnifi yapılması amaçlanmıştır.

Ege adaları bölgesinin haritası

AMAÇ, VERİ VE METOT

Bu çalışmanın amacı, siyasi coğrafya ve jeopolitik açısından Ege ara ada ve Türkiye-Yunanistan arasında süregelen bakımlı, siyasi ve coğrafi sürekli sorun halini bürünmüş Ege Denizi ve Ege adalarını daha yerli literatür değerlendirilmesi yapmaktır. Bu değerlendirme kapsamında elde edilen sonuçlar siyasi coğrafya literatürü hakkı sağlamak amaçlanmaktadır. Üç bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde Ege Denizi ve Ege adalarının daha coğrafi konum, jeopolitik ve stratejik konu gibi genel bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde; çalışma konusunun tarihi, sınırlı ve bulunduğu kısıtlı ile sürekli gerçekleşen gözlemler ülke hakkında ilerleyen gelişmelere değinilmiştir. Üçüncü bölümde ise çalışmanın konuğunda da vurgulandığı üzere Ege adaları ve Ege sorununa konu olan disiplinler incelenerek, bundan daha literatür değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışma konusu ile ilgili yerli çalışmaların yanı sıra Ege sorununu konu olan bazı bulgusal ve eleştiriler incelenmiş olan bu kaynaklardan elde edilen bilgiler sentezlenerek çalışma şekillenmiştir. Ayrıca CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) ortamında çalışma sonucunda daha kılınçlara haritası üretilmiştir.

Bu çalışmada ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemlerden yararlanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi demek olarak dokümanlar (kişiler) sınıflar ve tarihi sınıflarına yer verilmiş ve bu bağlamda veri analizi yapılmıştır. Çalışma kapsamında da belirtildiği gibi ana sorunumuz Ege denizi ve adalar sorununu konu olan yerli literatür incelenmiş ve tasnifini yapmaktır. Bu doğrultuda başta disiplinlerde coğrafya bilimi olmakla ilişkili bilim olmasına yerli literatürü incelenmiştir. Elde edilen bilgiler ağırlıklı verilerin işlenmesi olmasına geçiş yapılmıştır. Verilerin tasnifi ve tasnifi sonucu verilen işlenmiş ve çalışmaya eklenmiştir.

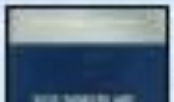

BULGULAR

- Türkiye ve Yunanistan arasındaki Ege Sorunu Yunanistan'ın bağımsızlığın kazanması ile ortaya çıkmış bir siyasi meselesidir.
- Bu sorunu yıldız yıllara sorunsuz fakat büyük politik gözlemler sonucunda bir ortaya varılmamıştır.
- Bu politik gözlemler sonucunda son olarak Lozan Barış Antlaşması sonunda ortak bir sınırlılıkla varılmıştır.
- Yapılan çalışmada yerli literatürde ulaşılarak ilişkiler ve hukuk disiplininde çalışmaların yoğunluğuğu görülmekte bitlikte, tarihi, deniz araştırmaları sınırlılıkl ve coğrafya bilimdeki bu disiplini tatlı eksiği görülmektedir.

Disiplin	Adı-Yılı	Yayın Özellikleri	Sınıfı
Uluslar-arası İlişkiler	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Coğrafya	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Tarih	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Tablo 1. Literatürdeki Yerli Eserler

Resim 1. Kaynağı: ajansa 04.08.2024

SONUÇ

Türk-Yunan ilişkilerinin temelinde bulunan Ege Adaları ve Ege Sorununu ele aldığımız bu çalışmada temel amaç, yerli literatür perspektifinde Ege Sorununu doğmuş kaynakların incelenmesi ve tasnifini yapmaktır. Çalışmada gözlenen ilmin bir yıl süresinde, iki ülke arasında sürekli halini gelen Ege Adaları ve Ege Denizinin tarihsel süreç yönü araştırılarak, neden ve nasıl böyle ağırlaşmaya çalışılmıştır.

Yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir; yerli literatürde Ege Sorununun ağırlıklı olmuştur disiplin alanlarının ilişkiler ve hukuk yönündedir. Ağırlığın bu alanda olmasının nedeni iki ülke arasındaki diplomatik ilişkileri son dönem yıllarından ilgilendiren bir konu olması olduğunu ortaya çıkmıştır. Daha sonra tarihi, deniz araştırmaları ve coğrafya disiplinleri literatürde yer almaktadır. Çalışma konusu olan Ege denizi ve Ege Adalarının iki ülke arasında sorun olma nedenleri arasında bir gözlemle coğrafi nedenler de yer almaktadır. Disiplinlerdeki bu kadar yıllardan ilgilendiren ve literatür aşamaları konu teşkil olan bu nedenlerin tarihsel coğrafya disiplininde literatürlerin kendi ve olduğu bulunmuştur.

Tüm bu araştırmalar doğrultusunda iki kaynak devlet arasında sorun halini olan Ege Denizi ve Ege Adalarının daha coğrafi ve siyasi olmuştur ortaya konuluş, yerli literatür kapsamında Ege Sorununu doğuran disiplinler ve yapılan çalışmalar tasnif edilerek çalışmanın sonucunu vermiştir.

TEŞEKKÜR

Lisans bitirme tezinde bu konuya çalışmamda fazla emeklendiren, katkılarıyla ve bilgileri ile her zaman bana yardımcı olan sayın hocam Prof. Dr. Bayram Çetin hocama teşekkürlerimi borç bilirim.

KAYNAKÇA (seçili)

Bayram, S. (1996), Ege Sorunları, Tülder Yayınları, NO:19, Ankara

Sayın C., (2002), Marti NADAN Bir Harita ve Bir Dokümanı Kitabı Türkiye'nin Denizlerdeki Mücadele Millisi, İstanbul Üniversitesi Yayınları No:8395, İstanbul.

Özey R., (2001), Adalar Denizi ve Bak ANADOLU Bilgesi Hakkında, Marmara Coğrafya Dergisi, CB:4, Sayı:3, s.27-36, İstanbul

Kılınç S., Yücel T., (1998), Ege Denizi Türkiye İle Komşu Ege Adaları, Türk KİBHAnal Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.

2023-2024

Bursa, 09.05.2024

KAHTA İLÇESİ (ADIYAMAN) NÜFUSUNUN DÜNDEN BUGÜNE (1935-2022) GELİŞİMİ VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Emre BOZAN

Prof. Dr. Bayram ÇETİN

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Nüfus konusu coğrafyanın temel konularına konularından biridir olagelmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, Adıyaman İli Kahta İlçesinin nüfus faaliyet coğrafi bakış açısı altında ele almamadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Kahta, Adıyaman İline bağlı bir şehirdir. Kahta, doğuda Gerger İlçesi, güneydoğu ve güneyde Şanlıurfa İli, güneybatıda 7 Samsat İlçesi, batıda Merkez İlçe, kuzeyde Gölbaşı İlçesi, kuzeydoğuda da Malatya İlçesi çevrilidir. Denizden yüksekliği 700 metredir. Kuzeyde yüksekliği 2000 metreye ulaşan sıra dağlarla çevrili Kahta, 1400 km2'lik yüz ölçümü sahiptir. Çalışmada özellikle Türkiye nüfusunun faaliyetlerine çok fazla analitik araştırmaya yapılmadan genel çerçevede değerlendiriliyor. Çalışma konusunun devamında Kahta'nın 1935-2022 yılları arasında nüfusun tarihsel gelişimini konum yaşı ve cinsiyet yapısı, kırsal-şehir nüfusu, mutlak artım doğum, nüfus hareketleri gibi demografik faaliyetler ortaya konularak, özellikle TÜİK'ten elde nüfus verileri ve bilgilerden yola çıkarak, istatistiksel metotların da yardımıyla tablo ve grafikler üzerinden değerlendirilmiştir.

GİRİŞ

Genel olarak nüfus şöyle tanımlanır: Belirli bilgiler/bilgisayarda/makinede belirli bir amaç dikkat edilerek yapılan işlem konu sayılır. Coğrafi bakış açısıyla konu ele alınırsa nüfus coğrafyası çalışmaları, insan ve doğayı karşı karşıya getiren ve aralarındaki ilişkileri konuyor. Temel bir konu teşkil etmektedir (Demirci ve Mert, 2011, s. 440-442). Nüfusun, her bir kendi bakış açısı ve yöntemleriyle ilişkilendirilen birçok disiplin bulunmaktadır. Bunlara bakanlar, demografi, sosyoloji, ekonomi, tarih, tıp gibi bilim dalları gösterilebilir. Bu bilim dallarının nüfusu ele alış tarzları ve ağırlıklarında farklılıklar. Coğrafyada nüfus konusu, coğrafi bir bakış açısı olarak mekanda karşılıklı ilişki, doğa ve mekanlık çerçevesinde ele alınmaktadır (Gökmen, 2005). Nüfus ülkelerin kalkınmasında önemli bir yere sahiptir. Çevreyi daha iyi anlamak, çevreden daha iyi yararlanmak, çevreyi ve çağlık koşullarda daha iyi planlama yapabilmek için bir yerin nüfus faaliyetinde iyi bilmesi gerekir. Nüfus ile ilgili çalışmalar çok eskilerden beri yapılmaktadır. Nüfusun ayrıntılı şekilde bilimsel karşılaştırmalar ve yıllıklandırmalar yapmak açısından konu taşır (Tezdoğan, 1986: 28, 36, 37). Nüfus araştırmada nüfus faaliyetinde yaşı ara nüfusun mutlaksal değişe de önemli etkilemektedir.

AMAÇ, VERİ VE METOT

Nüfus çalışmalarının çok eskilerden beri yapılağı bilinmektedir. Günümüzde de nüfus ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmada Türkiye nüfusunun 1935-2022 yılları arasındaki gelişimi özellikle durdurup ve yaş ve cinsiyet faaliyetleri ele almamıştır. Bunun yanında ana konunun konusunu olan Kahta İlçesinin 1935-2022 arasındaki nüfusunu 87 yıllık süreçte değişimi ve gelişimi sürekli olarak çalışmamızın ana hatlarını oluşturmuştur.

Çalışma konusuyla ilgili olarak verilen nüfus coğrafyasında kullanılan istatistiki formül ve yöntemlerle hesaplamalı, elde edilen sonuçlar okunarak hale getirilerek metinlerleyle birlikte değerlendirilmiştir.

Çalışmanın temel oluşturan Kahta nüfusunun 1935'de 2022 yılları arasındaki gelişimi tabii bir çerçeve içerisinde değerlendirilmiştir.

- $r = \log P_2 - \log P_1 / n \log e$
- P_2: 2. nüfus sayımı
- P_1: 1. nüfus sayımı
- İki sayım arasındaki geçen süre
- e: sabit sayı (2,71828 18)

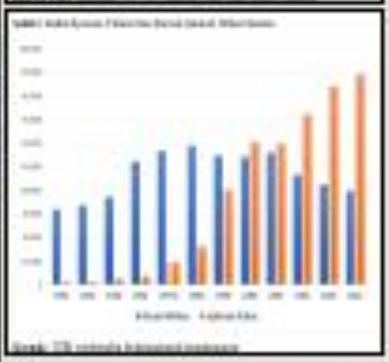

BULGULAR

Tablo 4. 1935-2022'Yılları Arasındaki Nüfusun Artışı

Yıllar	Toplam	Artış Miktarı	Artış Oranı (%)	Yıllık Nüfus Artış Hızı (%)
1935	33.261	1.778	5,35	0,19
1940	35.039	4.142	11,82	2,25
1945	39.181	10.187	26,00	5,06
1950	49.368	16.482	33,38	7,16
1955	65.850	5.759	8,74	2,05
1960	71.609	19.628	27,41	7,18
1965	91.237	20.096	22,03	5,07
1970	111.333	44	0,04	0,01
1975	111.377	1.788	1,61	0,32
1980	113.165	7.993	7,07	1,37
1985	121.158	17.778	14,68	2,78
1990	138.936	-	-	-

Kaynak: TÜİK verisinden İlçe İstatistiki Sınıflandırma

Kahta İlçesinde nüfusu 1935'te 33.261 iken, 2022'de 128.961'e yükselmiştir. En yüksek artışlar 1980-1990 ve 1990-2000'de görülmüş. Yıllık artış hızı en düşük 2000'de (%0,02), en yüksek ise 1950'de (%33,93) olda. Nüfus artış miktarı genellikle 2000'ye altına düşmemiş. Artış oranı 1980'den sonra azalmaya başladı. İlçesinde nüfusu 1970'te ikiye katına çıktı. Toplamda, nüfus 1935-2022 arasında 4 kat arttı. Son yıllarda artış hızında azalma olmasına rağmen, ilçe nüfusu hala büyümeye devam ediyor.

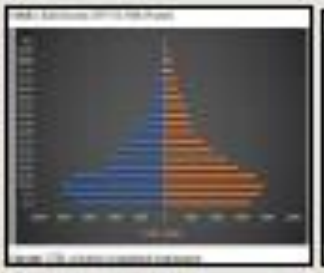

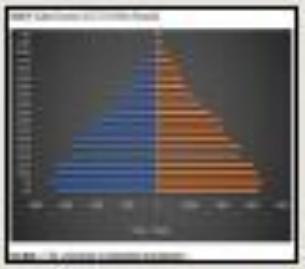

Kahta İlçesinde, 1935 yılında kırsal nüfusun baskın olduğu görülmektedir. Ancak 2000'lerden sonra şehir nüfusu artmaya başladı. Kırsal nüfusun azalmasında doğal nüfus artışı ve kırdan kente göç etmenin etkisi büyük. Sonuç olarak, 1935'te kır nüfusu 31.908 iken, 2022'de 39.766'ya yükselmiştir. Şehir nüfusu ise aynı dönemde 1.273'ten 89.195'e çıkmıştır.

2007'de yapılan nüfus sayımına göre, Kahta'da 10-14 yaş grubu en kalabalık olda. Kadınlar %50,34, erkekler %49,66 oranında. Doğum oranlarının yüksek olduğu, göçlerin etkili olduğu ve kadınların yaşam süresinin erkeklere göre daha uzun olduğu belirlendi. Bu dönemde kadınların bebek-olan tek nüfus sayımı 2007 olda.

Kahta'nın 2022 nüfus piramidi, 2007'den belirgin şekilde farklıdır. Erkeklerde %50,02'ye, kadınlarda ise %49,98'e düşmüştür. Doğum oranlarının azalmasıyla 0-4 yaş grubunda düşüş gözlenirken, 5-9 yaş grubu en kalabalık yaş grubu olda. 60-64 yaş arası erkeklerde belirgin dikkat çekerken, 65-69 yaş arasında kilmesi kadınlar fazlalaşıyor. Genç ve yetişkin kesimde nüfusun büyük bir kısmını oluşturmasın dikkat çekiyor. Kahta'nın 2022 nüfus piramidi ile Türkiye'nin 2022 nüfus piramidi arasında karşılaşmaya karşılıklıdır.

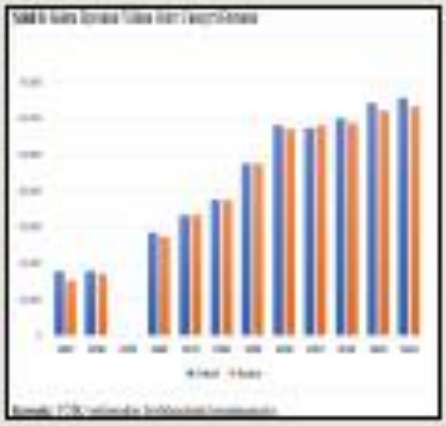

SONUÇ

Ele aldığımızda çalışmamızda kullandığımız bilim veri ve bilgilerine karşılıklı dayanan dikkate aldığımızda, özellikle Türkiye nüfusunun gelişimi genel bağlamıyla ele almamız, yaş ve cinsiyet durumları oluşturulmuştur. Çalışmamızın temel konusunu oluşturan Kahta'nın 1935'teki nüfusu 33.261'dir. Kahta nüfusu 2022'ye kadar ciddi olmayan dalgalanmalar genel olarak. Ülkelerden daha fazla olup yaşadığı ilçe sayısı dönemlerinde nüfus artış eğilimi gösterdiği ve nüfus 2022 yılında yaklaşık %.207 artmıştır. 128.961 olmuştur. Kahta'nın 1935'ten 2000'e kadar olan sayımlarda hata payı olan ilçesel verileri, 2007'den itibaren sayımlarını sağlıklı daysak yapılmasın, nüfus sayım sonuçları hakkında daha doğru ve gerçeğe verilere ulaşmamız sağlamıştır. Bunun yanında 1935-2022 arasında yapılan ilçe sayım dönemlerinde 2007 yılı dışında, artışlı nüfusunun nüfusu ve sonra fazlaydan, 2022 ile kadınlar her iki cinsiyet arasındaki farklı gösterdi sonuçlar. 2007 yılı ve arasında da ağırlıkla ilçe nüfus çıkmasıdır gösterdiler yaklaşıyor istisnasın dar olsun Kahta'da doğumlara sınırlığın gösterenlerdir. Sonuç olarak bu çalışmada yapılan ayrıntı fonksiyonlar, gerekirse sol konusu olan Kahta'nın tarihsel nüfus gelişimi, cinsiyet durumunu, yaş yapısı, kırsal-şehir nüfus oranlarını, eğitim durumu, mutlak doğum ve nüfus hareketleri gibi demografik faaliyetlerin sayım dönemleri içerisinde değişmelerini/değişkenlerin yaşandığı saptanmıştır. Nüfus çalışmalarının yapılması, ortaya birlerinde nüfusun nasıl bir gelişim çizgisi gösterdiği, nerelerde, nasıl bir doğuş dönemi sergilediği, faaliyetlerinin neler olduğu ve bu faaliyetin mutlaksal doğumunun ne şekilde olduğu ortaya konmuştur.

KAYNAKÇA

Bakırcı M., (2012) 'Bir Cumhuriyet Dönemi Şehri: Kahta', Çantay Kitabevi, 1. Baskı, İstanbul Ticaretinin, E., Özgüç, N., (2009), Beşeri Coğrafya, 'İnsan Kültür, Mekan', Çantay Yayınları, İstanbul

Kaplan F., (2017) 'Vizesapkir İlçesi'nin Nüfus

Gelişimi ve Özellikleri' (1927-2010), Şanlıurfa

Demir E., (2004) 'Kütahya'nın Kırsalaşma, Gelişimi ve Bağlantılı Fonksiyonel Özellikleri', GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 24, Sayı 1 227-247

https://data.tuik.gov.tr/Kategori/Gosterge?id=yerel-nufus-ve-demografi-109&dil=1

2023-2024

GÜNÜMÜZ FEMİNİST COĞRAFYANIN BAŞLICA KONULARI: KADIN

Ayşegül TERZİ
Danışman: Prof. Dr. Bayram ÇETİN
Bursa Uludağ Üniversitesi , Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

GİRİŞ

Feminist coğrafyada, kadın ve kadının ilişkili olduğu kavramlar çalışmanın ilgi odağını oluşturmaktadır. Feminist coğrafya, kavramın tartışmaya başlamasından önce "Feminizm nedir? " sorgulamak gerekir. Feminizm, cinsiyet eşitsizliğine karşı çıkan bir yaklaşımdır. Toplumdaki cinsiyet tutumlarının aynı ölçüde olması gerektiğini savunurlar. Amaç ise daha eşitliği bir sosyal dünya inşa etmektir.

Feminizm ve feminist coğrafyayı karşılıklı olarak ele almadıkça ise kavramlar birbirinden ayrılır en önemli husus metindir. Feminist coğrafyayı metinden bağımsız düşünmek mümkün değildir. Feminist coğrafyanın ortaya çıkış süreçlerinde, kaynaklara göz atıldığında iki zamanlar genel olarak ekonomik eşitsizlikler ve kadının birçok alanda geri planda bırakılmış olması gibi sorunlar dikkat çeker ancak zaman içerisinde kaynakların çoğalması, fikirlerin oluşturulması ve cinsiyetlerin farklılaştırılmasıyla benzer bugün iki halini almıştır. Bugün feminist coğrafya, cinsiyet ve mekânın karşılıklı olarak nasıl inşa olduğu ile ilgilenen bir araştırma alanı olarak tanımlanmaktadır (Mitoğlu, 2018).

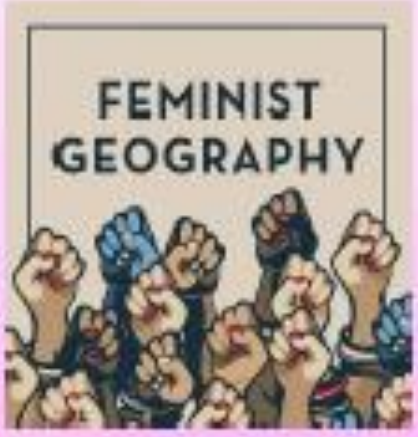

AMAÇ, VERİ VE YÖNTEM

Bu çalışmada, günümüz feminist coğrafyanın başlıca konularını kadın odaklı ele almak amaçlanmıştır. Feminist coğrafyaya ait çalışmaların gelenek kitlesi ve bu çalışmalarda kadının, coğrafyadaki birçok alanla ilişkilendirilmesi konuya dair yönelimde etkili olmuştur.

Feminist coğrafya, bugün geldiği noktada cinsiyet farkı ekseninin ayrıştırdığı tüm grupların ele aldığı bir alan olmuştur. Fakat bu çalışmadaki odak noktası kadındır. Konunun kadın odaklı olarak ele alınmasındaki doğrudan amaç ise günümüz toplumunda ve hatta dünyada kadının geri planda bırakılmaya çalışılığı konulara değinmektir. Kadının etkisi ve kadının üzerinde etkisi bulunduğu diğer konuları ele almak ise yan amaçtır. Kısaca bu çalışmada;

- Günümüz feminist coğrafyasında kadın hangi konularla ilişkilendirilmiştir?
- Kadının mekânla, çevreyle ilişkisi nasıldır? Ait gördüğü mekânsal kaçar nelerdir?
- Kadının statüsü günümüzde nasıl bir değişim göstermiştir? Değişimde hangi faktörler etkili olmuştur?

Sorularına yanıt aranmıştır.

Bulgular

Toplumsal Cinsiyet ve Kadın

Kadın-Mekan-Konut-İnanç

Kadın ve Göç

Kadın ve Ekonomi

Kadınların Çalışma Alanları

Kadın ve Şiddet

Ekonomik Şiddet

Özel ve Kamusal Alanda Şiddet

- **Toplumsal cinsiyet;** Dünyaya geldiğimiz andan itibaren içerisinde yer aldığımız toplumun ve kültürün kadınlık veya erkekliğe dair yüklediği anlamları ve beklentileri ifade eder. Yapılan çalışmada toplumların sahip olduğu cinsiyet algılarının, feminist coğrafyadaki başlıca konuları oluşturduğu anlaşılmıştır. Toplumların birçoğunun cinsiyet algısında, ataerkil düşüncenin hakim olduğunu görmek mümkündür. Günümüze baktığımızda ise toplumlardaki bu ataerkil anlayışı yıkmaya başlamış olsada ataerkil düşüncenin yok olması söz konusu değildir.
- **Kadın-Mekan-Konut-İnanç İlişkisi;** Çalışmada mekânın, yerin ve toplumsal cinsiyetin karşılıklı biçimde ilişkili olduğu görülmektedir. Toplumun kadına yönelik bakış açısı, mekân, konut ve inanç anlayışı karşılıklı olarak şekillenmektedir. Kadının yer aldığı mekandaki, inanç anlayışıyla birlikte yaşadığı konutun da şekillendiği anlaşılmıştır.
- **Kadın ve Göç;** Göç , genel anlamıyla yer değişikliğini ifade eder. Yapılan çalışmada kadınların göç etmesinin sebepleri arasındaki en önemli faktörün toplumsal cinsiyet anlayışıyla beraber gelişen, kısıtlayıcı geleneklerle karşılaşması olduğu anlaşılmıştır.
- **Kadın ve Ekonomi;** Kadınların çağlar boyunca cinsiyeti nedeniyle ekonomik hayattan, inançlar ve gelenekseli kültüre bağlı olarak değişen rollerden dolayı uzak tutulmaya çalışıldığı görülmektedir. Ekonomik yaşamdan uzaklaştırılan ve kendine yer bulamayan kadının, doğal olarak çalışma alanları da kısıtlı kalmıştır. Günümüze yaklaşıldığında kadınlara destek veren çalışmalar gidere artığı ve kadının eşitliye göre ekonomide yerinin belirginleştiği görülmektedir. Ancak çalışma alanlarındaki kadın sayısı, erkeklere oranlar azlığını sürdürmektedir.
- **Kadın ve Şiddet;** Şiddet olgusunun, günümüzde kadınlar için ulus ve ülke tanımayan bir sorun olduğu ve hız kazanarak varlığını sürdürdüğü anlaşılmaktadır. Kadına yönelik canını sıkmak veya kontrol altında tutmak adına uygulanan halk arasında daha aşina olunan psikolojik, fiziksel, cinsel şiddetlerin yanında ekonomik şiddetin varlığı da dikkat çekmektedir. Ekonomik şiddetin, kadının iradesi dışında onu çalışmaya zorlama ya da çalışmadan alıkoyma gibi çeşitli eylem biçimlerini kapsadığı anlaşılmıştır.

SONUÇ

Bu çalışma kapsamında günümüz feminist coğrafyasındaki başlıca kavramların kadınla olan ilişkisine değinilmiştir. Geçmişten günümüze bakıldığında değinilen kavramlarda eşitliye nazaran kadınların daha fazla yer aldığı görülmektedir. Aynı zamanda yıllar boyu kadının etkili olduğu fakat geri planda bırakılmaya çalışıldığı alanlardaki görünürlüğü de günümüzde dikkat çekmektedir. Ancak kadının etkileşimde bulunduğu alanların artmasıyla birlikte karşılaştığı sorunlarda artış göstermiştir. Çalışmada da bu sorunlara değinilmiştir. Sonuç olarak, günümüz feminist coğrafyasında kadını etkileyen ve kadının etkilediği başlıca konular belirlenmiş ve açıklanmıştır.

KAYNAKÇA (Seçilmiş)

Akdemir, E.ve Aykal, F.D. (2021). Kadının Mekândaki Rolü ve Yönetici Konut Mimarisine Etkisi. Kent Kültür ve Yönetimi Dergisi, 14(2).
Arat, N. (1992) Türkiye'de Kadın Olgusu. Say Yayınları. 147-165.
Ersoy, A.G. (2020). Kadın Üzerine Tartışmalar. Nobel yayıncılık.
Gökdoğan, B.V. (2011). Türkiye'de Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. 12(2)
Özgüç, N. (1998). Kadınların Coğrafyası. Çantay Kitabevi.
Taştan, A. (2021). Göç ve Kadın. Toplumsal cinsiyet bağlamında uluslararası göç ve kadın. Nel kitap yayıncılık

2023- 2024 BİTİRME ÇALIŞMALARI I-II DERSLERİ

SOSYAL HAREKETLERİN MEKANI OLARAK ÖZLÜCE BULVARI NİLÜFER/BURSA

AYŞEGÜL DOĞRUL

PROF.DR. ALİ YİĞİT

Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Geçmişten bugüne yerleşim dağılımlarına bitişik gelişme gösteren Özlüce Bulvarı ilçesinin bir köy iken, günümüzde insanların sosyalleşmesi için tercih ettikleri mekanlardan biriyle gelen Özlüce Bulvarı'nın bu hale gelmesinde insanların sosyal hareketleri etkili olmuştur. Mekanın şekillenmesinin insan mekânlarında ortaya çıkan Özlüce Bulvarının, hangi etkilerden etkilendiğini tahlil ettiği, hangi sosyal aktivitelerde etkilendiğini ziyaret ettiği, hangi yaş aralığındaki insanlar tarafından ziyaret edildiği ve diğer ardaşıl mekânlarla karşılaştırmaya çalışılmıştır.

GİRİŞ

Coğrafya, en geniş anlamıyla bir yeryüzü bilimidir. Bu bilim, tamamıyla doğal fenomenlerin (iklim koşulunun) oluşuna nedenleri ve ortaya çıkardığı sonuçları araştırmakla uğraşır. Bunu yaparken de, mekânlarımızın insan etmenidir. Coğrafyanın asıl konusu insanın yeryüzü, insanın çevreyi nasıl şekillendirdiğini, gerçekte insanın nasıl etkilediği konuları üzerinde durur. İnsanlar geçmişten bugüne doğuş bitişik şekilde coğrafi mağlar ve dönüştürmüştür. Coğrafya ve mekan ilişkisi, insanların yaşadığı ve etkileşimde bulunduğu fiziksel alanlarını (mekanın) ve bu mekanların coğrafi özelliklerinin insanlar üzerinde nasıl etkili olduğunu incelemeyen bir konudur. Bu dağılımın ve dönüşümün hem fiziksel hem de sosyal mekanın oluşmasında rol oynar. Mekan kavramı ise mekana fiziksel bir alan ötesi anlamlandırılır. Mekan kavramı aynı zamanda bu alanda insanlar için anlamını ve kullanımını da içerir. Mekanlar, kültürel değerler, sosyal etkileşimlerin bir arayışı geçtiği yapılar olarak ele alınır. İnsanlar mekanları kullanarak yaşamlarını şekillendirirler. İnsanların mekânı şekillendirmesinde çeşitli faktörler etkilidir. Bunlardan ilki insanların ihtiyacı ve talepleri mekânın kullanımını yönlendirir. İnsanlar neye ihtiyaç duyuyorlarsa ve yaşamak için talepleri neyse onu mekâna aktarırlar. İnsanlar barınma, eğitim, sağlık, eğlence gibi farklı amaçlarla mekanları organize ederler ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda mekânı dönüştürürler. İnsanoğlunun yaşadığı coğrafyada hareket etmesi mekân inşa etmesi ilgisiyle bir harekettir. Aksi şekilde ile diğer yaratıklardan ayrılan insan, mekânı farklı kazanımlar kalacak, mekânı, barınma ihtiyacının ötesine taşan fonksiyonel bir yapıya dönüştürmüştür. Bu dönüşüm sonucu şehirler ortaya çıkmıştır. Devlet kişiyecik dönemlerden sonra tarım ve hayvancılığa geçiş evresi, insanlığı mekânsal bir yönelime itmiştir. Yerleşik hayat, tarım ve hayvancılıkla birlikte ortaya çıkan Şehirler, mekânın coğrafyanın ve dönüşümünün belirleyici ed oynamıştır. (Necmi Uçanık, Fatih Mehmet Berk 2016)

ANKET ÇALIŞMASI

	Anket Çalışmasında Sorulan Sorular
1. soru	İşletmenizin ismi nedir ve kaç yılında kurulmuştur?
2. soru	İşletmenizde çalışan kaç kişi, mevcutunuz kadınlar. İşletiyor ailenin nedir?
3. soru	İş yerinizde toplam kaç kişi çalışmaktadır, yaş aralıkları nelerdir?
4. soru	İş yerinizi bir yerden taşınıp taşınıp gelmiş, nereden ve hangi yıldır gelmiş?
5. soru	İş yerinizdeki mevcut çalışanlarınızın hangi yaş aralığı ve kaç kişi olmaktadır?
6. soru	Tanıtımınız düşünüyor musunuz?
7. soru	Bulunduğunuz ortamı yeterli mi buluyor musunuz?

Anket Çalışmasına Dair Analiz

Aşağıdaki yazı anketlerinde ilçe ilçelerinin 1-2 tanesi ziyaretçi ilçesidir, 4 tanesi mağaza ve hizmet sektörü, 2 tanesi İlçeler, 1 tanesi hizmetsiz, 1 tanesi gişe ve 1 tanesi sağlık alanında faaliyet göstermektedir. Aynı zamanda yaşlılar ankette ziyaretçiler 7 kadınlar bulunurken, 4 tanesinde kadınlar ve ilçelerdeki kadınlar sosyoloji hayat etkileyen.

Anketlerden verdiği yorumu bakıldığında ziyaretçilerin yaşlarının ortalama taşlar ve ve 1 ile ve yıl 14 arasında değişmektedir.

İş yerlerindeki çalışan nüfusun yaş aralıklarına gerekliliğe geçiş ve orta yaşlı olduğu gözlemlenmiştir. Çalışan nüfusun yaş aralığı ve geç, 30 ve ve yaşlı kişiler olmuşlardır. Ziyaretçilerden 2 tanesi ortaçocuklardan, 1 tanesi ortaçocuklardan, 1 tanesi çocuklardan, 1 tanesi ilçelerdeki ve 1 tanesi kişiler yaşlıdan ilçelerdir yaşlılardan kadınlar kalabalıkta kadınlar hemen hemen birbirine yakın çalışan olduğu gözlemlenmiştir. Aynı kadın ziyaretçilerden 2 tanesi ile olanlar ilçelerin kendisinden kadınlardan İş yerlerini gerekliliğe geçiş ve orta yaş nüfusun ziyaret ettiğini söylerken, 4 tanesi ise çoğunlukla nüfusunun ziyaret ettiğini belirtmiştir. "Özlüce'nin ziyaretçisi ilçeleri nedir?" sorusuna katılımcıların verdiği cevapta iki kişi ziyaretçi ilçelerinden 2 kişi ziyaretçi ilçelerdiğini belirtmiştir. Anket yapılan ilçelerin ziyaretçi ilçelerinden ve nüfusun artışlarının ve kadınlarının gerekliliğe Özlüce'nin kadınlarına ve ilçelerin ziyaretçi olduğu yaşlı olmuştur.

Anket katılımcılarına yaşlı kadınlar ziyaretçilerinin ve kadınlarının ilçelerinin ziyaretçi olmuştur.

Anket katılımcılarına yaşlı nüfusun ziyaretçilerinin ve nüfusu "Kadınlar katılımcıdan memnun musunuz?" sorusuna katılımcıların hepsi memnun olduklarını belirtmişlerdir.

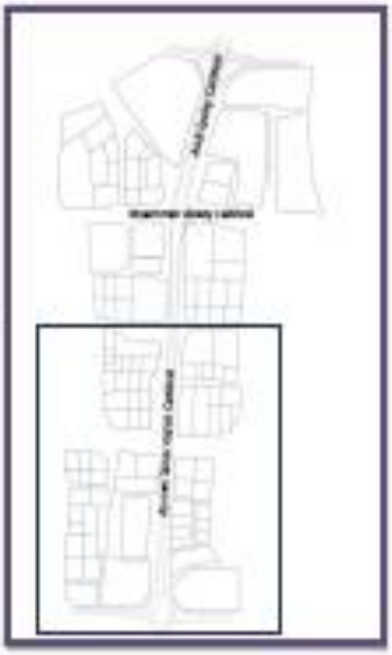

YÖNTEM

Özlüce Bulvarı'nın Ahmet Tacer İlçesi Caddesi'nde bulunan 32 dükkana yerleşmiştir insanlar tanıdıkları hangi amaçla ve ne sıklıkla bulunduğuna, hangi mekânlara sıklıkla takılır olduğuna incelemelerinde sıklıca 7 farklı sorudan oluşan anket yapıldı. Anket sonuçları toplanarak çeşitli tablo ve grafikler oluşturuldu.

Özlüce'nin tarihi ve yerleşim dağılımı hakkında bilgiler elde edildi. ArcgisPro programından yararlanarak Özlüce Bulvarı haritası elde edildi.

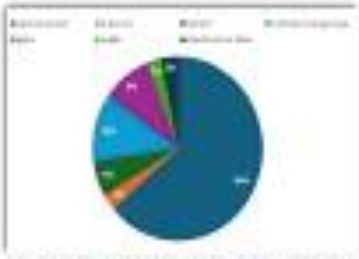

Ahmet Tacer İlçesi Caddesinin dükkanlarına sıklıkla ziyaretçilerin ziyaretçi ziyaretçi

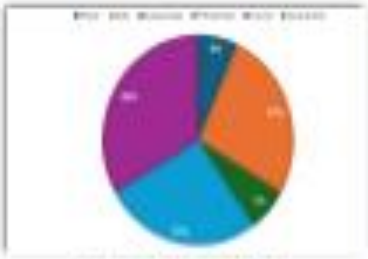

Dükkanlara ziyaretçilerin hangi yaşlılar yaşlılarının ziyaretçisidir?

ÖZLÜCE TARİHİ

Eskiden Bursa-Karacabey yolunun 3 kilometre kuzeyinde, Bursa'ya 11 kilometre uzaklıkta olan ve Görükle bucağına bağlı olan Özlüce bir köydü. 1530 tarihli tahrir defterlerine göre köyde 34 hane yaşamaktaydı. Bu hanelerin 31 tanesi Hristiyandır. Cumhuriyet öncesinde Rum ve Türklerin birlikte yaşadığı Özlüce'nin gerçek adı köylülere göre İnegazi'ydi. Zamanla Rum'ların deyişi ile İnesi'ye dönüşmüştür. Ancak 18. yüzyıl belgelerine göre İnegazi ile İnesi iki ayrı köydür. Köyün kıyısından geçen derenin bir koluna İnesi Bayat Türkmenleri "İnisi" ismini vermiştir, köyün adının buradan gelmiş olduğu da düşünülmektedir. 1895 ve 1908 yılına göre köyde 88 hane bulunmaktaydı. 1927 yılında ise 452 kişi yaşamaktaydı. Kurtuluş savaşından sonra kısmen yıkılmış bir hale gelen İnöğü, 1924 yılından sonra Yunanistan'ın Langaza ve Serişaban bölgesinden gelen 60 hane göçmenle doldurulmuştur. Önceden Karacabey'e bağlı olan ve Şehzadeler vakfına bağlı olan İnesi köyünün bu olduğu düşünülmektedir. Köyün içinde de eski yerleşim kalıntıları bulunmaktadır. Özlüce bugün Nilüfer İlçesine bağlı yeni bir mahallede.

SONUÇ

İçinde bulunduğumuz yüzyılda gençlerin ziyaret ettiği ve insanların sosyalleşmesi için tercih ettiği bir bölge olan Özlüce yıllar boyunca değişen yerleşimiyle büyümüşse devam etmektedir. Dükkanların bunun taşınmaz bilenen ve Özlüce'den taşınmaz bilmeyenin dükkanlarını sattığı, hem dükkanlara gelen müşteriler hem de dükkan sahipleri için güzel bir mekan olduğunu göstermektedir. İnsanların alışveriş için çeşitli mekanlara sahip olan Özlüce'de genellikle yemek ve içmek üzerine kurulu dükkanların varlığının tahrin olması Özlüce'nin tarihi sonucunda bağlarda geldiğini göstermektedir. Özlüce'yi her yaşan insanın ziyaret etmesiyle birlikte yaşlılar arasındaki yoğunlukla geç nüfusun ziyaret ettiği görülmektedir. Özlüce, gençlere hitap eden mekanlarıyla ve insanların her türlü İhtiyacını karşılamaya yönelik mekanlara sahip olmasıyla eski bir köyden geliştiği bir mahalleye dönüştüğünün iyi bir örneğidir.

KAYNAKÇA

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

2023-2024 BİTİRME ÇALIŞMASI I-II DERSLERİ
SAKARYA EVRENKÖY ARAZİ KULLANIM DEĞİŞİMİ

Öğrenci: HAVVA DURKAYA
Danışman: Prof. Dr. ALİ YİĞİT

GENEL BİLGİ

Evrenköy Sakarya'nın Adapazarı ilçesine bağlı toplam nüfusu 2.900 kişi olup bu nüfusun 1.522'si erkek 1.372'si kadın olan bir mahalledir. Yaklaşık 65 sene önce kurulan köyün ilk adı ' Kulaksız Çiftliği'dir. 1985'te 'Evrenköy' adını almıştır. O yıllardan beri tapu sorunu olmasına rağmen köyün yıldan yıla nüfusu artmakta yeni evler ahırlar yapılarak özellikle köyün tarlaları kısmen tahrip edilmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışmada ilk önce çalışma alanı ve konuyla ilgili literatür taraması yapılmıştır. Bu taramalar sonucu Sakarya Tapu Kadastro Müdürlüğünden çalışma alanıyla ilgili gerekli haritalar temin edilmiştir. Ardından arazi değişimini gözlemleyebilmek için Google Earth görüntülerinin geçmiş görüntülerle karşılaştırması yapılarak binaların bölgeye hangi yıllarda yapıldığı noktalama şeklinde gösterilmiştir. Her renk farklı bir yılı temsil etmektedir. Daha sonra Adapazarı Belediyesi Kent Otomasyon Sistemi kullanılarak köyün alanı hesaplanmış ve yaklaşık olarak 5199km2 sonucuna varılmıştır. Yine aynı sistem kullanılarak bölgenin toplam alanının ne kadarının yerleşim yeri ne kadarının tarla orman bahçe olduğu hesaplanmıştır. Çıkan sonuçlar doğrultusunda 5199km2'lik alanın yaklaşık olarak 3962km2'sinin üzerinde herhangi bir yapı olmadığı geri kalan 1237km2'lik alanın ev ahır gibi çeşitli amaçlar için kullanıldığı görülmüştür.

KAYNAKÇA

https://www.tkgm.gov.tr/istanbul-bm/sakarya-kadastro-mudurlugu
https://keos.adapazari.bel.tr:8086/keos/
https://www.nufusune.com/61534-sakarya-adapazari-evrenkoy-mahallesi-nufusu
https://earth.google.com/web/@0,-5.65030005,0a,22251752.77375655d,35y,0h,0t,0r/data=OgMKATA

EVRENKÖY ALAN HARİTASI

EVRENKÖY GENEL ARAZİ KULLANIM HARİTASI

BİNALARIN YAPIM YILLARINA GÖRE DURUMU

2023-2024 YILI LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ BURSA,9 MAYIS 2024

ÇİNE İLÇESİNDE TARIMSAL FAALİYETLER

Gürsel Şenoğlu

Prof. Dr. Ali Yiğit

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,Coğrafya Bölümü

ÖZET

Çine İlçesinin Tarımsal Faaliyetleri kapsamında şekillenmektedir.Aydın'ın Çine İlçesinin tarımsal faaliyetlerinin dağılışı ve özellikleri coğrafi bir bakış açısı ile ele alınmıştır.Tarımsal faaliyetler Çine için büyük önem arz etmektedir.Nüfusun büyük bir çoğunluğu geçimini tarımsal faaliyetlerden sağlamaktadır.

GİRİŞ

Tarım, geçmişten günümüze önemini korumuş bir sektördür. Tarım sektörü sadece gıdasal anlamda fayda sağlamakla kalmayıp tüm sektörlere hammadde veya hazır ürünler ile mamul madde çıkarılmaktadır. Sanayi, teknoloji, orman sektörleri örnek gösterilebilir.Tarım sektörü gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkeler için oldukça önemli bir sektördür.Dolayısıyla Orta Afrika,Uzak Doğu örnek gösterilebilir.Tarım sektörü gösterdiği çok çeşitli sektöre ve ülkeye hayat vermektedir.Ülkelerde ki en temel ihtiyaçlardan bir besin olduğu için nihayetinde tüm sektörler anlamlansa da Tarımın en temel özelliği besin ihtiyacına karşılık doğmuş olmasıdır.

Tarım,her ülke gibi Türkiye için de önemli bir konudur.Türkiye de tarım sektörü,milyonlarca insan için doğrudan veya dolaylı olarak istihdam sağlamaktadır.Köylerde ve kırsal kesimde yaşayan insanların büyük bir kısmı tarımla uğraşmaktadır.Ayrıca istihdamın yanı sıra tarım sosyal ve kültürel anlamda da katkı sağlamaktadır.Tarım,Türkiye'nin köklü kültürel mirasının bir parçasıdır.Köy hayatı,tarımsal faaliyetler ve gelenekler Türkiye'nin sosyal yapısını şekillendirir.Tarım doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını teşvik etmektedir.Tarım gıda istihdamı ve çevresel dengenin yanı sıra Türkiye'nin tarım ticaret konusunda da önemlidir.Tarım ürünlerinin ihracatı,dış ilişkilerde ticaret ve diplomatik ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

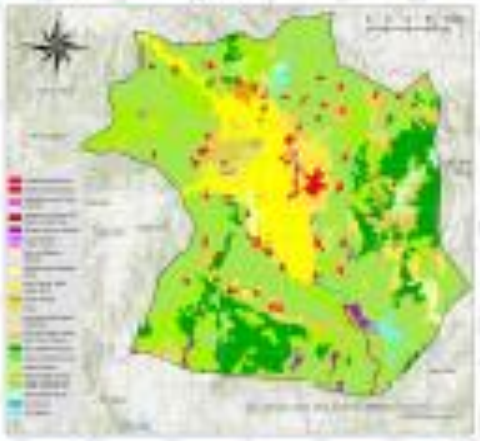

AMAÇ,VERİ VE YÖNTEM

Aydın'ın Çine İlçesi Ege Bölgesinin kıyı kesiminde olup 37-38 Kuzey enlemi 28-29 Doğu boylamı koordinatlarındadır.Bu koordinatlar neticesinde Güneydoğusunda Bozdağlar Rabasında Yayladık dağı Kuzeydoğusunda ise tepeler ve ormanlık alanlar vardır.Birçok özelliği içinde tarımdan Çine İlçesi ile ilgili gelecek geçiş güzergah İçerisinden bir tanesidir.Dolayısıyla Aydın ve İzmir İlinin arasında yer almaktadır.Çine'nin yüz ölçümü 1655 kilometrekaredir.Nüfusu 48.000 civarıdır.Bu çalışmada İlk olarak literatür taranası yapılmıştır.Daha sonrasında Aydın'ın Çine İlçesinin tarım genel müdürlüğünden elinen dokuz yıllık verilerden yararlanılmaktadır.Verilerin İşığında Çine İlçesinin tarım köylerini kıyaslıyorum. ve elden ürünlerin miktarı belirlenmektedir.Bu çalışmada köylerde elden ürünler oransal olarak karşılaştırılmış ve ele alınmıştır.

Çine'nin Genel İklim Grafiği

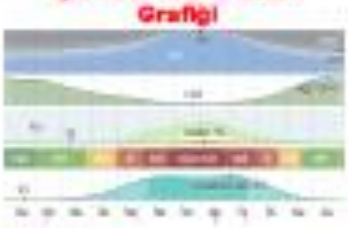

Analiz

İlçenin tarım ürünleri dağılışını ve miktarını göz önünde bulundurduğumuzda homojen bir şekilde dağılmadığı görülmektedir.Genel manada tahıl ürünlerinin meyve ve sebzelerden daha çok dağılış bir şekilde dağıldığı görülmektedir.Buğday,arpa,çavdar ve yulaf örnek gösterebiliriz.

Köyde,aynı şekilde ovanın içinde de ekim imkanı vardır. Ortalı tarımsal faaliyetler ve alanları toplam tarım alanlarına göre daha sınırlıdır ve koşul olarak her yerde yetişebilmektedir.İlçede birçok tarım ürünü yetişmektedir.İklimi ve yer şekilleri tarımsal ürünler için uygundur.

En çok yetişen tarım ürünleri ise zeytin,buğday ve arpa ve incirdir.Kıdı ve Ölçü tarım ürünlerinin yıllarda göre verimi artılıp azalmaktadır.En çok verimin elde edildiği ürünler beşlice,pamuk,yonca,arpa ve buğdaydır.

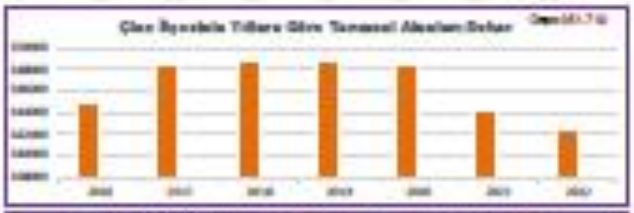

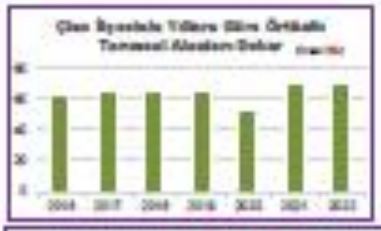

Sonuç

Çine,çoğu tarım ürünü için uygun koşullara sahip bir ilçedir.İlçe,geniş arazilere sahip olup,arazilerde çeşitli tarım ürünleri yetiştirilmektedir.Ayrıca ovalık bir alana sahip olması, entensif tarım tekniklerini de bünyesinde getirmektedir.Modern tarım yerel ekonomiyi geliştirmesine ve gelir artışına katkı sağlamaktadır.Ayrıca İlçeye istihdamı olanağı tanımaktadır.Hem tarım arazilerinde çalışan işçiler hem de tarımsal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasında istihdam edilenler,İlçenin ekonomisine katkıda bulunmaktadır.İlçe,tarım ürünlerinin pazarlanması ve ticareti için stratejik bir konuma sahiptir.Hem iç piyasa hem de dış pazarlara erişimde kolaylık sağlayan coğrafi konumu,tarım ürünlerinin rekabetçi bir şekilde pazarlanmasını desteklemektedir.İlçe aynı zamanda tarım sektörünü desteklemek amacıyla çeşitli tarım politikaları ve devlet destekleriyle desteklenmektedir.Bu destekler çiftçilerin modern tarım tekniklerine erişimini sağlamak,tarım ürünlerinin kalitesini artırmak ve tarım sektörünün sürdürülebilirliğini sağlamak için uygulanmaktadır.Bu sonuçlar,Çine İlçesinin tarımsal faaliyetleri ve bu faaliyetlerin ekonomi,çevre ve toplum üzerindeki etkileri hakkında derinlemesine bir görünüm sağlamaktadır.

Teşekkür

Lisans tezinin gerçekleştirilmesine imkan sağlayan Prof. Dr. Ali Yiğit hocama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.Sabır,bilgeliği ve yol gösterdiği cömertlen,bu tez aynı başarıyla ulaşmadı.İlgileriniz ve desteklerinizi için minnettarım.

Kaynakça

Çine gok.tr/gidatarım
Weather İlçeik
Atlasbiig.com.tr
https://www.meri.com.tr
Tuik.gov.tr

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ
BURSA 09 MAYIS 2024

ŞEHİR İÇİ ARAZİ KULLANIMI AÇISINDAN CELAL BAYAR CADDESİ

Utku DEMİR
Prof. Dr. Ali YİĞİT
Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

Lokasyon ve Arazi Kullanım Haritaları

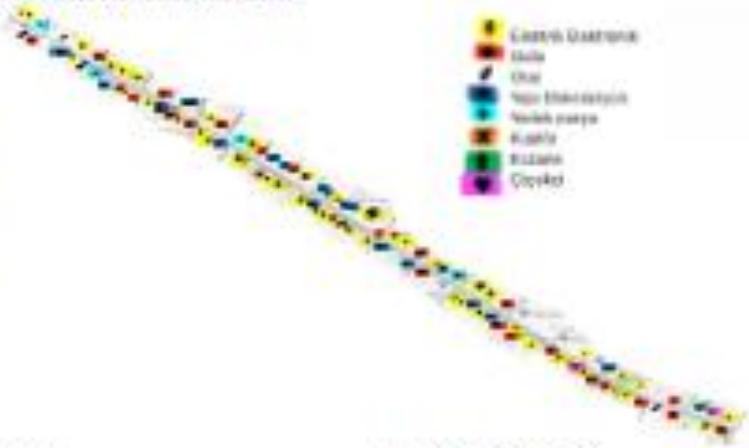

Özet

Çalışmanın amacı Celal Bayar caddesinin ekonomik özelliklerini istatistiki verilerden yararlanarak incelenmesidir. Ticaretin canlı olduğu bir bölgenin araştırmasının yapılması sosyal ve ekonomik açıdan önemlidir bu çalışmada bu amaca yönelik hazırlanmıştır çalışmanın hazırlanabilmesi için anket yöntemi kullanılmıştır.

Anket yöntemi sonucu cadde esnafı ile ilgili Aşağıda bulunan çeşitli verilere ulaşılmıştır. Esnafın yaş aralığı, Caddenin işlek olduğu zaman dilimleri, Caddenin durgun olduğu gün, esnafların ikametgâh değişimleri, Esnafların Gazcılarda ne kadar süre esnaflık yaptıkları hakkında bilgi ve Esnafların göç durumları hangi İlden geldikleri ile ilgili bilgiler saptanmıştır.

Giriş

Tarih boyunca birçok nedenlerle, şehirde belirli bir ürün için ticari faaliyetlerin yürütüldüğü sokak ve caddeler var olmuştur bu yerler belirli bir ürün yelpazesinin ticari faaliyetlerinin sürdürüldüğü o ürüne ulaşabilmek için uğranan ilk yerlerdendir. Günümüzde hala bazı bölgelere bu amaçla gidilebilmektedir. Buna örnek olarak Gazcılar caddesi mesafesindeki adıyla Celal Bayar caddesi örnek verilebilir.

Bu tür bölgelerin ekonomik ve sosyal açıdan incelenmesi bu yönde çıkarımlar yapılması sınıflandırmalara ve bu yapılan sınıflandırmalar neticesinde çeşitli istatistiki verilerin ortaya çıkarılması önemli bir konudur. Bu çalışmanın amacı bahsi geçen Celal Bayar caddesi namı diğer Gazcılar caddesinin bu doğrultuda incelenmesidir. Çalışmada cadde üzerindeki işletmeler hakkında bilgiler, caddenin tarihi ve genel özellikleri ele alınmıştır.

Yöntem

Çalışmanın ana unsuru olan ekonomik yaşa yani esnaf ve işletmelerin incelenmesi hakkındaki veriler anket yöntemi ile elde edilmiştir uygulanan anket sekiz sorulluk bir anket çalışmasıdır ankete katılanlar dokuzu işletme sahibi katılmıştır bu katılımcıların elli beş tanesi elektrik, elektronik işletmesine sahip esnaflardır yüzdelik olarak %61 oranıyla Caddede çoğunluğa sahip grup elektrikçilerdir.

Ankette Yaş aralığı, İkamet edilen yer Esnaflık tecrübeleri, caddenin yoğun ve durgun olduğu zamanlar ve işletme sahiplerin göç etti ise hangi İlden geldiği hakkında sorular sorulmuştur.

Elektrikçilerin İkametgâh Grafiği

Katılımcı Dağılım Grafiği

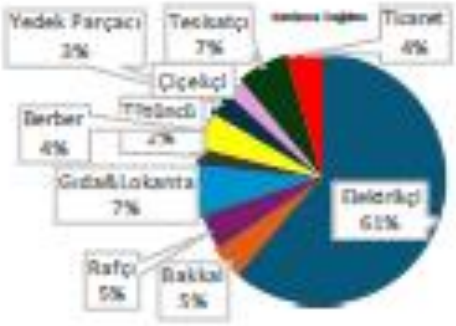

Sonuçlar

Bu çalışma sonucunda Celal Bayar caddesinin genel özellikleri ve tarihi hakkında bilgi edinilmiştir ve esas amaç olan İşletme ve esnafların araştırılması hususunda anket yoluyla bilgi edinilip bu bilgilerin İstatistiksel olarak yorumlanması gerçekleşmiştir.

Çalışmadan elde edilen bulgular şu şekildedir

1.Celal Bayar caddesinin Lokasyonu ve genel özellikleri

2.Celal Bayar Caddesinin Tarihi özellikleri

3.Caddenin İşletmeleri ve İşletme sahipleri hakkında bilgi edinilmesi ve İstatistiki veri oluşturulması

Elde edilen verilere göre caddenin çoğunluğunu elektrik, elektronik dükkanları oluşturmaktadır yaş aralığı olarak 40-50 yaş aralığı çoğunluktadır. Bölge esnafı daha çok Osmangazi İlçesinde İkamet etmektedir.

Teşekkür

Çalışmada rehberlik eden sayın Prof. Dr. Ali YİĞİT'E teşekkürlerimi sunarım

Kaynakça

https://www.haritanep.com/yer/celal-bayar-caddesi-demirtaşpaşa-osmangazi

https://www.bursa.bel.tr/eybonse

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ

Bursa, 09 Mayıs 2024

KELKİT (GÜMÜŞHANE) İLÇESİNİN TARIM COĞRAFYASI

Göktuğ TÜRKER

Prof. Dr. Ali YİĞİT

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Lisans bitirme tezi olarak hazırlanan bu çalışma kapsamında Gümüşhane iline bağlı Kelkit İlçesinin tarım coğrafyası çalışılmıştır. Çalışmada İlçenin fiziki ve beşeri özellikleri ele alınmıştır. Çalışmada incelenen sahasının tarımsal ürünlerini belirlenmek, bunların yıllara göre dağılımı ve ürün değerindeki dağılışları üzerinde doğal çevre özelliklerinin etkisini belirlenmesinde coğrafyanın anlayış ve bakış yol doğrultusunda topladığımız bilgileri sentezleyerek bir bilimsel eser meydana getirmeye çalıştık.

GİRİŞ

Bitirme çalışmasının Araştırma sahası Gümüşhane İlinin Kelkit İlçesidir. İncelenen alanın doğusunda Gümüşhane'nin Kıran İlçesi (27 km), batısında Gümüşhane'nin İlçesi (33 km), kuzeyinde Gümüşhane İlmerkez (80 km) ve güneyinde Erzincan İ merkezi (70 km) bulunmaktadır. Araştırma alanımızın (Kelkit) toplam yüzölçümü 151,4584 ha olup arazinin dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Kelkit Ovası yaklaşık 1450-1750 metreler arasında yer almaktadır. Doğuda Mormuş dağlığı eşiği ile Reşadiye Ovasından ayrılan Kelkit Ovası, doğu-batı yönünde eğilimli olup toplam yüzölçümü 280 km² kadardır. Pleistosen'e ait eski alluvyonların hakim olduğu Kelkit Ovası, batıda engebeli bir sahra ile İlçen Ovasından ayrılır. Tarım alanları Kelkit Çayının iki yanında ve tarlalardan geçen sulama kanallarıyla ovanın birçok yerine dağılmıştır.

Kelkit çayı vadisi kuzeyde Gümüşhane Dağları ile güneyde Çimen Dağları arasında yer alan doğu-batı yönünde uzanan bir vadidir. Kelkit Çayının bir kolu güneyde Çimen Dağlarından diğer kolu da doğuda Mormuş Dağlarının kuzey ve güney kanatını çevreleyen Kıran ve İdindi Tepelerinden doğmaktadır.

İlçenin iklimi Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi arasında bir iklim geçiş bölgesi eder. Her iki bölgenin iklim özelliğini taşıyan yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk, ilkbahar ve sonbahar ayları oldukça yağışlı geçmektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı 450 civarıdır.

Kelkit tarım arazisi bakımından 65.000 hektar ile İlin en fazla tarım alanına sahip İlçesidir.

Diğer İlçeler şu şekildedir:

- Merkez 23.968 ha
- Torul 7.760 ha
- Kürtün 4.963 ha
- Köse 15.211 ha
- Şiran 31.014 ha

İlçede hasat edilen tarım ürünleri buğday, arpa, çavdar, pulat, triticale, kara buğday, kuru fasulye, nohut, kimizi, mercimek, yeşil mercimek, patates, şeker pancarı, fiğ, yonca, korunga, mısır, bezelye, levanda, taze fasulye, ıspanak, maydanoz, biber, salatalık, domates, soğan ve turpdur.

Tezimizde hasat edilen ürünlerin yetişme koşulu, yıllara göre dağılımı ve ürünün değerindeki dağılışları aktarılmıştır. Gümüşhane İl Özel İdaresi'nin faaliyet raporları ve stratejik planlarının tarım üzerine etkisi incelenmiş ve aktarılmıştır.

YÖNTEM

Yapılan araştırmanın ilk aşamasında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) internet sitesinden Kelkit İlçesine ait 2004-2022 yılarına ait üretim ve ekim bilgilerini içeren İlçesel formatındaki tabloların indirme işlemi oluşturmaktadır. Yeniçıkan ürünlerin indirme işlemlerinden sonra bu temel veriler kullanılarak her bir ürünün on yıllık verileri tablo haline getirilmiş. Ürünlerin ekim alanları hektar ve ürünün ise ton olarak hesaplanmıştır. Daha sonraki aşamada İlçelerin tarımsal yapısına ve bölgedeki tarım ve ormancılık müdürlüğünün faaliyet raporları incelenmiş elde edilen veriler yorumlanarak on yıllık tarımsal gelişim ve dağılımları değerlendirilmiş sonunda da yazıya geçirilmiştir.

CORINE Arazi Örtüsü 2018-Kelkit (Gümüşhane) İlçesi

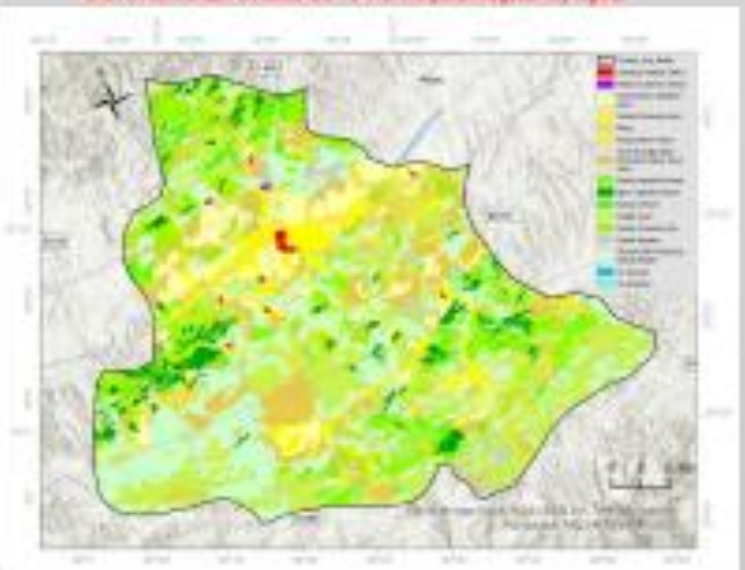

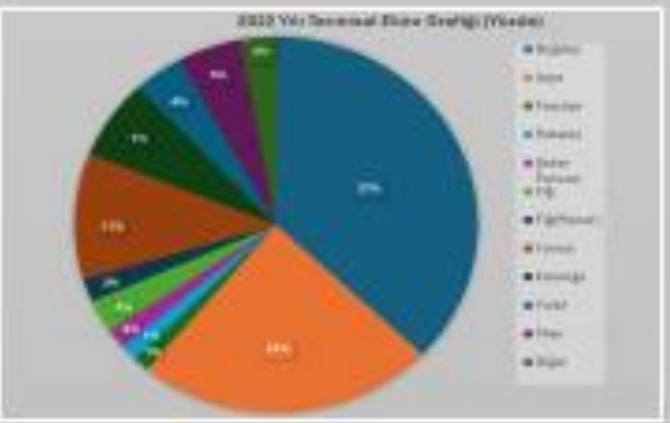

SONUÇ

Kelkit'te ürünlerin hasılı büyük ölçüde iklim koşullarına bağlıdır. Ürünlerin verimi ve miktarı, yağışa bağlı olarak yıllar içinde dalgalanmalar göstermektedir. İlçe sınırları içerisinde Kelkit Çayı ve kolları üzerine yapılan ve yapılmakta olan barajlar vardır. Buna karşılık İlçede sulama konusunda ciddi sorunlar vardır. İlçede yapılan tarımın verim değerini yükseltmek için sulama kanallarının yapımı arttırılmalıdır.

Araştırmamız neticesinde ulaştığımız sonuçları ele alacak olursak bölgedeki sulama sistemlerinin artışıyla birlikte daha fazla olan mısır ve şeker pancarı üretimi artmıştır.

İlçe toprakları ve iklimi sebze yetiştirciliğine elverişlidir. Fakat İlçede çeşitli olarak sebze tarımı ihtiyacı karşılamaya yönelidir. İlçe sebze tarımının gelişmesi için çalışmalar yapılmalı, sanayiye faaliyetleri için desteklenmelidir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada bana danışmanlık yapan hocam Prof. Dr. Ali Yiğit'e teşekkürlerimi sunarım.

KAYNAKLAR

TARKAN, M. T. (1977). Yukarı Kelkit ve Çoruh Havzası (doğal ve beşeri coğrafya etüdü). Edebiyat ve Beşeri İlimler Dergisi, (2), 115-159.

ARPINAR, O., & Karadeniz, V. (2015). ERZİNCAN İŞHAN FAMİLYASININ KURULUŞU, GELİŞİMİ VE GERİLEMESİ. Journal of International Social Research, 8(38).

Mete, T. (2018). Gümüşhane İlçesi tarımsal faaliyetlerin coğrafi esasları (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

http://data.tuik.gov.tr/

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Gümüşhane İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

2023-2024 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BİTİRME ÇALIŞMASI I-II DERSLERİ

Bursa, Mayıs 2023

BURSA'DA GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİNE UYGUN ALANLARIN CBS TABANLI ÇOK ÖLÇÜTLÜ KARAR ANALİZİ İLE BELİRLENMESİ

Barış ATEŞ
Danışman: Dr.Abdullah AKBAŞ
Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

GİRİŞ

Dünyada 2000 yılından sonra ülkeler ve fosil yakıt kullanan ülkeler güneş enerjisinin sonsuz, temiz ve ekonomik bir kaynak olduğunu fark etmiş ve yatırımlarını, politikalarını bu ölçekte değiştirmişlerdir. Güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi soğutma ve su sistemi yapıları kullanmadığından, düşük karbon salınımı sayesinde diğer yenilenebilir enerji kaynaklarından üstündür. (Özcan, 2013)Dünya'da güneş enerjisine yatırım zamanla hız kazanmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte gelişen,ucuzlayan ve daha kolay ulaşılabilinen güneş enerji sistemleri her geçen gün daha çok popülerlik kazanmaktadır.

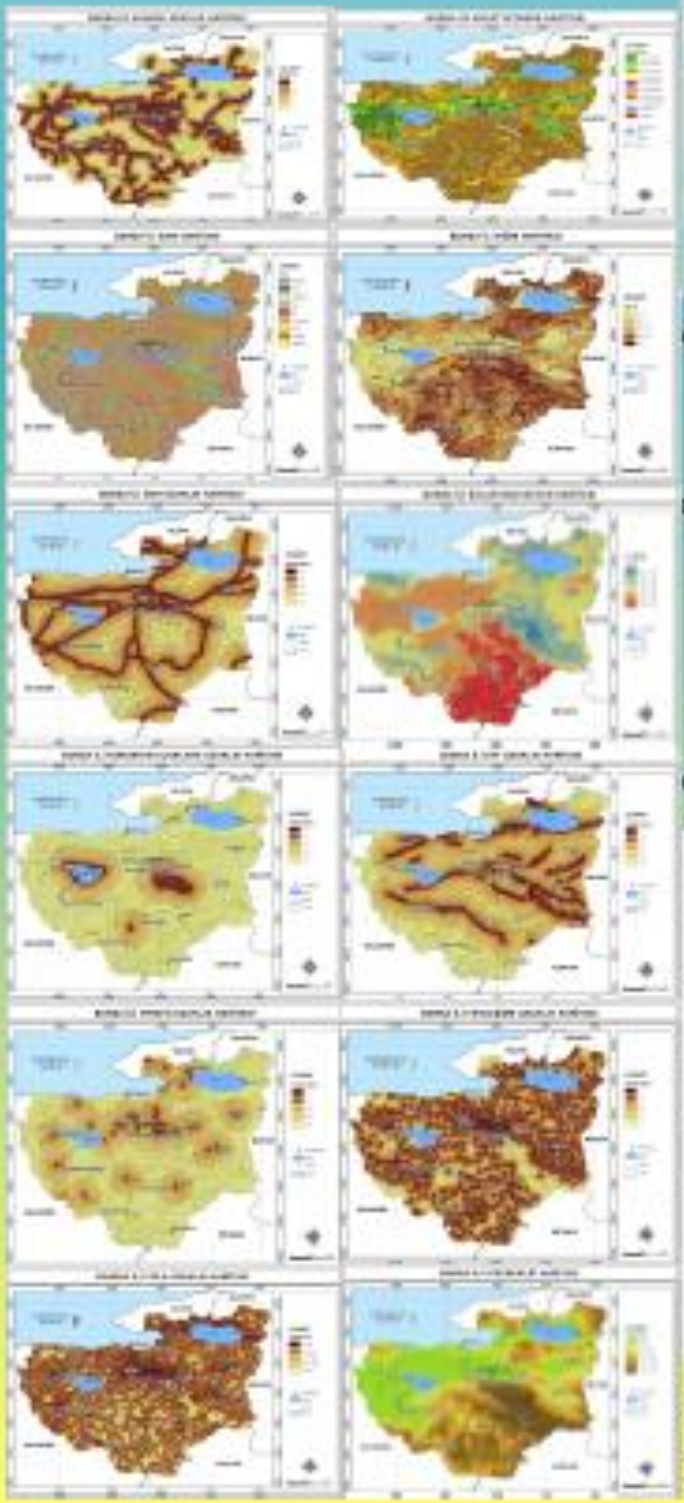

AMAÇ VE KAPSAM

Güneş enerjisine olan talebin artması, devlet ve özel kuruluşlarca temiz enerji kaynaklara yönelmesi ve Türkiye'de çoğu ile yapılan güneş enerjisi alan tespitini Bursa iline göre uyarlamaktır.

VERİ VE YÖNTEM

- Google Scholar,YÖK TEZ,DERGİPARK sayfalarını kullanarak literatür taraması yapılmıştır
- USGS EarthExplorer sayfasından SRTM 1 Arc-Second Global kısmından 25 metre çözünürlükte 16 bit olarak indirilmiştir.
- . OpenStreetMap kısmından yol, enerji hatları verileri indirilmiştir.
- Weighted Overlay(Ağırlıklı Çakıştırma)yapılarak uygunluk haritasına ulaşılmıştır.

SONUÇ

Bursa gibi yerleşkesi büyük bir ilde güneş enerji sistemleri büyük fayda sağlamaktadır. Uygun alanlar haritasında olan Bursa'ya uygun arazilerin bir kısmının şehir içlerinde olduğu görülmüştür. Bu alanlar geniş olmakla beraber güneş santrali için büyük bir olanaktır.Bu yerlerde özellikle çatıya kurulması enerji tasarrufu sağlamaktadır.

Bursa Kentinde UZAL ve CBS ile Arazi Örtüsü Sınıflandırması ve Kentsel Isı Adası ile İlişkisi

Izza Prasetya Arief
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Akbaş
2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılı Bitirme Çalışması I-II Dersleri

Giriş

Günümüzde insan faaliyetleri dünyanın çehresini ve çevresini değiştirmiştir. Bunlardan biri, kentsel alanların çevresindeki kırsal alanlardan daha yüksek sıcaklıklara sahip olduğu bir fenomen olan kentsel ısı adası fenomeni üzerinde etkisi olan büyük şehirlerdeki büyük arazi kullanımı ve arazi örtüsü değişiklikleridir. Dünyanın dört bir yanındaki büyük şehirler bu fenomeni yaşamaktadır ve Bursa da bir istisna değildir.

Arazi Örtüleri

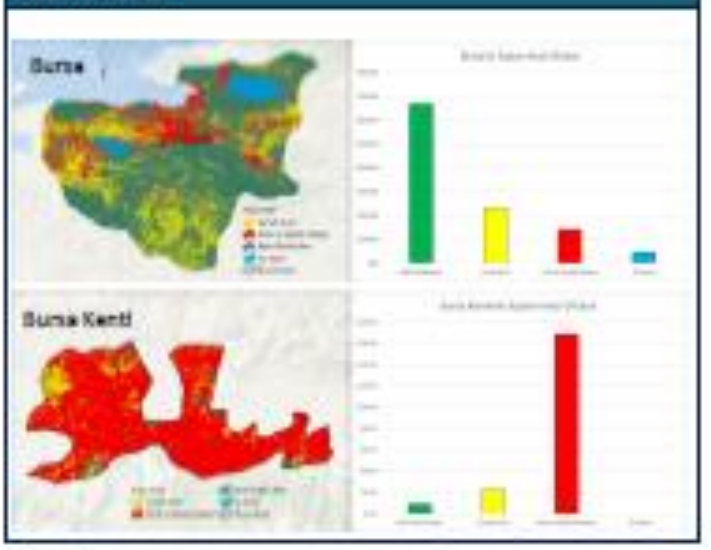

Yöntem

- İncelenen makaleler Google Akademik'ten temin edilmiştir.
- LANDSAT 8 Uydu Görüntüleri USGS sitesinden indirilmiştir.
- Arazi Örtüsü, Kentsel Isı Adası ve UTFVI Haritaları ArcGIS Pro uygulamasında üretilmiştir.
- Türkiye Haritası QGIS uygulamasında üretilmiştir.

Sınıflama türü	Açıklama	Renk
Bitki Örtüsü türü	Ormanlar, parklar, tarım alanları vb. düzeyde bitki örtüsüne sahip alanlar.	Yeşil
Çorak Arazi	Minimum bitki örtüsüne sahip alanlar.	Sarı
Sanayi ve Çıplak Alanlar	Yerleşim alanları, yollar veya antropojenik faaliyetlerden etkilenmiş alanlar, kayalıklar ve çıplak araziler.	Kırmızı
Su türü	Nehirler, göller, denizler vb. gibi su kapsam alanları.	Mavi

Tartışma

Şehirlerdeki kentsel ısı adası, çevredeki kırsal alanlara kıyasla sıcaklıkların artmasına neden olabilir ve aşırı sıcaklık koşulları özellikle yaz aylarında belirginleşir. Belirli arazi örtüsü türleri bu kentsel ısı adası etkisini nötralize edebilir, hatta azaltabilir, ekolojik koşulları iyileştirebilir ve havayı daha serin ve sağlıklı hale getirebilir.

Kentsel Isı Adası ve UTFVI

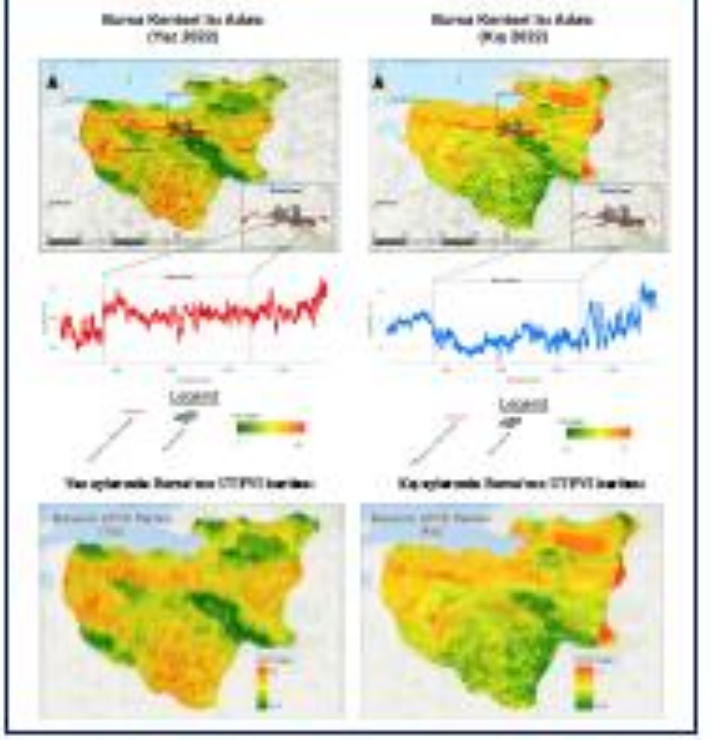

Sonuç

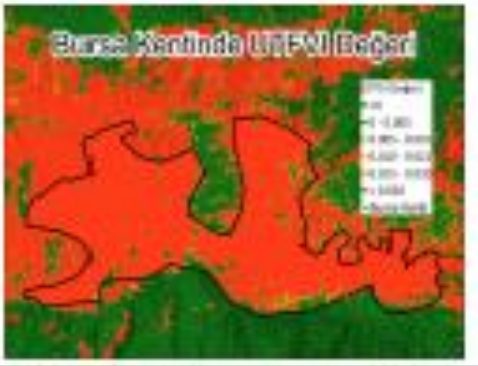

UTFVI Değeri	Kentsel Isı Adası Fenomeni	Ekolojik Değerlendirme Kalitesi
<0	Yok	Mükemmel
0 - 0.020	Zayıf	İyi
0.020 - 0.040	Orta	Normal
0.040 - 0.060	Güçlü	Kötü
0.060 - 0.080	Çok Güçlü	Çok Kötü
>0.080	Mevcut Olmayan	Mevcut Olmayan

UTFVI değerleri 0 ile 0,020 arasında değişen alanlar, düşük düzeyde Kentsel Isı Adası fenomenini işaret eder ve bitki örtüsündeki zenginliği yansıtır. Bu analizdeki bir UTFVI, Kentsel Isı Adası etkisinin minimum olduğunu gösterir ve uygun ekolojik koşulları işaret eder.

UTFVI değerleri 0,020 ile 0,080 arasında olan alanlar, daha yüksek düzeyde Kentsel Isı Adası olgusunu gösterir. Bu bölgelerde bitki örtüsü seyrektir ve çorak arazi veya yoğun kentleşme, güçlü Kentsel Isı Adası etkileri ile karşılaşılmaktadır. Bu durum da bölgedeki ekolojik zorlukları daha da artırır.

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI BİTİRME ÇALIŞMASI I-II DERSLERİ

BURSA 9 MAYIS 2024

TÜRKİYE'DEKİ AFET ÇALIŞMALARI

HACER UYGUN

DOÇ. DR. ABDULLAH AKBAŞ

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ, COĞRAFYA BÖLÜMÜ

Özet

Araştırmanın konusu Türkiye'deki afet dağılımlarını ve bölgelere göre afet sıralamasını ,görülen afetler ve sıklıklıkları yıllara göre dağılımları ve bu dağılımların oluşturdukları etkileri incelenmektedir ve bu etkilerin sonuçlarını en aza indirmek için yapılan çalışmalarada değinilmiştir. Veri ve yöntem kısmında çalışmada kullanılan materyallerden bahsedilmiştir . Bulgularda harita ,grafik ve tablolardan yararlanılmıştır. Bulgular sonuç kısmında yorumlanıp değerlendirilmiştir. En sonda yararlanılan kaynakçalar eklenmiştir .

ANAHTAR KELİMELER : Afet,Doğal afetler ,Deprem,Heyelan,sel,çığ,Afetlerin dağılışı,Türkiye,Fiziki coğrafya.

Amaç, veri ve yöntem

Türkiye'deki afet çalışmaları ile ilgili yazılan tezler, makaleler ve sunumlar üzerine yapılan çalışmalardan yararlanılmıştır. Türkiye'deki afet dağılımları dikkate alınmıştır. Yapılan çalışmalar sınıflandırılıp kategorilere ayırdıktan sonra bulgulardan yararlanılmıştır. Materyal olarak kullanılan tezler YÖK Tez ve Google Akademi, Excel programı, Çeşitli kaynaklardan, Haritalardan yararlanılmıştır. Afet çalışmalarında Yazarların ismi, Tarihi, Konusu, Veri ve yöntemi, Yazıldığı şehir, Yazarın alanı, Çalışma prensibi derlenip toplanıp tablo haline getirilmiştir. Bu veriler yorumlanıp açıklanmıştır.

Giriş

Türkiye avrupa ile asya arasında köprü konumunda bulunan 780 bin kilometrekarelik bir ülkedir. Topoğrafik jeolojik ve meteorolojik yapısı nedeniyle sıklıkla afetlere maruz kalan bir konumdadır. Afet ise insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar ortaya çıkaran, insanın normal yaşantısını zorlayacak kesintiye uğratacak durumlardır. İnsanların kontrolü dışında gerçekleşen afetler,kitlesel can ve mal kaybına, sosyal, ekonomik, fiziki ve psikolojik sorunlara neden olan şiddetli olaylardır.

Afetleri genel olarak doğal ve beşeri afetler olmak üzere iki kategoride değerlendirilebilir. Afetler yer, atmosfer, biyolojik kökenli olmak üzere üç grup altında toplanmaktadır.

Türkiye'de görülen afetler: deprem, sel/su baskını, don, çığ, kar, fırtına, heyelan, kaya düşmesi, yıldırım, şiddetli yağış, kuraklık ve sis olmak üzere çeşitli türde doğal afet olayları gerçekleşmiştir.

Afetlerle ilgili yapılan çalışmaların asıl amacı meydana gelen doğal afetlerin zararlarının can ve mal kayıplarının ve oluşan hasarın en aza indirilmesi ve önceden afet olayının belirlenmesinden kaynaklanmaktadır.

Risk yönetimi kapsamında tüm aşamalar için mevcut kaynaklar kullanılarak , karar vererek, planlayarak, analiz ederek , ölüm ve yaralanmayı önlemek için ,çevre ve mülkü korumak adına yapılan araştırma çalışmalarıdır.

BULGULAR

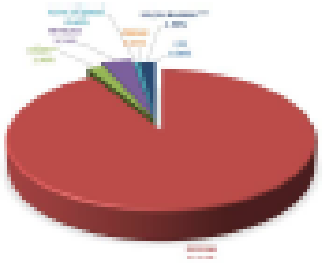

DOĞA KAYNAKLI AFET OLAY İSTATİSTİKLERİ

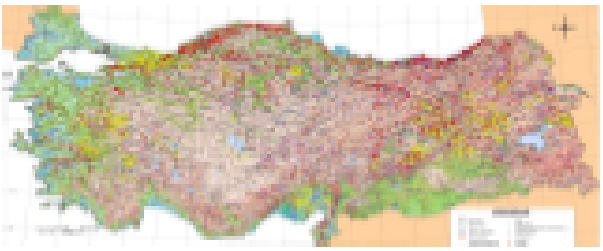

TÜRKİYE'DE AFETE UĞRAMIŞ YERLEŞİM BİRİMLERİ HARİTASI

KAYNAKÇA

- Dağlıoğlu, Ş. & Bal, İ. (2015). COĞRAFYA DERSİ DÜZEYİNE MODÜLASYONDA DOĞAL AFETLER. Marmara Coğrafya Dergisi(28), 278-305.
- Sarıtaş, E. & Tepe, E. (2006). Sosyal Bilgiler ve Doğal Afetler. Temel Eğitim(3), 56-63.
- Mamaş, G. (2020). Afet Yönetimi ve Sentezinde Afetler Arasındaki Dağılımları Bakımından Gözden Geçirilmesi: Bibliyometrik Analizler. JENAS Journal of Environmental and Natural Studies, 3(3), 237-251. https://doi.org/10.53472/jenas.836903

2023-2024 BİTİRME ÇALIŞMALARI I-II DERSLERİ
BURSA-NİLÜFER İLÇESİNİN ŞEHİRSEL ALANLARINDA YERLEŞMEYE UYGUN YERLERİN TESPİTİ VE ANALİZİ

ÖĞRENCİ: HAVVA ÖZBEK 082015051
DANIŞMAN: DR. ÖĞR. EROL UZUN

ÖZET

Bu çalışma, Bursa İli Nilüfer İlçesinde bulunan şehirsel alanlarda yerleşmeye uygun yerlerin coğrafi tespiti ve analizi üzerine odaklanmaktadır. Jeolojik nasıl ilçeler ve dört ilçe bulunan şehirsel yerleşmelerde ve devrel eğilimi olduğu araştırılmış ve yorumlanmıştır.

Literatür taraması aşaması, Nilüfer İlçesindeki mahallelerle ilgili bilgilerin derlenmesi ve bir mevcut durumlarının analiziyle yapılmıştır. Arsalardan sahe çalışmaları gerçekleştirilmiş ve mahallelerdeki mevcut yerleşkeler gözlemlenmiştir. Çalışmanın temeli bir kısmında Nilüfer İlçesinde bulunan bir mahallesinde şehirsel yerleşmeye uygun olan mahallelere ait alınmıştır.

Elde edilen verilerin analizi sonucunda, Nilüfer İlçesindeki şehirsel yerleşmelerin bir bölümünün yerleşmeye uygun olmadığı ve mevcut bilgiler olduğu tespit edilmiştir. Özellikle kontrolsüzce yok olduğu alanlarda bu risk gözlemlenmektedir.

GİRİŞ

Bursa, Marmara Bölgesi'nin Güney Marmara kısmında yer almaktadır. 107 ilçesi yerleşik ve 29'u doğu cumhuriyetinin temeliği yerde bulunan. Yüzölçümü 10,819 km2 olan Bursa'nın kıyıyla 139 km2'lik bir kıyı yerleşik ile Marmara Denizi oluşmaktadır (Ünlü, 2020).

Bursa, kuzeyde Karadeniz, Güney ve Marmara Denizi vasıtasıyla İstanbul'a, güneyde Kütahya'ya, doğuda Sakarya ve Bilecik'e, batıda ise Balıkesir'e komşudur.

Bursa'nın; Büyükorhan, Gemlik, Orhaneli, Orhangazi, Harmancık, İnegöl, Keles, Karacabey, Kalaba, Karacaali, Mudanya, Mustafakemalpaşa, Osmaneli, Osmangazi, Yenişehir, Nilüfer, Yıldırım ve Osmangazi ile birlikte toplam 17 ilçesi bulunmaktadır. Bunlardan; Orhan, Karacaali, Nilüfer, Osmangazi ve Yıldırım merkez ilçeler oluşturmaktadır. Araştırma sahası olan Nilüfer ilçesi merkez ilçe konumundadır.

Nilüfer İlçesi, son nüfusu için olan bağlığı ile Bursa İlçesi İstanbul'da yer alır. Güneyinde Orhaneli, İnebolu Mustafakemalpaşa, Ulubatlı Gölü ve Karacabey, kuzeyinde Mudanya ile çevrilidir.

YÖNTEM

Bu çalışma, Nilüfer İlçesinde jeolojik ve ilçede yer alan dört ilçe bulunan yerleşme kısmında uygun yerlerin araştırılmı belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Nilüfer İlçesinde bulunan iki mahallesinin sadece şehirsel yerleşmeler ele alınmıştır. Bursa ardahi kırsal yerleşmelerden çok şehirsel yerleşmelerde nüfus daha fazla yoğunlaşmıştır. Jeolojik dönemlerde yerleşme ilçesindeki eğimi, İlçelerin yerleşmelerin olası yakınlığı gözetildiği ayrıdan ve bazılar risk bazıdan bu durum sağlamamıştır ve çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Sahada bilimsel çalışmasında araştırma sahasını oluşturan Nilüfer İçesi ile ilgili çeşitli kaynaklardan literatür taraması yapılmış, bu doğrultuda TÜİK verileri, haritalar, çeşitli dergilerde hazırlanan olan makaleler ve ilgili bazı web sayfaları incelenmiştir.

Ancak jeolojik yapısı incelenen yapıdan bazılardan MTA verilerinden elde edilmiştir. Bazılarının web sitesi incelenmiştir ve hangi jeolojik dönemde ilçede geçtiği ArcGIS programı aracılığı ile hazırlanmıştır. Elde edilen olan bu verilerin güncel aranguldu bazında aracılığıyla çalışma, şehirler, sahalar, haritalar ile derlenmesinden çalışılmıştır. Haritaların oluşturulmasında ArcGIS programı kullanılmıştır. Bursa İli Jeolojik Yapısı, MTA çizim sitesinin ile yapılmıştır. Şekil ve sahalarda sınırlar verilen ise TÜİK'den alınmıştır.

ARAŞTIRMA ALANININ JEOLOJİK YAPISI

Araştırma sahası olan Nilüfer İlçesinde alluvyal ortamın oluşmasıdır ki kısıtlar yerleşmeler ve sanayi alanları tercihlerinin kaçınılmaz kılınmıştır. Alluvyonlarla birlikte sahada yumuşak ve gevşek zemin özellikleri sahiptir. Gevşek yüklemlerden oluşan kum-silt gibi dane büyüklükleri mukavemetin kullanılığı alanlarda yüzeyle sayısı sınırlamaları yüksek olmakla birlikte temelde kullanılmaya yok sağlıklıdırlar. Bu alanlarda yapılaşmaları kısıtlaması gerekmektedir. Özellikle depremi riskinin bulunduğu alanlarda depremin yıkıcı etkisi daha şiddetli olmaktadır (Karlıoğlu, 2006: 77; Bayan, 2011: 31).

Ulubat Poyrazı kısmında olan Uşaklıdere Ovası (Ovacık, Yenişehir, Karacabey mahallelerdeki) doğrultu olarak bilinmekte. Ulubat Poyrazı yılın değişkenlerinin neden olduğu gelişmeyle oluşan yeni gölün sınırlarını çizmesi olanaksızdır. Bu gölünün içindeki sayısızdır gölün doğusunu oluşturmaktadır (Yıldırım, 2010: 40). Daha yıldırımlarıyla gelişimi bu alanlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Ordaşıyla olası bir depremde taşınım yapan nehirlerde sonucunda suyolunu gölün kenarına sürüklemesi yüzeyleri sınırlamaktadır.

Ulubat Poyrazı gerçeği olan kısmında olacaktır. Dereaağa ve Kayaya organlar sınırı bitişikleri bulunmaktadır. Derbeşiği bir olası depremde organlar sınırı ağırlık yer olan fabrikaların olması sınırlarında kısıtlı taşıyıcılar ve kısıtlanmaz sınırlarını çevreye yapılmasına neden olabilir. Sanayi faaliyetlerinin bağlı olarak kısıtlanmı bu çevrede yoğunlaşmaları olacak sınırlarını yerleşmeler sınırlandırmasına neden olmaktadır. Fabrikanın yapılarından yok kısıtlı bazılarını yapılması olanını olabilir kısıtlı mal ve can kayıtları artmaktır. Bu nedenle bu alanlarda yok kısıtlı yapılaşmaların bir sınırlanmasıdır. Kısıtlı bitişikli çevresinde yer olan kişiler kısıtlanmaları mümkün olduğunca fiy bazılarıyla olan yerlerde yüzdelerinde gerekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Nilüfer İlçesinde kendişmesinin ilk ve mevcut aşamasını jeolojik yalıçlarıdan kentlen verilen olaşmaktadır. İçmesi jeolojisi kısıtlı yüzdelerinin ve yeni kısıtlı olmak yapılar için yer sınırlılığı olabilmektedir. Bursa yapılı yaş bilinlerden oluşmaktadır. Bursa 1. ve 2. derece deprem bölgesinde bulunduğundan depremi sınırlıdır yoğun olarak gözlemlenmektedir. Nilüfer İçesinin kısıtlılığı olluyal sınırlar, Bursa'nın olarak sıkıştır olarak yapılığı sınırlıdır. MTA'dan Nilüfer İçesinin şehirsel mahallelerin olduğu kısıtlı yapılaşmaktır. Jeolojik kısıtlılıklarından bilinir bu olanlar yerleşme aşamaları nüfus oluşmaktadır. Yörüşünü bilmemiştir bu olanlarda gitişte sınırlıdırlar.

Bursa İli Nilüfer İçesinin sınırlı kullanımının yükselmesi ve sınırlılıklarında ülkeler doğrultusunda yükselmesine gerekir. Uygun şehir yükselme sınırlıdır ve politikaları, sınırlı kullanımının dengeli ve sınırlılıklarda bir şekilde bağlı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

http://www.bursacevre.gov.tr/Anasayfa.aspx

Bursa Valiliği Çevre İşleri Müdürlüğü, 2017. Bursa İli Çevre Durum Raporu.

DERECİK, B., 1973. "İlçeler Ayrımında Nüfus Sayımı Ve Fabrikaların Kısıtlıyan", İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi (16), ss. 1-19.

GÖNÇ, S., 1991. "İlçeler Coğrafyası", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul.

KÖPRÜ, İ., 2003. "Bursa Ovası İli Yalçın Çevresinde Jeomorfolojisi", Doktora Tez, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

2023 2024 YILI LİSANS BİTİRME ÇALIŞMASI POSTERİ

BURSA 9 MAYIS 2024

AĞRI İLİ NÜFUS COĞRAFYASI

Ferudun GÖKSUN

Dr. Öğr. Üyesi Erol UZUN

Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Ağrı İli Lokasyon Haritası

Ağrı ili ülkemizin Doğu Anadolu bölgesinde yer almaktadır. Bölgenin nüfus yapısı son yıllarda diğer illere göre oldukça değişmiştir. İl göç veren illerin başında gelmektedir. Bu ülke ekonomisine ve bitmiş kadroo sazlı hayvan ve hayvansal ürünlerdir. Bu çalışmada Ağrı ilinin nüfus yapısı ve demografik özellikleri değerlendirilmiştir. Ve nüfus durumu 2000-2015 -2023 yılları arası ele alınarak ilçe bazlı olarak karşılaştırmalı bir şekilde ele alınmıştır. Bu bağlamda nüfusun toplam durumu ve ilçe nüfusları harita, tablo ve grafikler halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Ayrıca nüfus, göç, konut, kültür, turizm kavramlarına da değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nüfus coğrafyası, Ağrı İli, nüfus yapısı.

GİRİŞ

Nüfus coğrafyasında Ağrı ilinin nüfus coğrafyası ve nüfusun ülkeli oldığı kavramlar çalışmanın ilgi odağını oluşturmaktadır. Ağrı ilinin nüfus coğrafyası, konusunu tartışmaya başlamadan önce "Nüfus nedir?" bunu anlamak gerekir. Nüfus, belirli bir yerde belirli bir zaman aralığında bulunan insan sayısıdır. Nüfus ve coğrafya ilişkisine bakılığında ise nedir kavramı için iyice gerekmektedir. Coğrafya ile birlikte sosyal bir alan ele konusu olmaktadır. Coğrafya bu sosyal alan üzerinde yer alan nüfus çeşitlenmesinin nedir ile olan karşılıklı etkileşimini belirli metotlarla incelemektedir. Nüfus coğrafyasındaki ana gaye nedir ile etkileşim halinde olan nüfusun nedenleri dağılışı bu dağılışa etki eden etmenler ve etmenlerin dinamiği incelemektir. Daha sonraki bölümlerde nüfus ve coğrafya ilişkisi detaylı bir şekilde açıklanmaktır. Çalışma esnası olan Ağrı ilini incelediğimizde ise nüfusun genel durumunda son yıllarda nüfusça değişiklik olduğu göç olgusunun etkili karamlığına görmekteyiz. Buna sebep olan temel olgunun Ağrı ilinin coğrafyasındaki yönden yetersiz olduğunu bize göstermektedir. Buna ek olarak ağrı ilinde yer alan nüfusun dağılışı, nüfusun sosyal yapısı, ekonomik durumu, demografik yapısı gibi konular üzerinde durulmuştur. Ağrı ili nüfus durumu hakkında genel bir perspektif çizilmiştir. Bu konular sonraki bölümlerde araştırılan konunun alt başlığı altında detaylı bir şekilde açıklanmaktır.

BULGULAR

Nüfus Haritaları

AMAÇ, VERİ VE YÖNTEM

Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Ağrı ilinin, nüfus yapısındaki değişimini diğer yerel illere göre ön plana çıkmasa bu çalışmada Ağrı ilinin ele alınmasında etkili olmuştur. Çalışmadaki doğrultusunda amaç Ağrı ilinin nüfus coğrafyasını incelemektir. Yan amaçlar ise nüfusun ilçe bazlı dağılımını incelemek, nüfusun dağılışını değiştiren etki eden etmenleri belirlemek ve bu değişime sebep olan olguları açıklamaktır. Kısaca bu çalışmada,

1. Ağrı ilinin nüfus dağılışında etkili olan etmenler nelerdir?
2. Ağrı ilinde nüfus nerelerde yoğunlaşmıştır?
3. Nüfusun yapısında göç olgusunun yeri nedir?

Sorularına yanıt aranmıştır.

Çalışmada gösterildiği Ağrı ilinin nüfus coğrafyasını belirlemek, nüfusun nüfusunu, demografik yapısını incelemek için nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca nüfusun toplam ile ilçelerini açıklamak ilçeye de nitel araştırma yöntemi kullanmaktadır. Bu bağlamda çalışma bulgularına ait güncel nüfus bilgileri Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nden temin edilmiştir. Ayrıca çalışma esnası olan Ağrı ilini ait haritaları ise Arcmap 10.5 uygulamasından yapılmıştır. Buna ek olarak çalışma yürütülürken başvurulan kaynaklar da mevcuttur. Bunlar kaynakça kısmında belirtilmiştir.

KAYNAKÇA

Kalkan, Ö. L., & Bedirhanoğlu, L. (2008). Konut ve çevresel kalite memnuniyetini yükselten faktörler. Mimarlık Mühendislik, Planlama, Tasarım, 5(2), 167-178

Tekeli, İ. (2010). Konut sorunu: konut sunan kişilerle birlikte düşünmek. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Korkmaz, İ. vd.(2019) Ağrı İlinin İdari Coğrafya Analizi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilgiler Dergisi AİBÜ

Uğurlu,İ. & Genç, M. (2010). Ağrı İlinin Nüfus ve Demografik Yapısının İncelenmesi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF İktisadi Kitabevi Dergisi.

2023-2024 BİTİRME ÇALIŞMALARI I-II DERSLERİ
BURSA'DA CAĞ KEBAP İŞLETMELERİNİN MEKANSAL ANALİZİ

ÖĞRENCİ: Fatma Nazlı TÜRK 082015063

DANIŞMAN: Dr.Öğr. Üyesi Erol UZUN

GENEL BİLGİ

Türk mutfağı dünyada tanınan bilinen önemli mutfaklar arasında yer almaktadır. Dünya yemek trendlerini takip eden Taste Atlas yaptığı çalışmalar sonucunda Dünyanın en iyi mutfakları listesinde Türkiye 7.sırada yer almaktadır. Dünyada en çok tanınan türk mutfak yemekleri döner, kebap, baklava, lahmacun, mantı, menemen ve zeytin yağlı yaprak sarma öne çıkmaktadır.1 Şubat 2022 tarihli, 118 sayılı Resmi Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Bülten'inde yayınlanan tescillerle ülkemizde tescil ile koruma altına alınan coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı sayısı 1000'e ulaştı. Türk mutfağındaki yerel tatlar yörelere göre de farklılık göstermektedir. Güneydoğu mutfağı, Doğu Anadolu mutfağı, Karadeniz mutfağı ve Ege mutfağı gibi yöreler kendilerine ait zengin bir yemek kültürüne sahiptirler. Doğu Anadolu bölgesi mutfağı zengin ve çeşitli bir mutfaktır. Özellikle hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak et yemekleri çok tüketilmektedir. Et yemekleriyle ilk akla gelen yerel tatlar arasında cağ kebabıyla Erzurum ili gelmektedir.

YÖNTEM

Çalışmada kullandığım veriler literatür taraması ve görüşme tekniği ile toplandı. İl nüfus tablosu hazırlamak için TÜİK verilerinden yararlanıldı. Çalışma sahası lokasyon haritaları için konum tespitleri yapılırken Google Earth uygulamasından enlem ve boylam dereceleri ile cağ kebap mekanlarının konumları belirlendi. ArcMap programı vasıtasıyla alınan koordinatlar vektör veriye dönüştürüldü.

BURSA'DA CAĞ KEBAP

Bursa ilinde yapılan araştırmalar sonucunda 17 ilçe içinde yaklaşık 77 tane cağ kebap işletmelerinin olduğu tespit edilmiş saha çalışmalarında elde edilen bilgiler de cağ kebap'ın asıl yerinin Erzurum Tortum ilçesinde önce den altıap kebabı ile bilindiği zamanla cağ kebap adını almıştır. Erzurum cağ kebap sınırları alınmış kuzu etinin orta büyüklükte doğranmış soğan, tuz ve karabiber ile 7 gün süre ile marina edilmesi gerekmektedir ve et dolabının derecesi 1-2 derece olmasına özen gösterilmektedir. Cağ kebap pişme esnasında kömür kullanılmamalıdır. Kömürün kokusu kömür yanmadan kullanılması midede yanma yapmaktadır ve etin kalitesini düşürmektedir. Cağ kebap pişirmesinde sadece odun kullanılmalıdır cağ kebap servis edilirken cağa takılan kuzu eti yanında ezme, lavaş, soğan salatası vazgeçilmezdir cağın konulması gereken tabaklar çelik veya cam olmalıdır.

KAYNAKÇA

https://www.tuik.gov.tr/
https://dergipark.org.tr/tr/
https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/
http://www.kfb.gov.tr/

2023-2024 BİTİRME ÇALIŞMASI I-II DERSLERİ
KONYA İLİ NÜFUS COĞRAFYASI

ÖĞRENCİ: Cansu DOĞAN 082015068
DANIŞMAN : Dr.Öğr. Üyesi Erol UZUN

GENEL BİLGİ

Güncel Dünya nüfusu 8.101.662'dir.Bölgelere göre Dünya nüfusu oranı 1.sırada Asya olmak üzere Afrika , Avrupa , Amerika ,Okyanusya şeklinde ilerlemektedir. Nüfus bakımından en kalabalık olan ülkeler Hindistan ,Çin , ABD olarak sıralanmaktadır. Türkiye 86 milyonla dünya nüfus sıralamasında 18. sırada yer almaktadır. Dünya da 3 tür nüfus politikası uygulanmaktadır ;

1)Nüfus artış hızını yükseltmek için uygulanan nüfus politikası

2)Nüfus artış hızını düşürmek için uygulanan nüfus politikası

3)Nüfusun nicelik ve niteliğini iyileştirmek amacıyla uygulanan nüfus politikası

Ülkeler kendileri için en uygun politikayı seçerler ve buna uygun yasalar düzenleyip uygularlar.

YÖNTEM

Bu çalışmada kullandığım veriler Konya ili ile ilgili çeşitli kaynaklardan literatür taraması yapılmış bu doğrultuda YÖK tez , basılı kitaplar,çeşitli dergiler ve makaleler incelendi. Türkiye illerinin nüfus haritasının hazırlamak için TUİK verilerinden yararlanıldı. Bu veriler ışığında ArcMap programı vasıtasıyla Türkiye illerinin 2010-2015-2023 yıllarının nüfus haritaları hazırlandı.Yine ArcMap programıyla Konya ilinin lokasyon haritası hazırlandı. Daha sonra Konya ilinin 2010-2015-2023 yıllarının ilçe nüfus haritaları hazırlandı.

KONYA İLİ NÜFUSU

Konya ili İç Anadolu bölgesinin güneyinde şehrin kendi adıyla anılan Konya bölümünde yer almaktadır. Konya'nın güney ve güneybatı kesimleri Akdeniz bölgesine dahildir. Yüzölçümü 38.873 km2 (göller hariç)'dir. Bu alanı ile Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahip olan ilidir. İdari yönden, kuzeyden Ankara, batıdan Isparta, Afyonkarahisar, Eskişehir, güneyden, İçel, Karaman, Antalya, doğudan, Niğde, Aksaray illeri ile çevrilidir. 2023 yılı TUİK verilerine göre nüfusu 2.320.241'dir.Bu nüfusuyla Türkiye'nin 6. büyük kentidir. 3 merkezi ilçesi olmakla birlikte 31 tane ilçesi bulunmaktadır. Merkez ilçeleri Selçuklu ,Karatay, Meram şeklindedir. Nüfusun büyük bir çoğunluğu merkez ilçelerde yaşamaktadır.

KONYA'NIN YILLARA GÖRE NÜFUS HARİTASI

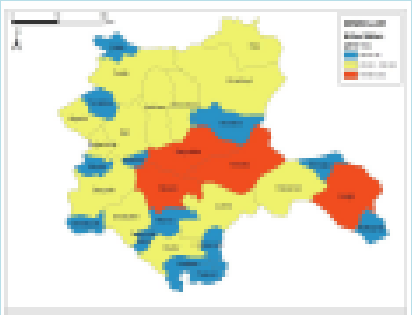

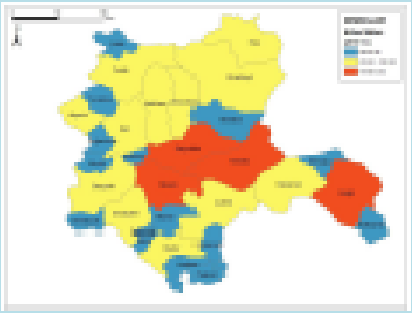

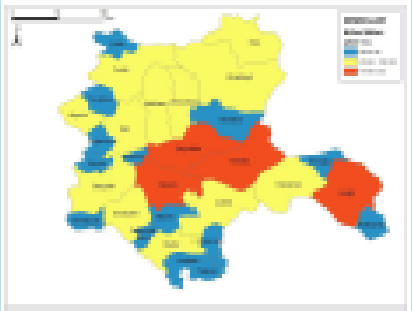

KAYNAKÇA

[illegible]
[illegible]
[illegible]

2023-2024 Akademik Yılı Lisans Bitirme ödevi

Kırklareli İlinin Yıllara Göre Nüfus Karşılaştırması ve Özellikleri

Öğrenci adı: Şeydanur Bozkurt

Danışman adı: Dr. Öğr. Üyesi Erol Uzun

Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Öz

Kırklareli İlinin belirli tarihlerde nüfusu hakkında yorumlanması sağlanmıştır. Zamanın değişimi nedeniyle bir bölgede ki insanların hareketi, eylemleri nüfus birikimi ile bölgeyi şekillendirmiştir. Doğum ve ölümün doğal süreçleri yaşam ortamlarında insan etkinliği olan, nüfusu temsil eden aktiviteler olmuştur. Kırklareli İlimizin nüfusu hakkında bilgilendirilmesi sağlanarak zaman içerisinde İl sınırları içerisinde yaşayan insanların hakkında sayısal ve sözel olarak detaylandırılarak İl içerisinde nüfus durumları tespit edilmesi sağlanmıştır. İnsan, kaynaklar içerisinde en önemli beşeri kaynaklardan biridir. Zaman ve mekanın değişimi ile beraber bilinmesi önem taşıyan hususlardır.
Bu çalışma da Kırklareli İlinin nüfusu hakkında bilimsel prensipler ve ilkelerin özelliklerine göre İlin bir nevi nüfus çalışması yapılmıştır. Çalışma da kullanılan veri ve yöntemler, teoriler çalışma da kaynak olarak kullanılarak İlin nüfus özellikleri ve bulguları elde edilerek yorumlanması sağlanmıştır. Belli başlı bilimsel prensiplerin çerçevesinde çalışmamızın yönü olmuş ve sonuçlara ulaşılabilmemizi sağlamıştır. Nüfus kavramı coğrafi bir terimi ifade edebilir, çoğul anlamda ve bir canlıların yoğunluğunu ifade edebilir. Bu yoğunluğun tespiti çeşitli araç ve gereçlerin kullanımı, bilimsel prensiplerin dayanağı ve kaynağı olarak kullanımı ile nüfus etkinlikleri hakkında sonuçlara ulaşılabilir. Zamansal bir çalışma olan Kırklareli İline ait belirli tarihlerde sınıflandırılarak çalışmanın boyutu ortaya çıkarılmıştır. Elde edilen bulguların yorumlanması çalışmayı belirler.

Giriş

Nüfus bir etnik kökenin, ırkın, dinin, örgütlerin, kuruluşların, devletlerin ve buna benzer toplumların temel unsurlarından biridir. Nüfusun niceliği savaş, örgüt, partiler, sivil toplum kuruluşları önemliyken niteliği ise gelişmişlik, refah düzeyi, gelecekteki kalkınmalar, eğitim düzeyi gibi unsurları etkiler. Nüfus geçmişten geleceğe dinamikliğini sürdüren bir bulgudur.

Nüfus, bir bölgenin, bir alanın somut veya soyut olarak içinde yaşayan kişi sayısına denir. Nüfus nitelik ve nicelik olarak önem arz eder. Nüfus geçmişten günümüze sürekli artıp gelişen bir olgudur. Geçmişte bilinçsizce artıp politikalar uygulanmazken coğrafi keşifler, reform ve en sonunda sanayi devrimi ile birlikte politikalarla yönetilmiştir.

Çalışma da 3 zamansal ölçüt olan; 2007-2015-2022 yılları Kırklareli İlinin nüfusu hakkında zamansal sınıflara göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Elde edilen ve kullanılan araç gereçlerin çıktısı olarak sonuçlara varılmıştır. İlin yıllardan yıla nüfus özellikleri ortaya konmuştur. Görsel bir temsil olan haritaların içeriği veya özellikleri de tablolardır. İlin nüfus özellikleri tablolar ile belirtilerek sonuçlara varılmıştır. Kırklareli nüfusu soyut verilerin derlenmesi ile temsil edilecek sonuçlar ile sergilenmiştir.

Veri ve Yöntem

Nüfus üzerine yapılan çalışmamızda araç ve gereç olarak CBS programları kullanılarak haritalar üretilmiştir. Haritalar 3 zamansal tarihe ait olan haritalardır. Kırklareli ve İlçelerinin nüfus yoğunlukları haritada renklerin temsili ile nüfusun yoğunluğu belirtilmiştir. Bir bölgede ki yoğunluğun renkler ile gösterilerek nüfusun görsel olarak ifade edilmiştir. Hazırlanan haritalar TÜİK'den elde edilen veriler dahilinde haritaların özelliklerini oluşturur.

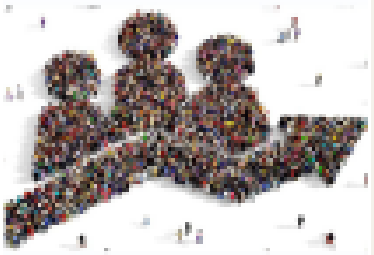

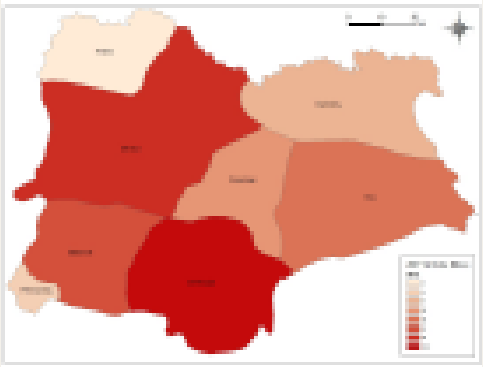

2007 YILI KIRKLARELİ NÜFUS HARİTASI

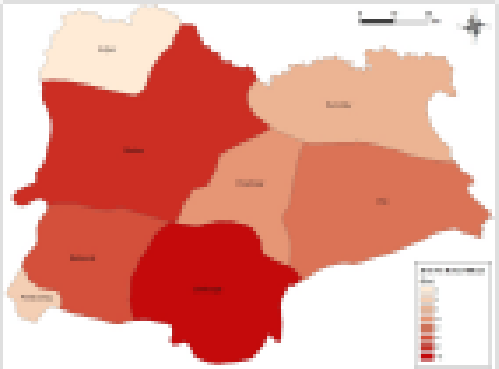

2015 YILI KIRKLARELİ NÜFUS HARİTASI

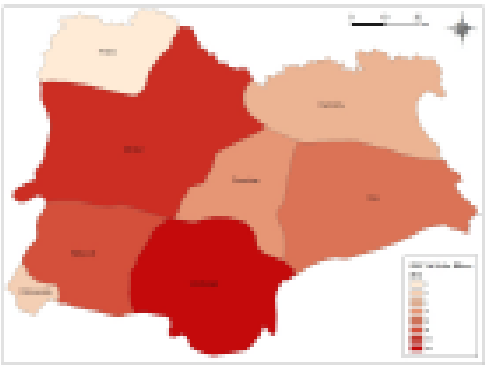

2022 YILI KIRKLARELİ NÜFUS HARİTASI

Bulgular

İl sınırları içerisinde idari birimleri olan İlçelerin toplam nüfusu yılların sınıfsal kategorilerine göre tablolaştırılmıştır. Tablolar İlçelerin toplam nüfusunu belirtmektedir. Toplam nüfus içerisinde cinsiyet farklılıkları gözetilmeksizin toplam kişi sayıları verilmiştir. Yıllardan yıla değişimin olduğunu ve insan etkinliklerinden biri olan nüfus değişimleri bu bulgularımız ile kanıtlanmaktadır.

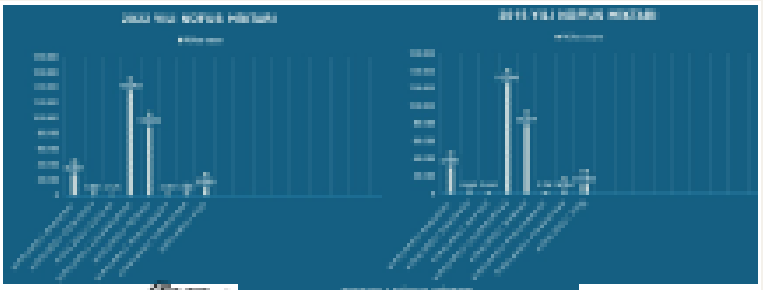

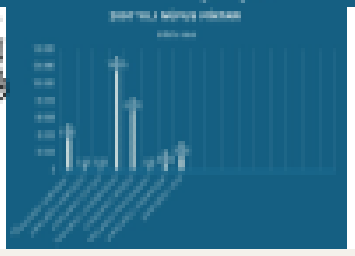

Sonuç

Kırklareli İl ve İlçelerin nüfusu hakkında araç ve materyaller ile açıklanması sağlanmıştır. Bu hususta İlçelerin nüfusu en az İlçe Pehlivanköydür. En yüksek nüfusa sahip Lüleburgaz İlçesidir. Bu en düşük ve en yüksek nüfusa sahip İlçeler diğer İlçelere göre farklı olan genel bir ortalama ile farklılık yaratan İlçelerdir. İl merkezinin nüfusu bile Lüleburgaz'dan daha azdır. İl genel olarak nüfus değişimi İlçeler içerisinde yıllardan yıla azalmakta ve değişmektedir.

TEŞEKKÜRLER

Lisans bitirme tezinde bu konuyu çalışmamda beni cesaretlendiren, rehberlik yapan bilgileri ile bana yardımcı olan saygıdeğer tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Erol Uzun hocamda teşekkürlerimi sunarım

KAYNAKÇA

https://www.tuik.gov.tr/
Kırklareli ve İlçeleri Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi / M. Köse (273-294. s.)
Kırklareli İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü Kırklareli yıllığı

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI BİTİRME ÇALIŞMASI I-II DERSLERİ

Bursa, Mayıs 2024

YEREL ÜRÜNLERİN KÜLTÜREL TURİZM COĞRAFYASI AÇISINDAN İNCELENMESİ: VAN İLİ ÖRNEĞİ

Zehra Betül AVLAR
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ZAMAN
Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

GİRİŞ

Turizm ülkelerimiz ülkeler geniş ölçüde ülkeler yaratan bir sektördür ve dünyada yaklaşık 300 milyon insanı istihdam etmektedir. Turizm kalkınmakta olan ülkeler tarafından döviz ve istihdam yaratan bir kaynak olarak görülmekte ve kalkınmakta kolay ve çabuk bir çözüm olabileceği sanılmaktadır. Turizmin etki alanının geniş olması ekonomik getirileri sağlamanın ötesinde daha da önemli hale getirmektedir. Yerel ürünler, kültürel kimliği yansıtan unsurlar turistler tarafından her zaman dikkat çekici olmuş ve aynı zamanda bu ürünler turizme büyük katkı sağlamıştır. Van'a gerçekleştirilen seyahatlerin önemli kısmının ana gastronomi ve kültürel unsurları temaktır. Turizm faliyetleri esnasında yaşanan kültürel etkileşimler sayesinde turizm kavramı da etkinliğini kanıtlamıştır. Kültürel farklılıklar turizmde önemli bir araştırma alanıdır. Ziyaretçi ağdan içinde bulundan kültürlerin farklılığı nedeniyle değişiklik gösterebilmektedir. Bu durum kültür ile yakından ilişkisi olduğunu ve kültür kavramının turizmin gelişiminde önemli bir yeri olduğunu göstermektedir.

ARAŞTIRMA BULGULARI

- Van otlu peynir
- Van kahvaltısı
- van kedisi

- Akraba ziyareti
- Ticari ziyaret
- Turistik ziyaret
- Dini ziyaret(Akdamar Kilisesi)

KAYNAKÇA

Erdoğdu, G.2004. "Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm", Ege Coğrafya Dergisi,13,31-39

Doğanay,H. ve Zaman,N. "Türkiye Turizm Coğrafyası", Pegem Akademi, 4. Baskı ,2

Kürtelioğlu, S. Sarıbaş, Ö ve Diğer, M.2014. "Kültürel Faktörlerin Ziyaretçi Algılarına Etkisi: Van-Akdamar Örneği", Uluslararası 9.Ü Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi

Tüzemkıran, E. ve Özoğlu, N. 2010 "Bayat Coğrafya İnsan, Kültür, Mekan (10. Baskı). İstanbul: Çantay Kitapevi

Kitabevi

AMAÇ, VERİ VE YÖNTEM

Kültür dinamiktir. Her ümil mine olarak devrolduğ kültürü değişme uğrata ve ona yeni öğeler ekler. Bölgeden bölgeye farklılık gösteren gelenek görenekler, yemek içme biçimi, yapım tarzı, tarihi unsurlar vb. özellikler coğrafi şartlara etkisi ile değişime uğrar. Bölgelerin coğrafi özelliklerinin kültürel yansıması ve yerel ürünlerinin bölgenin turizm özelliklerine olan etkisi bu çalışmanın amacını oluşturmuştur. Çalışmada Van ili bu bağlamda ele alınmıştır. Bu araştırmada da sıkı araştırma yöntemleri tercih edilmiştir.

Araştırma alanı konum haritası

SONUÇ

Araştırma sahasında yapılan çalışmalar esnasında kültürel öğelerin turizm faliyetlerine doğrudan etki ettiği sonucuna varılmıştır. Van ilinin gerçekleştirilen ziyaretlerin büyük bir bölümünün turistik ziyaret ve akraba ziyareti amacıyla olduğu anlaşılmıştır. İlde yerel anlamda öne çıkan Van kahvaltısı, içeriğinde coğrafi özelliklerine bağlı olarak bulunanan Van ilinde özellikle tüketilen Van otlu peynir ön plana çıkmış ve ziyaretçilerin tercihleri arasında olmuştur. Van ili tarihi unsurları arasında yer alan Van Kalesi, Van ekonomi turizm faliyetlerinde etkili olmaktadır bunun yanında Akdamar Adası'nda bulunan Akdamar Kilisesi de inanç turizmi açısından katkı sağlamaktadır. İl sınırları içerisinde yer alan ve Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü ve Akdamar Adası da kültürel turizm açısından ile önemli bir değer kazanmıştır. Van Gölü'nde yaşayabilen endemik bir balık türü olan İnci Kefali, balık göçlerinin olduğu bahar dönemlerinde hem turizm açısından ziyaretçi hem de yerel olarak sahilde tüketilmesi bakımından öne çıktığı belirlenmiştir. Yöreden yöreye değişen kültürel unsurlar, yerel ürünlerin coğrafi unsurlar ile bağlantılı olduğu ve şekillendiği sonucuna varılmıştır.

BURSA'DAKİ HEMŞEHRİ DERNEKLERİ

COĞRAFYA BÖLÜMÜ
Proje Danışmanı, NİLGÜN ZAMAN
GÜLER
KUL
082015018

Özet

Hazırlanan bu çalışma ile araştırma sahasını oluşturan Bursa şehrinde yer alan hemşehri dernekleri incelenerek göre en çok hangi illerden göç geldiğinin dağılımı yapıldı. Derneklerin çalışma alanları ,kuruluş amaçları ,bölgesel dağılımında etkili olan etmenlere değinildi. Dayanışma örüntüsü olan hemşehri dernekleri birey ya da topluluklara göç etkileri yerlerde birlik olma bilinci aylanmıştır.Bursa'daki hemşehri derneklerinin, üyelerinin sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamlarına ne derece etki ettiği konusu tartışılmaktadır..

Giriş

Hemşehri kelimesinin mevcudiyeti aynı yer olan insanları tanımladığı söylenebilir. Memleket ise, insanın doğup büyüdüğü yer ve bilinçte ilk sakin bölgedir. Dolayısıyla hemşehri kavramı memleketten uzakta olmakla, yani göçle yakından bağlantılı bir terimdir. Şehre gelen kişilerin uyum sürecinde hemşehri dernekleri tampon kurum işlevi görmektedir. Böylece kentleşme sürecinin ve kentleşmenin değişim sürecindeki etkileri kente yeni gelen kişiler için daha kolay izlenebilen gelenekler olmaktadır. Hemşehri derneklerinin kurucu ve aktif üyelerin önceliği amaçları da kültürlerini kente de yaşatmaktır. Hemşehrilik ilişkileri, kente gelenlerin bir iş ve barınak bulmalarına destek olduğu gibi, aynı zamanda göç etmiş nüfusun kendisini şehirlilere ve göç ettiği köyden ayrılmasına yatışan bir kimlik, şehre uyum için bir araç ve güven sağlayıcı bir mekanizma olarak da görülür. Bursa'da faaliyet gösteren hemşehri dernekleri de aynı yöreden göç etmiş insanların bir araya getirdikleri ve hemşehri ilişkilerinin ve dayanışmasının ön planda tutulduğu yerlerdir. Türkiye'de çok farklı amaçlara yönelik dernekler kurulduğu görülmektedir. Bunlardan birkaçına örnek verilecek olursa; eğitimle ilgili dernekler, kadın dernekleri, çevreyle ilgili dernekler, hayvanlarla ilgili dernekler, engelli dernekleri ve bu çalışma konusunu da oluşturan ve daha çok büyük kentlerde kurulan hemşehri dernekleri örnek gösterilebilir.

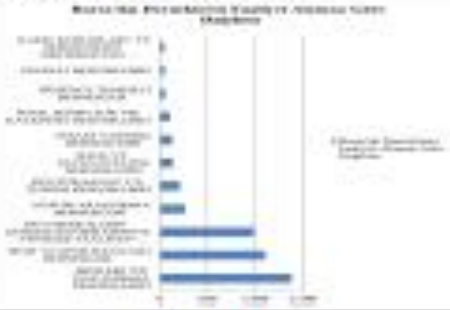

YÖNTEM

Bu çalışmada prensip olarak karma bir araştırma yürütülmüş ve uygulama kısmında dernek yöneticilerine anket tekniği ile veri sağlanabileceği öngörülmüştür. Kapalı ve açık uçlu sorular ankette kullanılmıştır. Kimi sorularda anket cevaplayanların yorumlarını yansıtabilmeleri maksadıyla, açık uçlu ve birden fazla cevap verebilmeleri sağlanmıştır. Çalışma için literatür taraması yapılarak kitap makale bildiri gibi kaynaklar incelenip çeşitli kamu kurumları ve özel kuruluşlarına yapılmış çalışmalar derlenerek elde edilen bilgiler toplanacak. Araştırma sahasını konu alan haritalar CBS üzerinden lokasyon haritası hazırlanmış, nüfus ile ilgili konularda ise TÜİK veri tabanından yararlanılmıştır.. Hemşehri dernekleri üyeleriyle görüşme veya doğrudan anket yapma yoluyla hemşehri derneklerinin etkinliği ile ilgili değerlendirme yapıldı.

BULGULAR

Bursa'da alınlarına göre 2023 yılında aktif olan dernek sayısı 4 bin 429. 840 tanesi hemşehri derneklerinden oluşmaktadır.
İçişleri Bakanlığı'na bağlı Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü verilerine göre Türkiye'de faal olan hemşehri derneklerinin sayısı 15 bin 941. Bu sayı, faal olan tüm derneklerin yüzde 7,2'sini oluşturuyor. Hemşehri derneklerinin bölgesel dağılımı incelendiğinde ilk sırayı Marmara Bölgesi üstlenmektedir. Çalışma alanımız olan Bursa'da ise ilk sırayı Osmangazi almıştır. Bursa'nın en çok göç aldığı il ise Kırıkkale'dir.

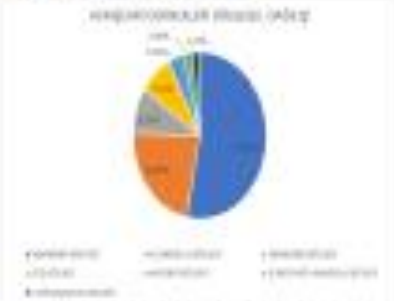

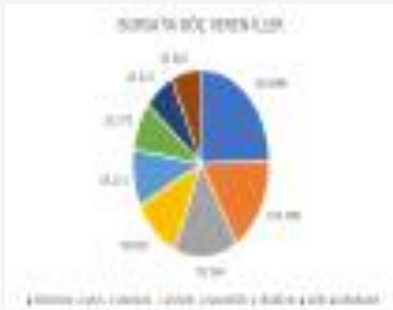

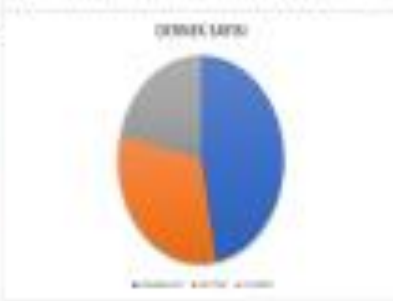

Sonuçlar ve Öneriler

Hemşehrilik kavramı köyden kente göçün başladığı dönemden beri kullanılan bir kavram olmuştur. Hemşehri derneklerinin temel amacı kentteki hemşehrileri bir araya getirmek kentte birlik ve beraberliği sağlayacak güç unsuru oluşturmaktır. Memleketlerinde kente göç eden bireylerde birinci ve üçüncü kuşağın memleket özlemlerin birinci kuşağa oranla daha az olduğu tespit edilmiştir. Aidiyet alt kuşaklarda azalığı ve bunun bir etkisi olarak hemşehri derneklerine ilginin birinci kuşak kadar olmadığı gençlerin derneklere katılım oranının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Literatürde hemşehri dernekleri kentleşme ve kentlileşme sürecinde ortaya çıkan tampon mekanizma , Dayanışma ve sosyal sermaye hemşehri dernekleri literatürünün kesişim temalarından .

Kaynaklar

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2023-2024 BİTİRME ÇALIŞMALARI I-II DERSLERİ
KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN
'2022 TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ BURSA'

ÖĞRENCİ: Ferhan ALAN 082015056
DANIŞMAN: Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ZAMAN

ÖZET

Bu çalışmada kültür, kültür turizmi ve TÜRKSOY Teşkilatının bir projesi olan Türk Kültür Başkentliği kavramları üzerinde durulmuş ve açıklanmıştır. Ardından konu daha özele indirgenip Bursa'nın kültürü, bu proje kapsamında düzenlenen kültürel turistik etkinlikler hakkında bilgi verilip Bursa'nın 2022 kültür başkenti olması ve bunun etkilerinin değerlendirmek ve halkın bakış açısını öğrenmektir. Yine Bursa'daki etkinliklere ve festivallere ve halkın bunlardan ve başkentlik olgusundan ne kadar haberdar olduğu araştırılmıştır.

YÖNTEM

Çalışma konusu hakkında literatür taraması yapıldı. Daha önce Kültür başkenti seçilen şehirler hakkında yazılan makale ve tez örnekleri incelendi. Çalışmada tümdengelim yöntemine başvurulmuştur. Sosyal bilimlerde araştırma tekniği olan nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Verileri toplama halkla ilişki kurmak için görüşme formu kullanılmıştır.

TÜRKSOY

Türk Dünyasında kurulan ilk işbirliği teşkilatı olan Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı TÜRKSOY; 1993 yılında, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye Cumhuriyeti kültür bakanları tarafından imzalanan anlaşmayla kurulmuştur. Daha sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti; Rusya Federasyonuna bağlı Tataristan, Başkurdistan, Altay, Saha, Tuva ve Hakas Cumhuriyeti ve Moldova'ya bağlı Gagavuz Yeri TÜRKSOY'a gözlemci üye olarak katılmışlardır.

Sonuç ve Bulgular

Türk dünyası kültür başkenti unvanının kısa vadede pozitif sayısal etkisinin sınırlı olduğu ancak uzun vadede kentin tanıtımına önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir.

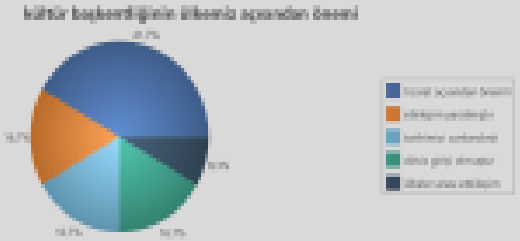

BURSA'DA KÜLTÜR BAŞKENTLİĞİ

Logoda ilk bakışta görünürüze bir kapı figürü çarpar. Bu kapı Türk mimarisinde sıkça karşımıza çıkan ve bir medeniyetin temsil olan Selçuklu Döneminden Osmanlı Devrine uzanan 'Taç Kapı' figüründen uyarlanmıştır. Kozahanda ki Taç kapı figüründen ilham almıştır.

İlk Türk ismini kullanan Göktürkler ve son olarak Türk ismini kullanan Türkiye Cumhuriyeti'nin ortak noktada buluşturulmasıdır. Logonun ortasında Göktürk alfabesiyle yazılan Bursa kelimesi de bu özdeşleştirmenin bir göstergesidir. Kahverengi detaylar kökü tarihi, turkuaz detaylar ise türklerin simgesidir. Genel hatlarıyla özet bir anlam yüklemek gerekirse Bursa'nın Türk Dünyasına açılan kapısı olarak olarak ifade edilebilir.

Kültür Başkentliği İçin Kentte Yapılan Eserler

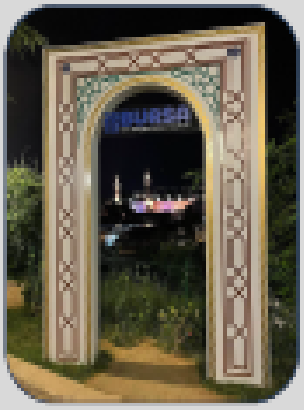

KAYNAKÇA

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/

https://www.turksoy.org/

https://bursa2022.org/

2023-2024 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BİTİRME ÇALIŞMASI I VE II DERSLERİ

9 Mayıs 2024 Bursa

KÜLTÜREL COĞRAFYA AÇISINDAN BURSA'DA ÇERKESLER

Naolberk Domaniç 082016022

Danışman: Dr.Öğr.Üyesi Nilgün Zaman

Giriş

Çerkesler 1864 yılında Ruslar tarafından yapılan soykırım ve sürgün faaliyetlerinin ve Kafkas – Rus Savaşı'nın bir sonucu olarak 1864 yılı sonrasında Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşamaya başlamışlardır.

Yaklaşık olarak 160 yıldır Türkiye sınırları içerisinde yaşayan Çerkesler milliyetçilikleri, kültürleri, yaşam tarzları ile her zaman dikkat çeken bir toplum olmuştur. Çerkesler 12 Boydan oluşmaktadır. Bunlar: Abzek, Bjedüg, Besleney, Kabardey, Kemirgoey, Şapsığ, Ubıh, Natuhay, Mahoş, Mamheg, Hatukay, İsmelerdir.

Bu çalışmayı hazırlamamızın amacı ve önemi Türkiye Cumhuriyeti topraklarında uzun zamandır yaşamlarını sürdürmüş Çerkeslerin Bursa içerisinde en çok hangi ilçelerde ikamet ettiklerini belirlemek ve belli başlı kültürel öğelerini incelemek bu alanda yapılmış ve yapılacak olan çalışmalara katkıda bulunmaktır.

Danslar

Yemekler

Müzik

Çerkeslerin Bursa' da Yaşadıkları İlçeler

İnegöl	Mustafakemalpaşa	Karacabey	Nilüfer
Hacılar - Şapsığ	Gülücü - Abzek	Hayrat - Adığe	Ayşe - Abzek
Pazarlı - Şapsığ	Bağlıca - Abzek	Çamlıca - Adığe	
Bedizman - Abzek	Taşlıca - Kabardey	Ortaköy - Adığe	
Küçükçe - Abzek	Sığırlıca - Abzek, Şapsığ, Natuhay	Uluabat - Adığe	
Sarıcakaağaç - Abzek	Karacaören - Abzek	Yenice - Adığe	
Sedelerler - Abzek	Gölköy - Abzek, Şapsığ	Dereçiftlik - Adığe	
Gümüşdere - Abzek	Bağlıcadağ - Şapsığ	Boğatepe - Adığe	
Akçay - Abzek	Ortaokul - Abzek, Şapsığ	Kızılcı - Adığe	
	Adaköy - Abzek, Şapsığ	Sarıkeçi - Adığe	

Bursa İlçeleri

Adıge İlçeleri

Özet

Çalışmamızda Bursa İli sınırları içerisinde yaşayan Çerkeslerin kanunları olan Xabze, yemek, müzik ve dans kültürleri üzerinde durduk.

Taranan kaynaklar ve Bursa sınırları içerisinde yaptığımız görüşmeler ışığında çalışmamızda Xabze kanununun ne olduğunu, Bursa'da İli'nde ikamet eden Çerkeslerin yemek kültürünün nasıl olduğunu, dans ve müziklerinin nelerl ifade ettiğine değindik.

Amaç ve Kapsam

Bu çalışmanın amacı; Bursa İlinde İkamet eden Çerkeslerin kültürüne dair genel bir araştırma yapmak ve belli başlıca sorulara cevap aramaktır. Bursa İlinde Çerkes toplumuna mensup kişilerle yapacağımız görüşmeler ve taranan literatürler ışığında şu sorulara cevap aranacaktır:

- Toplumu değişmez kurallar koyan "Xabze" nedir?
- Bursa'da yaşayan Çerkeslerin yemek kültürleri nasıldır?
- Dansları ve eğlencede kullandıkları müzikleri nelerdir ve bunlar neleri ifade eder?
- Bursa'da yaşayan Çerkesler en çok hangi İlçelerde ikamet eder?

Veri ve Yöntem

Çalışmamızda kullandığımız veriler Çerkes Kültürü üzerine yayınlanmış olan makaleler, online dergiler ve Bursa İlinde İkamet eden Çerkes toplumuna mensup vatandaşlarımızla sahada yaptığımız görüşmeler sonucunda elde edilmiştir.

Sonuç

Bursa'da yaşayan Çerkesler uzun zamandan bu yana kendilerine has bir yaşam tarzı oluşturarak bu yaşam tarzını en büyüğünden en küçüğüne hayatta tutmaya çalışmaktadırlar. "Xabze" olarak adlandırdıkları geleneksel kurallarıyla kültürlerini korumu altına almışlardır. Bu kurallar; toplumun değerlerini, öğretilerini ve yaşam tarzlarını antrdisiplinsiz karşı gelişti bir şekilde muhafaza ederek gelecek nesillere aktarmalarında en büyük ve en etkili faktördür.

Bursa İli sınırları içerisinde yaşayan ve gerek burada doğup büyümüş gerek ülkemizin farklı şehirlerinden gelmiş olan Çerkeslerin sahip olduğu zengin maddi kültürü, nesil-bütünlüğü müzikleri ve dansları Bursa'nın kültürel çeşitliliğine önemli bir katkı yapmaktadır.

Kaynakça

[illegible]

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI LİSANS BİTİRME TEZİ POSTERİ

Bursa, 09.05.2024

TÜRKİYE'DEKİ SİVASLILARIN DAĞILIŞI

Cengizhan YANAR

Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ZAMAN

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Lisans bitirme tezi olarak hazırlanan bu çalışma kapsamında Türkiye'deki Sivasluların Dağılışı ele alınmıştır. Çalışmada Sivas'ın nüfusunun geçmişten günümüze değişimi ve gelişimi, Türkiye ve Sivas nüfusunun karşılaştırılması, nüfusun dağılışını etkileyen etmenler, Sivasluların en çok yaşadığı illerde olan karşılaştırılması yapılmıştır. Bu nüfusunun özellikleri TÜİK verileri yardımıyla açıklanmıştır (Nüfus yoğunluğu, nüfusun ilçelere göre dağılımı, kırsal/şehir gibi değerler). Yapılan literatür taraması ile Sivaslı nüfusun en çok hangi illerde yaşadığı ve bu illerde yaşanmasının nedeni ortaya konmuştur. TÜİK'ten elde edilen verilerle oluşturulan tablolar, grafikler ve dağılış haritası çalışmaya eklenmiştir.

GİRİŞ

İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Sivas ili Türkiye'nin en büyük yüz ölçümü sahip ikinci ili konumundadır. Tarihte çeşitli uygarlıkların ve devletlerin egemenliğine girmiştir ve 1867'de Sivas Vilayeti kurulmuştur. Sivas Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türkiye'nin önemli ticaret nüfus sahip illeri arasında yer almaktaydı. Kırdan kente göçün yaşandığı yıllardan itibaren Sivas'ın nüfusunda önemli oranda düşüşler meydana gelmiştir. Özellikle 1985'li yıllardan günümüze kadar il nüfus sürekli olarak düşmüştür. Bu düşüşün birden çok konuşulan bir nedeni olmakla birlikte ana nedenini ekonomik etmenler oluşturmaktadır. Kırdan kente, kentten kente olarak yaşanan göçün diğer nedenleri eğitim, sağlık, ulaşım, ailevi nedenler, tayin ve iş değişkliğidir. İl nüfusu daha çok azalmaya devam halinde. Ülke göç vermektedir. Hatta ana nüfus iş olanaklarının ve yaşam koşullarının bu ilinde daha üst seviyede olmasıdır. İlin en fazla göç verdiği iller sırasıyla; İstanbul, Ankara, Kayseri, İzmir, Kocaeli, Antalya, Bursa, Tekirdağ ve Manisa'dır. 2023 yılında yayınlanan TÜİK verileri incelendiğinde ise Sivas'ın nüfusundaki negatif durumun pozitife döndüğü dayıya verdiği göçü geri almaya başladığı anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Çalışma sonucunda göçün çok boyutlu bir karar olduğunu, Sivas'ın göç vermesinde de birçok farklı neden olduğunu anlamaktayız. Sivas'ın Cumhuriyetin ilk yıllarında önemli ticaretin nüfusu varken bu nüfusunun 1980'li yıllar itibariyle azalışa geçmesinde ve büyük ölçüde göçün Sivas kırsal nüfus nüfusunun fazla olması nedeniyle göçün büyük çoğunluğu kırsaldan kente ve ekonomik nedenlerle gerçekleşmiştir. Kırsaldaki nüfus artışı, otlak sorunu, işsizlik, geçim sıkıntısı, sağlık, eğitim ve ulaşımdaki yetersizlik göçe sebep olan başlıca etmenlerdir. Sivas bölge bazında bakıldığında en fazla Marmara Bölgesi'ne göç vermiş ve vermektedir. Hatta sebebi her bölgede aynıdır diyebiliriz. Ticaret, iş imkanları, sağlık, eğitim, altyapının gelişmiş olmasıdır. İl nüfusunun azalışını durdurmak için iş imkanlarının artırılması, eğitim, sağlık, ulaşım gibi hizmetlerin geliştirilmesi kısacası göçü önlemeye yönelik adımlar atılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Türkiye İstatistik Kurumu

TÜİK Nüfus İstatistikleri Portalı

AMAÇ, VERİ VE YÖNTEM

Bu çalışmada Sivasluların Türkiye'deki dağılışı, bu dağılışa neden olan etmenleri, dağılışın sonuçları ele alınmıştır. İklim, topografya, jeolojik yapı gibi fiziki faktörler ile nüfus, kültür, ticaret, ulaşım gibi beşeri faktörlerin göçe olan etkileri incelenmektedir. Bu incelemeler ile Sivas nüfusunda yıllarda devam eden bu azalışın nedenleri ve doğurduğu sonuç açıklanmaktır.

Çalışmanın verileri TÜİK yardımıyla elde edilmiştir. Mülakat ya da anket çalışması yapılmamıştır. Çalışma göçü, göçün doğurduğu yerleşmi ve kırsalsal sorunların anlaşılmasına kalkılı bulunmaktadır.

Gerekli literatür çalışması yapıldıktan sonra veriler yardımıyla Sivas ve göç eden ilin karşılaştırılması tablo ve grafiklerle desteklenerek hazırlanmıştır. Çalışma Sivas nüfusunu genel yapı olarak ele almaktadır. Salsalı Sivasluların dağılışıyla sınırlı değildir. İl nüfusunun geçmişten günümüze değişimi ve gelecekteki durumu hakkında da bize yol gösterici olmaktadır.

Türkiye'deki Sivasluların Dağılışı

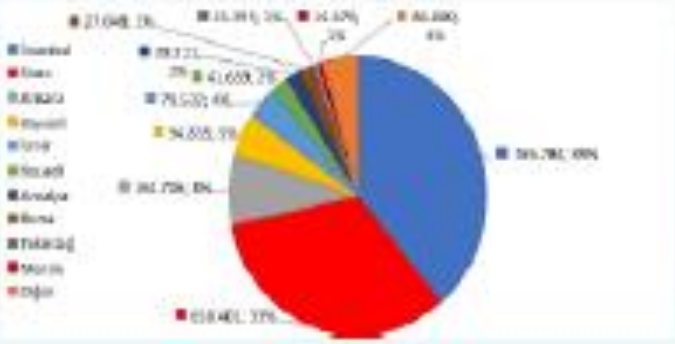

Göç Ilçesi Nedenine Göre Sivas'ın Verdiği Göç

Göç Ilçesi Nedeni	2012	2013	2014	2015	2016
Tayin ve İş Değişikliği	5.719	5.356	5.314	5.268	5.225
Şan Nedenleri	5.164	5.319	5.365	5.408	5.275
Eğitim	5.206	5.300	5.469	5.476	5.275
Ailevi Nedenler	5.465	5.482	5.275	5.314	5.305
Daha İyi Tayin	4.989	5.375	5.425	5.351	5.465
Aileye Eşlik Etme	5.465	4.011	5.266	4.305	5.375
Mevsimlik Çalışma	700	587	640	1.079	805
Sağlık Nedeni	225	324	339	430	313
Bir Kısmı	456	447	536	516	474
Kentlilik	70	114	85	176	151
Diğer	555	440	555	575	1.404
Bilinmeyen	2.205	1.196	1.367	1.407	1.755
Toplam	27.468	25.351	25.063	26.430	26.275

Sivas'ın Yıllar Arası Göç Değerleri (2008-2022)

Yıl	İl	Alınan Göç	Verilen Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2022	SİVAS	28.214	31.785	-16.431	-20,3
2021	SİVAS	24.585	27.648	-3.063	-4,05
2020	SİVAS	25.755	28.295	-2.540	-4,05
2019	SİVAS	18.890	23.885	-5.995	-8,45
2018	SİVAS	25.575	36.430	-11.855	-16,05
2017	SİVAS	45.861	26.271	19.590	26,74
2016	SİVAS	22.147	28.697	-6.550	-9,09
2015	SİVAS	22.946	26.346	-3.400	-4,66
2014	SİVAS	25.318	33.351	-8.033	-11,14
2013	SİVAS	29.756	34.895	-5.139	-6,9
2012	SİVAS	26.554	30.244	-3.690	-4,95
2011	SİVAS	21.485	27.443	-5.958	-8,3
2010	SİVAS	23.804	30.131	-7.327	-10,49
2009	SİVAS	23.687	31.342	-7.655	-11,22
2008	SİVAS	25.217	28.385	-3.168	-4,44
2007	SİVAS	18.871	30.428	-11.557	-16,17

TEŞEKKÜRLER

Lisans bitirme tezi çalışmamda bana yardımcı olan, danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ZAMAN'a ve Arş. Gör. Sezer DUMAN'a teşekkür ve saygılarımı sunarım.

2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI LİSANS BİTİRME ÇALIŞMASI SERGİSİ
BURSA 9 MAYIS 2024

TEMATİK BİR MÜZENİN KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:BAYBURT KENAN YAVUZ ETNOGRAFYA MÜZESİ

Atif Tunahan YAZ
Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ZAMAN
Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

GİRİŞ

Müze, genellikle sanat, tarih, bilim veya kültür konularına ilişkin önemli eserleri toplamak, korumak, sergilemek ve bu eserleri daha açık şekilde gösterilmesi amacıyla oluşmuş kurumdur. Müzeler, tarihi, kültürel, sanatsal ve bilimsel anlama ve keşfetme imkanı sunar. Etnografya müzeleri müzeciliğin bir kolu olarak gelişmiş olmuş olmuştur. Etnografya müzeleri insanların kültürler arası farkı ve çeşitliliğini bugüne kadar yaşanı şekillerini paylaşmaya çalışan müzelerdir. Bu müzeler insanların giysilerini, el sanatlarını, günlük yaşamında kullandıkları eşyaları dini nesneleri gibi kültürel öğelere yer veren müzelerdir. Dünyada ilk Etnografya müzesi olarak bilinen British Museum'u etnografi geleneğidir. Bu geleneğin 1753 yılında faaliyete açılan British Museum'un içinde yer almaktadır. Bu müze dünyadan farklı kültürlere ait eserler içeren eserler barındırmaktadır. Türkiye'de Etnografya müzeciliği 1930'da açılan Ankara Etnografya müzesi ile faaliyete başlamıştır. Müzede Türkiye'nin kültürünün çeşitli yönlerini ve tarihi hakkında bilgi verilmektedir. Aynı zamanda el sanatları, çeşitli ev eşyaları Osmanlı İmparatorluğuna ait farklı hakkında müzede sergilenmektedir.

Çalışmamızda ele aldığımız Kenan Yavuz Etnografya müzesi 2013 senesinde Yüksek evi olarak kurulmuştur. 2019 yılında ise resmi olarak müze statüsü almaya hak kazanmıştır. 6 yıldır bir süre Yüksek evi çatısı altında faaliyet gösteren müze büyüyerek kültür açısından önemli konum haline gelmiştir.

AMAÇ

Kenan Yavuz Etnografya müzesi adına daha önce çalışma olmamıştır. Müze hakkında bilgi vermek incelemesi yapılmıştır. Kenan Yavuz Etnografya Müzesi Bayburt'un kültürel mirasını yaşatan geçmişe ile geleceği arasında bağ kurarak geleceği nesillere aktarım yapan değerli müzedir. Müzede Bayburt ilinin geleneksel ev ürünü önemleri geleneksel kıyafetleri ve dini eşyaları yer almakta olup müze sahibi Kenan Yavuzun kişisel koleksiyonu içermektedir. Bayburt için bir değer olan müze şehrin turizm potansiyelini olumlu yönde etkilemektedir. Yerli ve yabancı turistlerin uğrak durakları haline gelen müze Bayburt'un turizmine katkı sağlamaktadır. Tezimizin amacı Kenan Yavuz Etnografya Müzesinin kültür ve turizm bakımından ele alıp incelemektir.

VERİ VE YÖNTEM

Çalışmada literatür taramaları kapsamında çeşitli kaynaklardan faydalanılmış Kenan Yavuz Etnografya müzesinin kendi web sayfasından yararlanılmıştır. Çalışmanın kapsamında müze hakkında genel bir bilgi verilmiş olup hem müze çevresinde yaşayan halkla hem de müze çalışanları ile anket çalışmaları değerlendirme yapılmıştır.

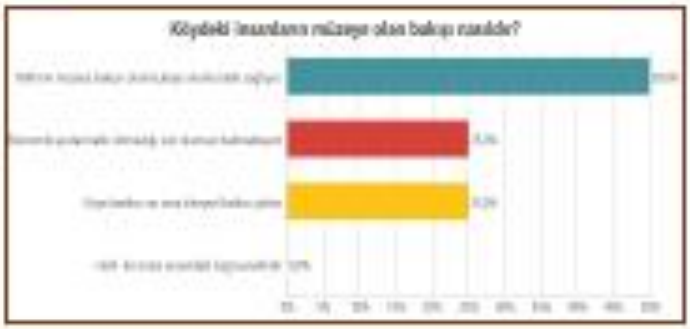

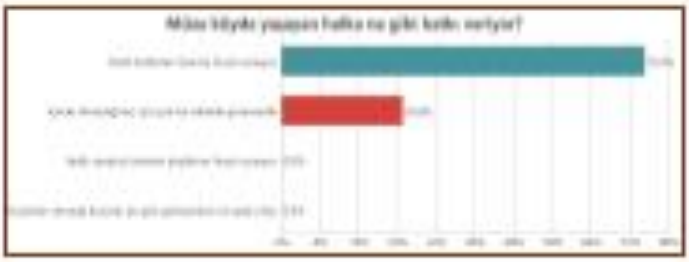

SONUÇ VE BULGULAR

Kenan Yavuz Etnografya Müzesinin, temelleri 2013 senesinde atılmış 2019 senesinde müze statüsü olarak hizmet vermeye başlamıştır. Müzede geçmişe ait eşyalar, ziret eserleri, sergi salonları, köy evleri, otel gibi mekanlar bulunmaktadır. Müze sahibi Kenan Yavuz tarafından bir satıcılarına hikayesi çatısı altında başlayan ürüne günden güne büyüyerek gelişme göstermiştir. Bölgenin ve yörenin kültürel çeşitliliğini ortaya koyan çeşitli eser, malzeme parçaları müze, turizm ile yörenin yerlisi turistlik destinasyonu yeri haline gelmiştir. Çeşitli ülkelerden yabancı turist getirmeye başlayan müze gelen turistlere yörenin ve bölgenin kültürünü yaşama fırsatı sunarak kültür aktarımı görevi üstlenmektedir. Yerli turist sayısı bakımından da önemli bir oluşmuştur sayısına ulaşan Kenan Yavuz Etnografya Müzesi köy halkına da ekonomik ve sosyokültürel açıdan katkı sağlamış olduğu söylenebilir. Farklı ülkelerden, şehirlerden insanların geleceği bunda köy halkıyla konuşup ilişki bu durumu örnek olarak gösterilmiştir. Müzede bulunan 500+ eser ile ile ziyaretçileri mazinin derinliklerine yöndür.

ÇALIŞMA SAHASI KONUMU

Kenan Yavuz Etnografya müzesi Doğu Karadeniz bölgesinde yer alan Bayburt İlinin Demirözü İlçesine bağlı Reşşan (Yukarı köy) köyünde bulunur. Demirözü İlçesine 16 km uzaklıkta Bayburt İline ise 60 km uzaklıkta yer almaktadır. Erzurum İlinin Oltu İlçesi ise uzaklığı 26,2 km'dir. Müze Demirözü Barajı Göl'ün yakınlarında yer almaktadır.

TEŞEKKÜR

Lisans bitirme tez çalışmamda bana yardımcı olan, tez yönünden ve bana destek veren danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ZAMAN'a ve Araştırma Görevlileri İbrahim KİŞİM ve İsmet DUMAN'a teşekkürlerimi sunarım

KAYNAKÇA

https://www.kenanyavuzetnografyamuzesi.org/

https://bayburt.ktb.gov.tr/TR-96668/kenan-yavuz-etnografya-muzesi.html

https://www.aggreg.com/tr/kenan-yavuz-etnografya-muzesi-bayburtta-yerli-bir-anadolu-kultur-yerine-dusunulmuyor